БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА
У Львові.

IV
Ж-17182
1934-1-24

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
ІМЕНИ
ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.
Ч. 64005/1934.

11-2пр

IV

Ф-17.182

1934-1-24

64005.

Nal. poczt. opł. ryczałtem.

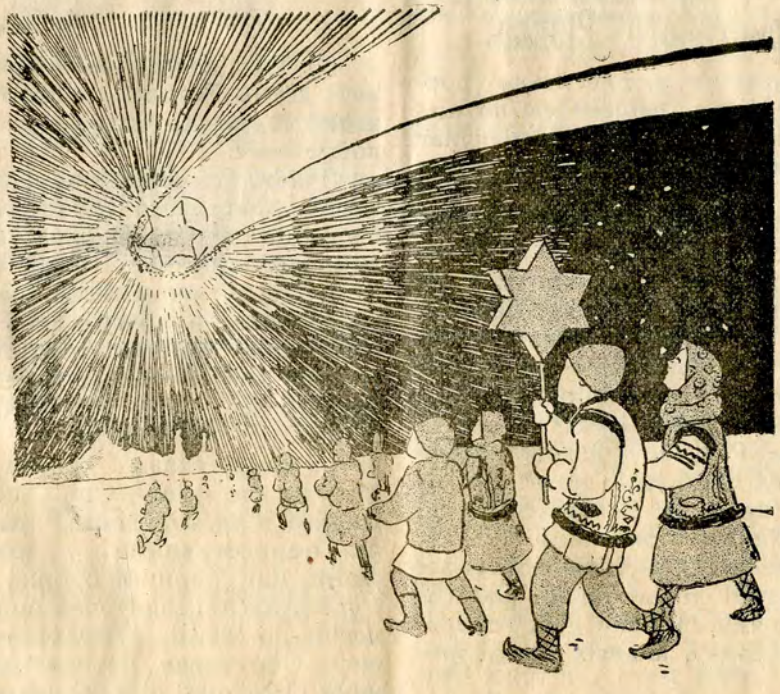
Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІҐІЙНО-МОРАЛЬНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

ЛЬВІВ Ч. 1 (25) 6. СІЧНЯ 1934.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ

СЛАВІТЕ!

Нова радість стала,
Яка не бувала,
Над вертепом Звізда ясна
На весь світ засіяла.

Просим Тебе, Царю,
Просим Тебе нині,
Даруй щастя, даруй долю
Нашій Неньці Україні.

ЛБ АН УРСР
№ 5922

АНДРЕЙ, МИТРОПОЛИТ.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

„Християнин — другий Христос" — говорили церковні Отці. Життя доброго, правдивого християнина то повторення подій з життя Христа. Звідти звичай, у празник Христового Різдва взаїмно бажати собі всякого добра духового і тілесного на цілий рік та на ціле життя, подібно як новонародженим бажаємо щастя, поводження, по Божому гарного, найкращого життя.

Тому, коли з нагоди того Празника приходиться мені вірним християнам-католикам львівської Архіепархії та читачам часопису „Христос наша Сила" зложити святочні желання, чогож можу іншого бажати крім того одного добра, що всі добра в собі містить,— а тим одним добром є, щоби ми приняли Христа так, як Йому належиться, з любовю, вдячністю, з поклоном належним Богові.

І чогож іншого бажати Українцям, як не того, щоби всі до одного з чистим серцем і з Божою благодатю починали той Новий Рік, від Рождества Христового 1934-ий? Лиш тоді будемо певні, що Бог вислухає наші молитви і поблагословить наші наміри та бажання, лиш тоді припиняться поміж нами роздори й ненависть, лиш тоді молоді разом зі старшими і старими працюватимуть над здійсненням Божих намірів зглядом нас, коли всі християнським життям заслужимо на так потрібне до життя Боже Благословення. Бо тоді зацвіте школа, в якій зростає наша молодь, усіми прикметами, потрібними до доброго виховання тієї молоді. Лиш тоді зможемо побороти всі труднощі, які перешкаджають нам у вихованні нашої молоді, лиш тоді Церква і родина будуть мати належний вплив на обличча молоді, лиш тоді буде повне порозуміння між усіми нами, між молодшими й старшими, між багатими і вбогими, між ученими і невченими. Бо лиш у Христі й Його благодаті найдемо міць побороти в нас і поза нами ворожі сили зла, які нас від Христа віддалюють. Бо лиш у Христі життя і світло і правда і сила: Славім Його!

В день Христового Різдва.

(С. К.) Ясне проміння вифлеємської Зорі креше в людських душах чарівне світло щастя. В кожній церкві і в кожному домі лунає радісна пісня, якою витали ангели Новонародженого Христа: „Слава во вишніх Богу, а на землі мир людям благоволення!"

У велику хвилю спогаду про Народження Богочоловіка, запахущою барвінковою лентою вються пісні-колядки по нашій Батьківщині. На всі лади алмазним дзвоном лунає хвала Предвічному. А відгомони тих пісень-коляд доходять певно і до міліонів наших нещасних, умираючих братів і сестер ген. за Збручем. А коляди Різдвяним дзвоном дзвонять і серед наших скитальців по всіх країнах европейської суші, на Зеленому Клині, за широкими, бурхливими океанами.

В день Христового Різдва обєднуються всі діти Української Землі спільними думками й спільними почуваннями. Міліони душ вдивляються в одну ясну Зірку, що всіх нас запровадить до Месії.

Прийди до Вифлеєму, український Народе. Ти, що тільки витерпів і терпиш горя, зневаг та кривд...

Поклонися Новонародженому Спасителеві. В Ньому знайдеш рятунок, цілющий лік на всі терпіння. В Ньому знайдеш безпечний захист і могутню поміч у благородній боротьбі.

Відкиньмо смуток і зневіру: **Христос Раждається!**

* * *

(О. Г.) Церква наша дуже урочисто празнує **День Різдва по плоти Господа нашого Ісуса Христа,** — як це кожний з нас добре знає.

А щоб торжественний цей празник Рождества Христового вбився глибоко в наш ум і в наше серце, Церква встановила ще й попразденство, що триває аж до 31. грудня ст. ст., т. зн. аж до празника Обрізання. Крім того, зараз на другий день празника Різдва святкується **Собор Пресв. Богородиці,** бо саме із Неї Преблагословенної воплотився Син Божий, — і в той день ми Їй віддаємо поклін. А що Христос на те зійшов з престола Своєї слави і приняв „вид слуги", щоб підняти нас грішних до Своєї слави, — тому Церква в третій день Різдва святкує память **св. первомученика і архидіякона Стефана,** що перший пролив кров за Христа, і удостоївся невянучого вінця слави. Зновуж неділя по Різдві присвячена памяті св. Йосифа Обручника, Давида Царя і Якова сродника Господня, щоб почтити память тих, що по плоти — по тілі стояли у ближчому звязку з Ісусом Христом.

Дивлячися на велике Таїнство Воплочення, дякуємо Всевишньому за цю безмірну ласку, і кличемо з глибини душі: **„Спаси нас Сине Божий, рождейся от Діви поющія Тебі: Аллилуя!"**

■ ■ ■

ХРИСТОС РОДИВСЯ

БОГ ВОПЛОТИВСЯ

У ВИФЛЕЄМСЬКІЙ

ЯСКИНІ...

З нагоди Празника Різдва Христового бажаємо всім нашим Передплатникам, Читачам і Прихильникам всего найкращого. Христос Раждається!

Редакція й Адміністрація.

Різдвяна промова Св. Отця.

Як усе, так і цього року в навечеря латинських Різдвяних Свят усі Кардинали явилися у Св. Отця зі святочними побажаннями. Св. Отець у своїй відповіді найперше висловив своє вдоволення з перебігу Святого Року, який у багатьох душах збудив благородні, високі почування.

Далі Папа згадав про важке міжнароднє положення — а як єдиний лік на все, що тепер діється, поручив **молитву, молитву і ще раз молитву.** Порушивши ще інші важні питання сучасного життя, закінчив Св. Отець свою промову уділенням Апостольського Благословення Кардинальській Колегії і Пралатурі.

Робітники у Христовому винограді.

Під теперішню пору працює на місіях у поганських краях 12.712 священиків, 4.919 монастирських братчиків, а 30.756 монахинь; крім цього працює там 73.815 катехитів краєвого походження, (бо більшість місіонарів — це чужинці).

За Понтифікату Св. Отця Пія XI навернулося на католицьку віру **6 міліонів поган.** У тому часі відкрили 400 нових духовних семинарій, до яких зголосилося 16.000 кандидатів.

Знова можна в школі молитися. Після розпаду австро-угорської монархії прийшли до влади в Австрії безбожні люди, які заборонили в школах дітям спільно відмовляти молитви. Гепер австрійська влада відкликала цю заборону, так що в австрійських школах знова можна дітям молитися і відбувати релігійні практики.

Різдвяні легенди.

Деревляний коник.

Один із пастушків, що стерегли стада й ходили поклонитися Божому Дитяткові, хотів ще раз перед смертю побачити Його і поклонитися Йому. Він дізнався, що Ісусик перебуває в Назареті; тому — хоч хромий і старий — вибрався в далеку дорогу. На гостинець для маленького Ісуса взяв з собою деревляного коника, що його ножиком сам вистругав. Отак ішов він через Юдею, Самарію, аж опинився в Галилеї. Знемігся слабосилий старушок, але якось доплентався до Назарету й станув перед хатинкою Йосифа. Тут вийшов на поріг старенький св. Йосиф, попросив у хату, а Преч. Діва Марія погостила, чим хата багата. А старушок залився ревними сльозами, припав до стіп Дитятка, витягає коника, тай каже: „Прийми, Дитятко, цей гостинець маленький від старушка, що перший побачив Зірку на небі й чув хори ангелів небесних, що перший видів Тебе у вертепі в яслах на сіні". І дав Ісусові в руки маленькі віжки.

А Дитятко поглянуло солодко на старця, взяло його за тверду руку тай каже: „Спасибі; але, на жаль, Я коником гратися не буду; в Мене є маленький хрестик, це Моя розрада, бо його віддав Мені Отець небесний і Я собі сподобав цей хрестик". Старушок поглянув на дитину, та нічого не годен був второпати. А Ісусик говорив далі: „Колись, колись, у квітну неділю, їхатиму на віслятку, як це Я вже їхав до Єгипту. А коника

дай кому іншому, або радше візьми собі, він пригодиться тобі самому.... атже звідсіля до Вифлеєму чотири дні дороги. Та поки що сідай, спочинь і покріпися".

Отак старушок і зробив. Побув день, побув другий, натішився без міри Ісусиком, і третього дня став вибиратися в дорогу. Ледви вийшов за поріг, а тут під тином стоїть його коник, алеж бо який змінений, який великий, гарний — і живий!

— „Що то сталося з моїм деревляним коником?", зчудувався дідок, — аж тут Ісусик виходить на поріг і каже солоденьким голосочком:

— „Не дивуйтеся, мої любі. Я ж говорив вам, що коник пригодиться вам у далекій дорозі. Виж старенькі, немічні, так сідайте ж на коня і їдьте з Богом домів. А як ваші будуть дивуватися, що сталося, то ви їм вияснїть: Коника маю від Того, що все оживляє, і про добрих бідняг завсіди памятає!"

От і попращався дідусь з Пресв. Родиною, відїхав на коні, — а як приїхав до дому, сказав: Те чудо вчинив Той, що за найменшу прислугу стократь нагороджує і щастям наділяє.

Чому в суботу сонечко світить.

Ще в пятноньку счинилася велика буря; дощ лив без упину. В суботу в хатині Пресв. Родини Матінка Божа прала сорочку свого Дитятка. Колиж скінчила прати, хотіла сорочинку висушити, — аж дивиться, а на дворі лютує буря, дощ не вгаває. Зажурена оглянулася, деб то розвісити сорочку, і врешті вішає її на плоті. В ту мить виглянуло розкішне сонечко зза хмар. Дитятко вибігло з сіней і стало бавитися в буйній травичці. Це Господь послав погоду, щоб сорочка Ісусика висушилася як слід, бо в Нього була лиш одна сорочинка, і Він дріжав із холоду. Легкий вітерець став витягати вогкість і сонечко ясними промінъчиками вибілювало сорочку. Мати Божа скоро її зняла, і в ту мить дощ став знову накрапати. Та в Ісуса була вже чиста сорочечка на неділю.

От з цього часу по всі віки, хоч би й великі дощі йшли, сонечко, аби на хвилину, в суботу все таки виглядає зза хмар і дивиться приязно на Божий світ. *О. Г.*

Убили архіепископа.

Жахливий злочин у Америці.

На сам латинський Свят-Вечір стався в Америці страшний злочин. У вірменській церкві в Ню Йорку відбувалася саме урочиста відправа під проводом голови вірменської Церкви в Америці архіепископа Туріяна. Архіепископ увійшов саме, на чолі процесії, до церкви, коли напали на нього чотири злочинці з великими ножами — і вбили архіепископа в ризах, на ступнях, що ведуть до престола.

Новітній хрестоносний похід.

Сімсот літ тому була Европа свідком могутнього зриву християнського світу, — була свідком хрестоносних походів до св. Землі.

В тих часах св. Земля, — край, де жив і вмер Ісус Христос — була під володінням поганського племени — Арабів. Погани не шанували св. місць, зневажали і допускалися святотатств.

І тоді найшовся один чернець іменем Петро з міста Амієну у Франції. Він, побачивши у св. Землі всі святотатства, яких допускалися погани, запалився огнем обурення, — а в серці його зродилася думка зорґанізувати оборону св. місць. З тою думкою удався він до тодішнього Папи Урбана II, представив усі ті страхіття, які бачив у Єрусалимі, і предложив проєкт зорґанізувати похід до св. Землі з добровольців, яким дорогі памятки Христового життя, щоби звільнити їх зпід влади поганства і забезпечити св. місцям ненарушимість. Папа одобрив його думки, і видав поклик до християн, щоби збиралися під прапор черця Петра до оборони св. Землі. А сам Петро йшов від села до села, від міста до міста, і загрівав та заохочував до походу. І християни йшли, кидали свій дім, варстати, плуги і обовязки, згромадилися коло Петра, і рушили в похід до св. Землі. Як відзнаку нашивали собі на грудях знак св. хреста, і тому називає їх історія хрестоносцями.

Нині чуємо заклик до нового хрестоносного походу всіх католиків світа.

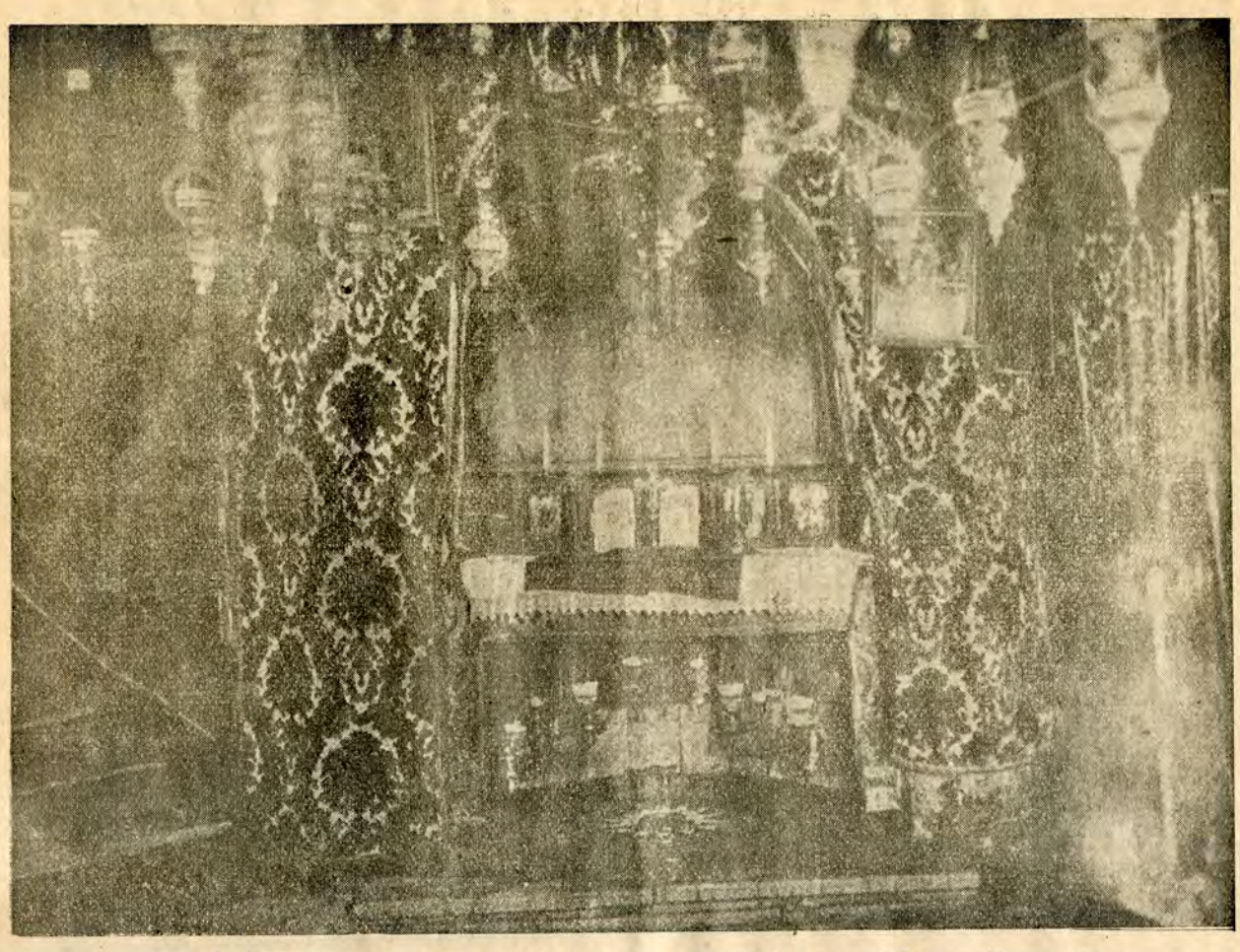
Але цей новий похід не має на цілі зі зброєю в руках здобувати св. місця, де проживав Христос — бо вони тепер безпечні; цей новий похід має за задачу здобути місце в серцях, у думках усіх людей і народів, у яких повинен жити Христос. Армія новітніх хрестоносців, зорґанізованих католиків, має на меті очистити душу християнина від усяких поганських елєментів, звичаїв і обичаїв, — а оружжам її має бути Боже слово, добрий приклад і християнська любов до Бога і до ближнього. *о. В. Кармазин.*

Англійці купують найстарший примірник Біблії. Російська царська родина була власницею найстаршого на світі примірника Біблії, який походить із IV. віку по Христі. Називається ця книжка Синайський кодекс, тому що знайдено її 100 літ тому в монастирі св. Катерини на горі Синай. Після революції, цю преціпну книгу привласнили собі большевики, і тепер хочуть її продати британському музеєві в Льондоні.

Найстарша Біблія має коштувати 100 тисяч анґл. фунтів. Цю величезну суму мають Англійці зискати дорогою публичної збірки.

Зима цього року по цілому світі дуже гостра. Навіть на пустині Сагарі в Африці, де звичайно через цілий рік панує спека, — цього року впав сніг. Тамошні люди від непамятних часів не пригадують собі такої гострої зими на пустині.

Зноваж у теплій звичайно Італії панують небувалі, як на той край, морози, до 16 ступнів.

МІСЦЕ, ДЕ НАРОДИВСЯ ІСУС ХРИСТОС — у Вифлеємі, в храмі Різдва Христового.

Вертеп.

Цілий рік чекають хлопці по наших селах на те, щоби на Різдвяні Свята піти колядувати з вертепом чи звіздою. Але майже ніхто на селі не застановляється, звідки походить цей звичай ходити з вертепом. А тимчасом своїми початками сягає вертеп дуже давних часів.

Повстав вертеп з релігійної драми, яка вже в XIV. ст. дійшла була до розквіту на Заході Европи.

Найскорше повстала Великодня драма, що представляла Христові Страсти, Його Смерть і Воскресення. В часах, коли представлювано лише Євангельську подію, відбувалася ця коротенька драма в притворі церкви. Пізніше, із впровадженням світських осіб, переноситься драма на церковне подвіря, а далі й на сцену. У середньовічній драмі грає дуже важну ролю, поруч релігійної події, теж моральна наука.

Різдвяна драма розвивалася трохи інакше, ніж Великодня. Обставина, що Ісус Христос народився у стаєнці, дала принуку представити цю подію також не на великій сцені, лише в малому ляльковому театрі — у вертепі; крім того невеликий вертеп був пригожий для колядників, що ходили від хати до хати.

Перед 100—200 роками на Україні поширювали вертепну драму передусім бурсаки, дяки та дяковчителі. Ще не дуже давно мали деякі дяки у себе вертепи. Нині вже ті наші стародавні вертепи майже зовсім щезли з українського села, а на їх місце прийшли новіші вже „шопки". Тут розповімо в кількох словах, як виглядав стародавній український вертеп та що в ньому представлялося.

Вертеп, що його у нас носили колядники по хатах двісті літ тому, що складався з двох поверхів. Зроблений з тонесеньких дощок, покритий дощечками або соломою, був у середині виклеєний коліровими паперами, а на долівці вистелений скірою (звичайно з кролика). На горішньому поверсі було представлене Рождество Христове. Там же й були пастухи і царі. На долішньому поверсі виступали світські особи і представляли подію, звязану з життям нашого села. Там виступали жид, циган, козак і т. ін.

На найбільшу увагу заслугує східньо-український вертеп з Полтавщини. Події, що відбуваються на двох поверхах, зібрані у дві дії. Перша відбувається переважно в горіш-

Снім поверсі. У долі співає хор, за яким виходить дяк і звіщає Народження Христа. На гомін хору зявляються в горішньому поверсі два ангели в ясних одягах. Вони будять пастухів: Кажуть, щоб ішли витати Ісуса Христа. Пастухи — це українські хлопці в кожушках і постолах. Вони приносять дари і співають коляду „Нова радість стала". Потім пастирі відходять, а надходять три царі. За той час у долині Ірод приказує воякам убивати дітей. Хор потішає Рахилю піснею „Не плач, Рахиле".

У другій частині є веселі сценки з українського селянського життя.

На закінчення співає хор коляду і звіщає радість Народження Христа, а всі ликують, що настане щастя й добро всім людям на землі.

Подав В. Лев.

Небувале залізниче нещастя.

Понад 500 жертв!

В суботу, дня 25. м. м., коли то багато латинників обходило Свят-Вечір, трапилася у Франції, недалеко Парижа, нечувана в історії людства залізнича катастрофа. Около півночі наїхали на себе два поспішні поїзди, з яких один гнав саме з величезною скорістю 105 км на годину. Оба поїзди зовсім розбилися. На місці згинуло аж 217 осіб, а понад 300 осіб є ранених. Таким чином число жертв катастрофи перевищає **пів тисячки осіб.**

Сирітська Мати.

Найсумніші на землі — сирітські очі, й ті сльози найгарячіші, що з них пливуть. Доля дитини, що залишається без родичів, це найтяжча доля...

Знає це Многострадальна Мати, і тому, повна доброти й ласки, особливо опікується сирітками.

У сні до них приходить, сумних потішає і про померших родичів вістку їм приносить, та журиться ними, як найліпша Мама — а нераз показується їм і на яві.

* * *

Раз у гаю убога сирітка пасла корови. Прийшла під липу, клякла й зачала молитися в покорі. Осінь віяла вже холодом. Тумани сірої мряки сунулися через густі хащі, неначе якісь духи.

Під липою дріжала сирітка, залякана й сумна.

Цілий день без теплої страви. На плечах у неї подерта кожушина, а босі ноги дріжали від зимна.

Знечевя щось заблистіло на галузях липи; пожовкле листя задзвеніло неначе золоті дзвіночки, а чудово гарна Пані нахилилася, щоби піднести залякану сирітку зі землі. Зняла з неї власною рукою подерте одіння, огорнула її Своїм плащем і всміхнулася солодко.

А дитина гляділа на Неї чорними оченятами й промовити їй годі було до Небесної Цариці, що так змилосердилася над нею; чу-

Осип Годунько.

Розмова між католиком і байбельником.

У закуреному залізничому ваґоні сиділо яких пятнацять люда. Це були здебільша старші селяни й селянки, що їхали за своїми орудками. В одному кутку сиділи теж ученики ґімназії, у іншому примістився гурток дівчат, що везли молоко до Маслосоюзу. Поїзд мчав як навіжений, і ніщо не каламутило спокою подорожніх. Тільки з кутика йшов якийсь рівномірний притишений голос. Це один старший ученик держав у руці катихизм і півголосом вчитувався в нього. Він саме читав: „Хто увірить і охреститься, спасений буде, а хто не увірить, буде осуджений (Мар. 16, 16). Вірити — значить признавати за правду все те, що Бог обявив і католицька Церква до вірування подає".

—Ні, не так!—перебив йому якийсь мужчина, що виглядом і одягом скидався на підпанка.—Церква ніщо не має подавати до вірування, бо все, що Бог обявив, міститься тільки у св. Письмі.

При цих словах він витягнув із клуночка обємисту книжку, оправлену в дорогу оправу. Це було св. Письмо, видрукуване протестантами. А його протестантське походження вже на перший вид було пізнати по тім, що зараз на першім листку, на долині, стояло надруковано: „Виданє британського і заграничного біблійного товариства".

— Ви, пане, — відповів спокійно учень, — знать належите до протестантської секти „дослідників св. Письма" — до байбельників. Ви та ваші однодумці визнаєте лише св. Письмо, Апостольське ж Передання ні за що маєте.

— А вже ж! — притакнув панок.— У нас св. Письмо всім, а поза ним ми нікого і нічого не визнаємо.

— То шкода мені вас — пожалував його учень, — бо св. Письмо, хоч яке воно важне, це далеко ще не все.

— Як же це? — здивувався байбельник.

— Зовсім просто! Ви ж добре знаєте, що сам Ісус Христос не написав ні однієї книжки. Він **навчав словом**, а то й Ученикам приказав:

„Ідіть у весь світ і **проповідуйте** Євангеліє..." (Мар. 16, 16). А щоб вони не помилялися в приповідуванні, або дечого не перекрутили, то приобіцяв їм свою всевладну поміч: „І се Я з вами по всі дні, до кінця ві-

ла тільки, що любо й тепло стало їй у цьому плащі, на якому блистіли зорі, з якого линули пахощі цвітів.

* * *

Іншим разом у тиху, ясну ніч ішла через село Пречиста Діва, ніби світляна тінь, сама дорогою до церкви.

Нараз почула з одної хати тихі, жалісні стони, плач дитини; у сінях, на сторожі лежала кудлата собака.

Підійшла Пречиста Діва під хату і через прихилені двері заглянула до середини.

На голій долівці дитина спала, і через сон плакала гірко. Русяву головку оперла на поліні, сплела худі рученята і притулилася до собаки. Спала в сінях, бо лиха мачуха викинула її з хати.

Матері Божій очі зайшли сльозами. Схилилася над нещасною дитиною, і ревним жалем загоріло Її святе серце. Прикрила маленьку своїм золотим плащем і шепнула ніжно:

— Гірко тобі тут, моє біднятко...

Потім пішла на недалеке поле, де росли як сніг білі цвіти. Власними руками зачала зривати білий пух, а ясний місяць освічував чудову Її постать. Пречиста Діва зриває ті цвіти і спішиться, щоби дитинці зробити з них постелю.

Вкінці вертає до хати, сідає на приспі, мягеньким пухом із цвітів вистелює тверду землю і приспане дитя укладає легенько, і хрестик святий кладе сирітці на чоло, а вона як ангелик лежить на біленькій постелі і через сон сміється так гарно й мило, неначе снить про маму й небо...

А з постелі цвітів такий сіяє блеск, таке розливається світло, що стіни хатини неначе мармурові стали.

Збудилася мачуха, протирає очі й сама не знає, що це значить. Чи місяць впав із неба і срібним світлом залив цілі сіни, чи день ясний настав, чи яке чудо сталося о півночі?... Встає сама і тихо виходить зі світлиці.

І бачить чудову постіль пасербиці. В її поганім серці будиться зависть і неначе чорна хмара залягає душу.

Чи це має бути постіль для такого щеняти? — думає — і збуджену сирітку викидає разом із собакою на двір. Потім бере зі запічка свою власну дочку, несе і кладе на ясний пух цвітів, — самаж знову вертає на свою постіль, щоби заснути.

Аж рано будить її гіркий плач. Замість на пухах із цвітів, її дочка лежить на твердій землі, за кару, що споневіряла мачуха сирітку і казала зі собакою ночувати під порогом.

* * *

„О Маріє! Обійми опіку над нашими діточками; хорони їх тіла, а ще більше їх душі, щоби вони мимо вітрів та життєвих громів причалили щасливо до неба, до Тебе, Пречиста!"

С. К.

ків" (Мат. 28, 20). І от слухняні Апостоли та їх наслідники розійшлися по всьому світі і скрізь живим словом проповідували Христову науку. І ці обявлені правди віри, проповідувані Апостолами, переходили потім із уст до уст — і це було Апостольське Передання.

— То спочатку не було св. Письма Нового Завіта?

— А ні! Тільки згодом, кількадесять літ після Вознесення, Євангелисти списали дещо у св. Євангелії. Кажу: дещо, бож сам Євангелист Іван згадує, що „є й багато іншого, що зділав Ісус, і якби це списати зокрема... то сам світ не міг би помістити книг, котрі треба би написати" (Ів. 21, 25).

— З цього виходить — сказав задумчиво байбелник — що Апостольське Передання є хіба старше від св. Письма й є в ньому багато правд віри, незаписаних у св. Письмі.

— Зовсім правильно —притакнув учень.— Передання, яке ставимо на рівні зі св. Письмом, є старше, та й воно доповнює і пояснює св. Письмо у трудніших місцях, „в котрих дещо трудно зрозуміти" (2, Петра 3, 16).

— Що трудне, то люди самі собі поясняють — перебив байбелник.

— І намножиться сектярів, як сарани, — доповів учень. — Атже знаєте, що як хто брався пояснювати св. Письмо, і при тім не оглядався на це, що каже Передання — то такий невдаха завжди щось там покрутив і пофальшував. Так було в апостольських часах, так воно й тепер. Тимчасом Бог є один і правда мусить бути одна. Вже й св. Петро напоминав: „...Усяке пророцтво Писання не діло власного толкування". Також і Апостол Павло говорить, що Бог установив в Церкві одних апостолами, других пророками, третіх учителями, а далі й питає: „Чи всі є апостолами? Чи всі пророками? Чи всі вчителями?" В правдивій Церкві всяке навчання передав Христос церковній ерархії під проводом римського Архієрея Папи, та повелів їй „утверджувати своїх братів" (Лука, 22, 33). Вона береже скарбу чистої Христової віри й не позволяє фальшувати св. книг.

— Або ж то хто фальшує св. книги? — спитав панок.

— Хоч би й ви, протестантські причепи. Все, що не по вашій думці, ви або перекручуєте, або таки викидаєте зі св. Письма. От тому й не вільно читати вашого пофальшованого св. Письма.

(Продовження буде).

„Біла смерть“.

Про злочинців, що убивають невинних дітей.

Ще не прогомоніли дзвінкі голосочки розбавлених діток, широ врадуваних Новонародженим Дитятком, як пронизливий крик мордованих вифлеємських дітей нагло погасив ясну радість і заморозив кров у жилах. Це жорстокий Ірод вигублює невинних дітей...

* * *

Дві тисячі літ минає від часів жахливої різні вифлеємських дітей — а жорстокі Іроди не перевелися... Цих душегубів скрізь повно. Вони у всіх державах, у всіх народів, вони безкарно ходять вулицями міст і завулками передмість, їх знайдете по селах і малих присілках. Ці нелюди є і в панських покоях і в курних хатах...Це всі ті злочинці, що вбивають дитину, ще заки прийде на світ.

В нашому столітті в світі є більше діточих могилок, ніж колисок; цвинтарі розпочинаються в родинному домі — а злочин проти пятої Божої заповіди, — довершений над безборонними єствами в лоні матери, стягає прокляття і Божий гнів на світ.

Церква видала строгі розпорядки проти таких душегубів та їхніх лукавих помічників.

Цей страшний гріх поширився тепер, як ніколи. Напр. у малій Угорщині вмирає річно 3000 молодих матерей, що піддалися такій злочинній операції. Ріжні пані та нібипані годують улюблених псів, котів, заносять їх до „Інституту песячої краси“, видають на них великі гроші, — а водночас нарікають на тяжкі часи і — гріх сказати — злочинно позбавляються дітей. Зявляються чимраз частіше бездітні родини — а бездітне подружжа — це побіда поганства. Такий нарід, у якому подруги не хочуть мати дітей — загине без війни, без пошестей.

Дехто хоче лише однієї дитини,— а забуває, що одинаків найтяжче виховати, та що діти з дітьми, в гурті, краще виховуються і почуваються. Один віденський лікар стверджує, що на 100 дітей, які не мають братчиків ні сестер, в літах від 2—10 лише 13 є здорових, а зі 100 дітей, що мають численну рідню, є 69 здорових.

Душегуби ненароджених дітей є шкідниками народу, затрачують Божу ласку. До тих душегубів, як до Каїна, говорить Господь: „Голос крови твого брата кличе до Мене з землі. Тепер будеш проклятий на землі, що отворила свої уста, і приняла кров твого брата з твоєї руки... скитальцем і втікачем будеш на землі“. (І. Мойс. 4, 10—12).

Правда, нинішні часи тяжкі, — але проте добрі християни знають, що є Боже Провидіння, і що Воно не дасть їм погибнути. Треба неодно змінити на світі, щоб життя покращало і щоб лекше було жити. Але як би там не було, — вічний є закон Божий, що не вільно надуживати подружжа і не вільно бути душегубом. Колиж якась особа є бідна, або слабосильна—то і для неї виїмку тут нема, бо для християнина-католика є тут лише дві дороги: або чесне християнське подружжа і всі його наслідки, або бездітність через цілковиту стриманість в подружжі і поза ним. Інші дороги є дорогами нечестивих, що нарушують пяту або шесту Божу заповідь.

Тверде це слово — але чесний християнин пригадає собі, що хто хоче йти за Христом, той мусить взяти й хрест Його на себе. Врешті треба памятати, що діти є Божим благословенням. В окруженні любих дітей і внуків лекше батькам жити й вмирати; діти замкнуть батькам очі на віки і відведуть їх на місце вічного спокою, й вінок тихої молитви зложать на могилі. Не так умиратимуть ті бездітні, що свідомо спричинили цей жахливий стан. Ніхто не помяне їх памяти, і холоду їх могил не огріє гаряча молитва вдячної, коханої дитини.

За Т. Тотом — подав Личаківський.

Всі народи на поміч голодуючим в Україні!

Кардинал Інніпер скликав на суботу, дня 16. м. м. до Відня міжнародню конференцію в справі помочі голодуючим на Україні. Конференція відбулася у віденській архіепископській палаті, а брала в ній участь м. і. теж велика українська делеґація. Представником Ексц. Митрополита Андрея був Преосв. Никита.

Наради конференції тривали два дні, і промовляли в них визначні представники ріжних народів та релігій. У висліді цих важних нарад ухвалено резолюцію, в якій стверджено, що **голод на Україні** і в деяких інших частинах большевицької держави **далі істнує та на другий рік напевно ще зросте.** Стверджено також, що при добрій волі можнаб легко зарадити страшному цьому голодові. Наприкінці ця міжнародня конференція звернулася **до громадянства цілого світа** зі зазивом, щоб воно **взялося за діло негайної допомоги нещасним жертвам голоду у краях під большевицькою владою.**

Нова метода оперування серця. Ґазети подають, що проф. Теребінський у Москві мав винайти нову методу серцевих операцій. Полягає вона на викраянню серця і влученню на його місце штучного апарату, що виконує автоматичні рухи і не здержує обігу крови. За цей час можна на витягненому серці виконати властиву операцію і в цей спосіб усунути серцеві вади.

Сама ідея „штучного серця“ не нова. Над нею працюють від ряду літ по лябораторіях цілого світу з гіршим або кращим вислідом. Однак вістку про відкриття проф. Теребінського подають ґазети в так фантастичній та замотаній формі, що наразі треба до неї ставитись з деяким недовірям.

З останніх двох тижнів.

Французький посол у Берліні переслав державній владі Франції листа, в якому зясовані **жадання Гітлєра в справі зброєнь.** Німеччина домагається 300-тисячної армії і права посідання необмеженої кількости т. зв. оборонного оружя. Гітлєр годиться за те заключити зі сусідніми державами 10-літню умову про ненапад, але жадає звороту сарського промислового басейну.

Ці жадання Гітлєра викликали неприхильний відгомін у протинімецьких політичних колах Франції і інших держав.

Процес проти паліїв німецького парляменту вже скінчився. Засудили голяндського комуніста ван дер Ліба на смерть; німецького комуністичного діяча Торґлєра, а також трьох Болгар-комуністів звільнено ізза недостачі доказів.

Голяндський уряд звернувся до Німеччини з проханням застосувати до ван дер Ліба менше суворо кару.

Відбулася саме теж розправа проти одного зі свідків у цьому процесі. Обвинувачений робітник Зенке зложив був свого часу фальшиві зізнання в справі підпалу німецького парляменту — і тепер за те засудили його на 3 роки вязниці, 10 літ страти чести і доживотне позбавлення права присягати.

——

У Москві **згоріла вязниця ҐПУ** на Лубянці. Пожежа тривала 16 годин, і згинуло підчас неї чимало вязнів, запроторених у цю вязницю большевиками. Ходять у Москві чутки, що тюрму підпалили самі большевицькі чекісти, щоби знищити архів з документами, які виявляють надужиття ҐПУ.

——

Б. польські берестейські вязні Вітос, Кернік, Багіньскі і Ліберман помістили в двох чеських часописах **декларацію,** в якій виступили проти польських судів і держави. Як відомо, деякі берестейські вязні, що були засуджені на вязничні кари, перед арештуванням виїхали за границі Польщі.

——

Дня 20. м. м. відбулися **вибори до румунського парляменту.** Українці йшли до виборів у порозумінні з одною румунською партією, — але це їм нічо не помогло. Уряд звичайно не допускав до слова перед виборами українських кандидатів, а то й арештував їх. У висліді виборів дістався до парляменту лише один представник Українців, а ним є Др. В. Залозецький.

——

У варшавському соймі відбулася велика **дискусія над буджетами** поодиноких міністерств. Найцікавішими були наради над буджетом міністерства внутрішніх справ, у яких виступив з промовою від Українського Клюбу пос. О. Луцький.

——

В Кремянці на Волині відбувся саме судовий **процес 31 українських молодих хлопців і дівчат,** за приналежність до організації „Юнак". Засуджено одного обвинуваченого на 6 років вязниці, одного на 5 літ, одного на 4, трьох по $2^1/_2$ літ, чотирнацятьох по $1^1/_2$ року, одного на 1 рік. Семеро обвинувачених засудили кожного на 1 рік дому поправи, а троє звільнили.

——

В Шикаґу в Америці відбулися великі **демонстрації Українців** проти большевицької політики на Україні. У поході взяло участь кілька тисяч осіб. На похід напали комуністи і прийшло до сутички, в якій було 25 ранених.

——

В Харкові має незадовго відбутися **політичний процес,** у якому большевики судитимуть Українців. Між обвинуваченими є м. ін. знані галичани, як напр. Осип Букшований, б. комендант УСС Гр. Коссак, Др. М. Лозинський і інші.

——

Селянська біда.

У буджетовій комісії варшавського сойму обговорювали саме недавно буджет міністерства праці й суспільної опіки — і при тій нагоді один український посол представив ось як злидні українського села:

Безробітні по селах є здані на ласку і неласку долі, бо ніхто ними не журиться, так як безробітними в місті. Дійшло до того, що внаслідок безробіття та повеней в цьому році українському населенню в горах і підгірю загрожує марево голоду. Це вже не журба за те, що буде завтра, — це вже питання, як пережити з родиною сьогоднішній день. Українське громадянство вже в нинішніх часах не може помогти в таких розмірах, якою є поміч потрібна.

Слід би дати голодуючому населенню в горах і на підгірю збіжжа по такій ціні, по якій збувається те збіжжа за границею. Вдовам, сиротам і тим, що працювати не в силі, треба дати поміч у збіжжу й одежі. Всяка проволока в тій справі це вкорочення життя соткам і тисячам голодуючих, це ширення всяких пошесних хоріб і т. д.

Сільський робітник, що працює по фільварках від досвітка до темної ночі, гарує за 50—75 сот. денно. Навіть в часі жнив чи при осінніх роботах працюють люди по фільварках за безцінь, себто 15—17. сніп та за 12. корець бараболі.

——

Дивні похорони.

У Львові помер саме знаний український громадянин Іван Бачинський, бувший довголітній касієр „Дністра". Син покійного є тепер високим урядовцем у Варшаві. Рідня мабуть не хотіла, щоб українське громадянство довідалося своєчасно про смерть свого співгромадянина — і не видала посмертних повідомлень, а похорон задумала відбути щойно по перевезенню тлінних останків зі Львова до Варшави. Українське духовенство і громадянство все таки віддало останню прислугу помершому бодай панахидою при його тлінних останках у похороннім домі при вул. Кохановського. До панахиди стануло кількох священиків. Співав знаний український хор і грала орхестра „Зорі".

Коли тлінні останки пролежали три дні в похоронному домі, в середу вечером відправив їх на личаківський цвинтар польський священик. Домовина пролежала ніч в одному мурованому гробівці, а на другий день рано відвезли її на залізничий двірець і до Варшави.

Покійний Іван Бачинський був до останніх днів життя свідомим українським громадянином.

——

Про „безсторонню“ пресу.

Що це „безстороння“ ґазета?

Всі часописи можна поділити на три ґрупи: 1) католицькі, 2) протикатолицькі і 3) т. зв. „безсторонні“. До католицьких належать тільки ті, котрих етика і світогляд спирається на засадах католицької віри і котрі стають в обороні Церкви і католицьких справ. Протикатолицькі часописи, навпаки, все і всюди поборюють Церкву, духовенство і все що з Церквою злучене. „Безсторонні“ часописи нібито заховуються невтрально супроти Церкви і реліґії, твердячи, що це особисті справи одиниць. Але ця їх „безсторонність“ є дуже хитка, і при найменшім натиску, або зміні обставин, такі ґазети стають протикатолицькими. Така ґазета може навіть небезпечніша від протикатолицької і протиреліґійної. „Безсторонній“ часопис подібний до такого злодія, котрий приходить до нас ніби то приятель, а зискавши наше довіря, заєдно нас обкрадає.

В який спосіб шкодять св. вірі „безсторонні“ часописи?

Т. зв. „безстороння“ ґазета подає ріжні відомости. Часом до неї навіть заблукає слово признання та оборони Церкви — але далеко частіше знаходимо в ній кпини, ба навіть острі напади на реліґію. І так день за днем, тиждень за тижнем, рік за роком така преса заносить до людської душі більше намулу, ніж здорового зерна св. віри. За кілька літ чоловік, котрий „злих ґазет“ ніколи в життю не читав, — стає недовірком...

Стара пословиця каже, що крапля води і камінь вижолобить, якщо буде все у те саме місце вдаряти. Так само і з „безсторонньою“ пресою, котра поволі, постепенно засліплює і затемнює розум, ослаблює волю чоловіка і засмічує його душу.

Завданням реліґії є образувати людей на добрих дітей Церкви, поучати їх про обовязки супроти Бога і супроти ближніх. „Безстороння“ ґазета поминає та збуває це найважніше завдання мовчанкою. Не буде писати про надприродні речі, про Бога, небо, пекло, про вічну нагороду або про вічну кару, бож це пересічних читачів „не цікавить“, це, мовляв, „старі і пережиті історії“, — навіщож їх людям повторяти? Краще про якийсь сензаційний морд, грабунковий напад або влом, бо такі речі викликують зацікавлення, отже помагають до розпродажі ґазети. Тому в „безсторонній“ ґазеті ніколи не підноситься серця і людської совісти до Бога, але завсіди тримається їх при землі. Читач під впливом такої ґазети забуває спровола про Бога й віру, а затоплюється тільки в дочаснім життю.

Таким робом ослаблюється воля, завмирає віра. У читача „безсторонніх“ ґазет занижкає бажання жити для Бога і католицької Церкви. Такого чоловіка трудно наклонити до публичного визнання своєї віри, до жертв на реліґійні і добродійні цілі. Вже не стає він в обороні віри, духовенства і наших чудових обрядів. Такі люди в хвилі покуси вже не лякаються гріха, вже, „не бояться“ ані кари, ані пекла. Спровола пропадає, нищиться і гине многолітня праця священика, школи і родичів. Вступає холод, будяться сумніви і поволі наступає — смерть.

„Всяке дерево, котре не родить добрих овочів, буде стяте і в огонь вкинене“, — мовить Спаситель. Ми рівнож повинні вважати, щоби преса приносила добрі овочі та утримувала віру і Христового духа. Тому, що т. зв. „безстороння“ преса віру нищить і ослаблює, — треба усім нам дбати, щоби в наших домах, родинах, громадах знаходилися тільки добрі ґазети і добрі книжки. „Безсторонню“ пресу слід усюди заступити пресою щиро католицькою.

о. С. Ковалів.

Большевицькі богохульства.

Чекісти опоганюють церкви.

Один американський часопис помістив недавно статтю про відомий побут французького політика Еріота в большевії. Щоби „доказати“ чужинцям свою „реліґійну терпимість“, большевики запровадили Еріота і його товаришів до одної церкви на православне богослуження. Але згодом показалося, що „богослуження“, на яке прийшов Еріо, „правив“ чекіст, переодітий за православного священика. Зібрані „вірні“ були теж членами ДПУ. „Священик“ і „діякон“, одіті в багаті літурґічні ризи, були жиди. Справа виявилася тільки тому, що один із присутніх у церкві Французів, якого вразили дивно деякі подробиці у поведенні „священика“, після того, як Еріо і його окруження вийшли з богослуження, несподівано вернувся до церкви. Тут побачив, що „священик“ курить папіроску, спершися об вівтар, а „вірні“ у диких підскоках і в приступі шаленої радости танцюють перед іконами. Побачивши таку несамовиту сцену, французький громадянин вийшов незамітно з церкви.

Большевики арештують далі Українців.

Большевики виключили з партії та арештували трьох членів харківського уряду, а саме Макарова, Режицького і Грішу. Обвинувачують їх як членів тайної української партії, яка має на меті відірвати Україну від большевицької держави.

——

ЄВАНГЕЛІЯ.

Навечеріє Рождества Христового.

І сталось у ті дні, вийшов приказ від цісаря Августа, щоби списати всю землю. Ся перша перепись була, коли Сирією правив намісник Кириней. І йшли всі, щоби вписуватися, кождий в своє місто. Пішов же і Йосиф з Галилеї, з міста Назарету, в Юдею, в місто Давида, що зветься Вифлеєм, бо був з дому і роду Давидового, щоби вписатися з Марією, обрученою собі женою, тоді вагітною. І сталося, коли там були, сповнилися дні родити їй. І породила свого сина первенця і повила його пеленами і положила його в ясла, бо не було для них місця в господі. І були пастухи в тій стороні, що сторожили та тримали нічну сторожу коло свого стада. І се ангел Господній станув перед ними і ясність Господня осіяла їх; і злякалися великим страхом. І сказав їм ангел: Не бійтеся, бо се звіщаю вам велику радість, котра буде всім людям: Що народився вам сьогодні Спас, котрий є Христос Господь, в місті Давида. І се вам знак: Знайдете дитя повите пеленами і лежаче в яслах. І зараз зявилося з ангелом множество небесного воїнства, що хвалило Бога, кажучи:

Слава на висоті Богу, а на землі мир людям доброї волі.

І сталося, коли відійшли від них на небо ангели, пастухи говорили один до другого: Ходім до Вифлеєму і подивімся на се слово, що сталося, котре нам явив Господь. І пішли з поспіхом і знайшли Марію та Йосифа, і дитя лежаче в яслах. І побачивши, пізнали слово, що їм сказано про се дитя. І всі, що чули, дивувалися, і тому, що говорили їм пастухи. А Марія зберігала всі ті слова і порівнювала в своїм серцю. І вернулися пастухи та прославляли і хвалили Бога за все, що чули і бачили, як сказано було до них.

(Лука, гл. 2, ст. 1—20).

Празник Рождества Христового.

А коли Ісус народився в Вифлеємі Юдейськім, за днів царя Ірода, то мудрці зі сходу прийшли в Єрусалим, кажучи: Де є цар жидівський, що народився, бо ми бачили його звізду на сході і прийшли йому поклонитися. Почувши се цар Ірод, занепокоївся і весь Єрусалим з ним. І зібрав всіх первосвящеників та книжників народу і допитувався їх: Де Христос мав народитися? А вони сказали йому: В Вифлеємі Юдейськім, бо так написано пророком:

І ти Вифлеєме, земле Юдова,
ніяк не єси найменший між княжими
містами Юди;
бо з тебе вийде вожд,
що правитиме моїм народом Ізраіля.

Тоді Ірод тайком призвав мудрців і випитував їх пильно про час, коли їм явилася звізда; і післав їх в Вифлеєм, кажучи: Ідіть і пильно розвідуйтеся про дитя; а коли знайдете, сповістіть мене, щоби і я пішов та поклонився йому. А вони вислухали царя і пішли. І се звізда, котру побачили на сході, ішла перед ними, аж прийшла і станула зверху, де було дитя. А побачивши звізду, зраділи дуже великою радістю. І як увійшли в дім, побачили дитя з Його матірю Марією і впали і поклонилися Йому; відкрили свої скарби і принесли Йому дари: золото, ливан і смирну. А отримавши в сні осторогу не повертати до Ірода, іншим шляхом вернули до своєї країни.

(Матей, гл. 2, ст. 1—12).

Поширюйте
католицьку пресу!

Загальні збори і зїзди.

Підчас латинських Різдвяних свят деякі українські краєві установи відбули у Львові свої загальні збори і зїзди.

І так, в першу чергу слід згадати, що дня 25. м. м. відбувся 53-ій звичайний загальний зїзд „Рідної Школи". Головою цієї установи вибрано, на місце покійного І. Кокорудза, проф. Івана Галущинського.

Дня 26. м. м. відбувся загальний збір Товариства „Просвіта", на якому явилося 166 делеґатів. Обговорено важні питання господарки „Просвіти" і її освітньо-виховної діяльности.

„Союз українських купців" мав свій зїзд дня 25. м. м., а ще дня 20. м. м. радили загальні збори Народньої Орґанізації Українців міста Львова.

—о—

Вкінці, в днях 25. і 26. м. м. радили теж хоч ворожі нам, але все таки зложені з наших заблуканих земляків москвофільські краєві орґанізації „Товариство ім. Качковського" і „Руська Селянська Орґанізація". На цих нарадах показалося, що серед наших москвофілів, хоч їх небагато, все таки нема згоди. Особливо виступив загал москвофілів проти політики прихильників комісаря „Народнього Дому" М. Бачинського.

Сніговія в Америці.

200 людських жертв.

В Америці лютувала саме кілька днів страшна сніговія. В Ню-Йорку 20 тисяч безробітних працює при спрятуванні снігу. Згинуло ок. 200 осіб, яких захопила сніговія в дорозі. Сніг засипав багато домів.

Мама згоріла, рятуючи дитину.

У хаті гаєвого Юрка Максимюка в Ясенові пов. Косів, вибухла 20. XII. ц. р. вночі пожежа. Максимюкова жінка Марія збудилася зі сну і почала рятувати своїх дітей, яким уже загрожував огонь. Двоє дітей щасливо винесла з горіючої хати і побігла ще за третім, пятилітнім синком. Але огонь її захопив — і мати разом з дитиною згоріла.

Вовки даються в знаки Гуцулам.

Гострі цьогорічні морози причинилися до того, що вовки дуже сміливо нападають на худобу в гуцульських селах. Вовки навіть в білий день приходять у село цілими громадами по кільканацять звірят. Гуцули ховають худобу до хат, щоби її лекше встерегти; але вовки навіть з хат уже крадуть худобину. Всякі дотогочасні облави не мали бажаного успіху.

——

Вісти з парохій.

СТРИЙ. В неділю, 3. XII. м. р. відбулося торжественне посвячення власного дому Товариства опіки над домашніми помічницями і робітницями. Дім цей куплено весною м. р. Невеликий він вправді, але зате власний, та положений в середмістю, близько церкви.

Посвячення доконав теперішній голова Товариства о. Височанський у сослуженню О.О. катехитів Мартинкова і Ліщинського, у прияві запрошених представників місцевих Товариств і Установ та великого числа членок. По посвяченню — подякував о. голова гостям за приявність, а віддаючи домівку в ужиток членкам, вказав на вагу і значіння організації та візвав їх, щоб все були добрими дочками Церкви і Народу.

Приявні виявили щиру вдячність довголітній предсідниці Товариства п. О. Бачинській, за її працю.

По скінчених промовах дівчата-членки приймали гостей чаєм і тістами; серед дружньої розмови, переплітаної гарним співом дівчат під управою п. Білинського, провели приявні кілька годин.

Імянини Ексц. Митрополита Андрея відсвяткувала стрийська парохія в неділю, 10. грудня м. р. По відправленню Служби Божої в наміренню Найдостойнішого Солєнізанта, а так само і після вечірні, відспівано многоліття.

Вибори до мійської ради відбулися в Стрию дня 10. XII. м. р. Місто поділено на 5. округ. Була можливість вибрати 5—6 українських радних. Але пішли в рух інтриги, сплетні, — і завдяки такій киринній роботі деяких наших таки одиниць, вибрано всего трьох радних Українців. Радними стали о. Роман Височанський і два міщани з Ланів пп. В. Диба і Н. Чабан.

ДОПИС.

СТУПКИ, п. ТЕРНОПІЛЬ.

Св. Місія. В жовтні м. р. заходом місц. УКС-а відбулася десятиднева св. Місія під проводом О.О. Редемптористів з Тернополя. Місійні проповіди голосили о. ігум. В. Породко і о. Якимович. Участь в св. Місії взяли і сусідні села зі своїми оо парохами.

Для прилученої Романівка уладив о ігумен малу св. Місію з хрестним походом на закінчення.

М. Орд прислав Архієрейське Благословення.

День протесту. Дня 29. жовтня м. р. по торжественній Службі Божій прочитано Спільний Пастирський Лист та виголошено відповідну проповідь. По відслуженій панахиді складали вірні добровільні датки на поміч голодуючій Україні.

Зібрані гроші: Ступки 15·00 зол., Романівка 17·30 золотих.

Свято-Андріївський вечір. Поважно, розумно провела молодь Чит. „Просвіти“ свято-Андріївський вечір, при участі свого пароха. В промовах підкреслювано День Імянин Високопреосвященного Митрополита.

Академія в честь св. Йосафата. Дня 17. грудня м. р. відбулася в Ступках Академія в честь св. Йосафата.

Співав хор Читальні „Просвіта“ під управою п. Любчика, а сценічну містерійку відіграли діти Марійського Кружка.

Свято-Миколаївський Вечір. Дня 18. грудня м. р. гарно випав свято-Миколаївський Вечір. В програму увійшло дві деклямації і сцен. картина: „О хто, хто, Миколая любить“ Вільшенка, роздачею дарунків.

Місцеві братства і товариства. В часі св. Місії основано братство Неустанної Помочі П. Д. М.

Ново заложено теж братство Апостольства Молитви.

До УКС-а прибули нові члени. Сходини що два тижні відбуваються правильно.

Організація КАУМ йде легко при помочі вистав та бібліотеки.

До кооператив вписалося нових 20 членів Є в пляні кредитівки і самопоміч на худобу.

Дещо про цикорію.

В кожній крамниці є червоні, округлі пакети з цикорією, котрої люди нживають від довгих літ. Домішана до зернистої кави, паленого ячменю чи жита, а навіть заварена без жадної домішки, з додатком молока і цукру дає смачний, здоровий і скріплюючий напій.

Та мало хто подумав про те, що головним сирівцем для виробу цикорії є корінь ростини цикорії, котру управляється так само як цукровий буряк.

Ще менше думали ми про те, що всі фабрики знаходяться в руках чужинців, що немає ні одної фабрики цикорії на наших землях, та що наші господарі не доставляють сирівців, а наші робітники не мають в тих фабриках зарібків.

Через довгі десятки літ плили сотки тисяч нашого гроша в кишені чужих фабрикантів, чужих робітників і чужих нам селян. А збут на цикорію на наших землях великий, бо наше населення видає річно на саму цикорію около 2,000.000 золотих. Ціла та суна йшла до недавна в цілості в чужі руки.

Що лише від січня 1933 почала працювати українська кооперативна фабрика цикорії „Суспільний Промисл“, котрої знамениті вироби розходяться чимраз більше серед нашого населення.

Ця фабрика з весною ц. р. законтрактовує у наших селян плянтації цикорії, щоби в осені мати власний сирівець. В той спосіб кооператива осягає це, що не вдалося досі мабуть ніякій українській фабриці, а саме: цілий виріб від сирівця аж до готового продукту остане в українських руках.

Цикорію української кооперативної фабрики продається під назвою „ЛУНА“.

Хто купує цикорію „ЛУНА“, той збільшує дохід нашого селянина-плянтатора, дає працю українським працівникам, збільшує фонди кооперативної фабрики і тим самим побільшує наше народне добро.

Купуйте лише цикорію „Луна“ і вимагайте її в кожній крамниці.

Назва фабрики є така: „Суспільний Промисл“, Кооператива з відпов. уділами, Львів, Богданівка, вул. Церковна 2. 1—1

Пишуть,

що на радянщині є всего 110 католицьких священиків, і всі вони живуть у жахливих умовинах,

що в останніх часах комуністи вивезли на страшні соловецькі острови 68 католицьких священиків,

що большевики приготовили 6 нових безбожницьких фільм і пустили їх у світ, щоби скрізь повести протирелігійну роботу,

що вся жидівська преса кричить напр. з приводу потурбування 43 жидів у Німеччині, — та ніхто ні словечком не згадає про вимордування сирійських християн у Іраку, де лише в одному маленькому окрузі начислено 315 трупів помордованих християн.

— —

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1·20 ЗОЛ., РІЧНО 2·40 ЗОЛ.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56.

Видає „Мета“, Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові. Редагує Колєгія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький

Друкарня „Бібльос“, Львів, Японська 7. Тел.. 14-78.

Nal. poczt. opł. ryczałtem.

Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

ЛЬВІВ Ч. 2 (26) 19. СІЧНЯ 1934.

П. ХОЛОДНИЙ: БОГОЯВЛЕННЯ ГОСПОДНЄ.
Образ з іконостасу молитовниці гр.-кат. Духовної Семинарії у Львові.

ЛЕ ЛН УГОР

АНДРЕЙ, МИТРОПОЛИТ.

РОЗВАЖАННЯ НА ЙОРДАН.

I.

Празник, яким обходимо память Христового хрещення у ріці Йордані, називається по церковному „Богоявлення“, бо в хвилі Христового хрещення Бог явився людям. Люди з Обявлення Божого дійшли до пізнання тої першої найважнішої правди віри, що Бог є один у трьох Божих Особах. Бог Отець, Бог Син, Бог Дух Святий, Пресвята Тройця, є одним Предвічним Безконечним Премилосердним Богом, що жиє у світлі неприступнім, а до нас людей промовляв колись через Своїх пророків, а вкінці промовив через Себе Самого, коли Друга Особа Пресвятої Тройці, Бог Син, задля спасення людей з неба ирийшов на землю й став чоловіком і народився з Пречистої Діви Марії. Празник Богоявлення є одним з перших празників, які певно обходили вже Апостоли. Є також і неначе першим празником: тим, що пригадує нам найпершу основу християнського життя. Та перша основа це Боже Обявлення, Обявлення Бога про Себе Самого —Богоявлення. Ціле християнське життя побудоване на тій основі. Без неї й поза нею нема християнського життя. Чоловік стає християнином з хвилею, коли, покинувши гріх й усяку діявольську облуду й обман, за правду приймає те, що Бог обявив, а свята Церква подає до відома. Ми, що дістали від Бога ту велику ласку, що ми народилися з християнських родичів, вже малими дітьми в хвилі хрещення через кумів відреклися обману і злоби діявольської, відреклися світа. „Відрікаємося“, — казали куми, — „сатани і всіх діл його і всіх ангелів його і всієї служби його і всієї гордині його“. Тоді ми дістали з неба безконечно цінний дар святої віри. Той дар дає нам можність за правду узнавати всі правди Божого Обявлення. Тому то празник Богоявлення, чи празник Обявлення Бога є заразом і празником хрещення, а можна сказати й празником віри. Є празником християнського життя, що опирається на вірі. Цей празник є й празником Пресвятої Тройці, бо правда про Пресв. Тройцю є першою наукою Божого Обявлення, першим предметом нашої віри та підставою нашого хрещення, яке уділяється „ в Імя Отця й Сина й Св. Духа“, й найголовнішим змістом християнського життя, бо християнське життя у першому ряді полягає на тім, щоби покланятися Богові в Тройці Єдиному. З того ясно виходить, як обильний, як багатий той скарб, що нам його Ісус Христос лишив у св. Церкві.

II.

Коли мене редакція часопису „Наша Сила“ просила о кілька слів до того часопису на празник Йордану, обіцюючи, що це святочне число розійдеться в многих тисячах примірників, я радо згодився написати статтю. Будучи від близько півтретя року прикованим до крісла, рідко маю нагоду відізватися до вірних Львівської АЕпархії, хоча не перестаю мати обовязок провадити їх дорогами Божими до Ісуса Христа, у якому наша сила. Стаття ґазети — не проповідь, але не тільки проповіди, але ціле наше життя християн католиків мусить бути не лише християнське, але перепоєне християнством. Християнин-католик повинен бути таким християнином й таким католиком, щоби від стіп до голови все в ньому було просвічене тим світлом.

Є дуже славна у світовій літературі траґедія одного з найбільших поетів світа. Тим поетом є Шекспір, а ця драма це „Король Лір“. Лір є таким королем, якого другого хиба не було; скинений з престола через рідну доньку, як убогий сліпий жебрак ходить по світі, але в ньому маєстат короля такий могутній, що і в лахманах жебрака кожний його узнає правдивим королем,—а сам в свідомості свого маєстату каже він про себе так: „У кожному цалеві я цар“.

Таким повинен бути й християнин. Хоч він у лахманах жебрака або старцем конаючим на ліжку, у кожнім цалеві треба по ньому пізнати Божу дитину, Христового ученика, чоловіка відкупленого Христовою Кровю. Так і стаття ґазети, хоч вона й не є проповідю, кожним словом мусить блистіти, світити Христовим світлом.

Така є ціль католицької ґазети. Вона має християнам говорити про все: і про господарку, і про ремесла, і про економію, і про ощадність, і про тверезість, і про недуги, яких треба уникати, і про способи плекання здоровля, і про те, як виховувати діти. Вона про все може говорити, але про все повинна так говорити, щоби у кожнім слові пробивався, у кожнім слові присвічував християнсько-католицький світогляд. Світогляд це спосіб глядіти, бачити, дивитися на світ. Це неначе очі, якими вокруг себе дивимося. Ясна річ, таких світоглядів много, — щоб не сказати, що у кожного чоловіка є свій світогляд, є свої очі. Один дивиться лише на те, де може щось придбати, байдуже яким способом. Інший у життю видить лише карієру, чим стане, яку буде мати пенсію. Інший дбає лише про те, щоби добре попоїсти й добре виспатися, — а знайдуться й такі, що лиш дивляться, кого здурити, або „надути“.

Хто хоче бути добрим християнином, той мусить приймати й перенятися світоглядом Христовим. Дивитися на світ так, як Христос,

бодай здалека. Бо Христос є Предвічним Богом, що став чоловіком — а ми бідні, малі грішники. Тому хиба лиш здалека можемо дивитися на все так, як Христос. Хто хоче бути добрим християнином-католиком, той мусить мати християнсько-католицький світогляд у всіх справах. Чи він господарить у селі, чи шукає посади, чи праці в місті, чи хоче оженитися або запевнити собі й своїм насущний хліб — все те мусить робити як християнин. Особистий свій світогляд повинен просвітити світлом Христової науки й піддати тому світоглядові, який Христос дав нам у Своїй науці й Своєю благодатю. А задача католицької преси є: християнам той світогляд пригадувати і так ставляти перед очі, щоби кожний, хто католицьку ґазету читає, з часом виробив собі свідомий, повний, заокруглений, певний погляд на життя і всі його справи.

Я вже в осені минулого року бажав узяти на себе редакцію ґазети „Христос наша Сила“, щоби Вам, Браття й Діти, передати в кількох місяцях цілий заокруглений християнсько-католицький світогляд. Артретизм, на який терплю і який від кількох місяців заняв цілу голову, не дав мені виконати мого наміру. Одначе від нього не відступаю, і коли Бог дасть, в ряді чисел часопису „Наша Сила“ буду старатися передати Вам бодай головні точки християнсько-католицького світогляду. Очевидна річ, кожний зрозуміє, що цього не можна зробити нараз. Треба, щоби гадка поволі розвинулася, треба представити, як Христове світло просвітлює всі справи від найбільших до найменших. Само собою розуміється, що прийде відповідне місце на все. Прийдеться нам говорити й про родинне життя, і про громадську працю, і про військову службу, і про суди і процеси, і про господарку, а очевидно також і про справу в християнському світогляді дуже, дуже важну, під певним оглядом найважнішу: про жертвенну любов і службу своєму народові.

Кожний розуміє, що всего того не можна вичерпати в двох або трьох статтях.

А що справа важна, сейчас зачинаймо.

III.

Празник Богоявлення впроваджує нас від першого кроку у саму середину скарбниці. Розгляньтеся навколо себе, а знайдете таке багатство християнсько-католицького світогляду, що по справедливості над тим, що нам нинішній празник приносить, треба би значно довше задержатися. Світогляд будемо пояснювати короткими й ядерними відповідями на питання: яким є християнин?, що думає християнин про те а те? З тих кількох слів, від яких ми цю статтю зачали, покажеться ось що: Чим є християнин? Чоловіком, хрещеним в Імя Пресв. Тройці, чоловіком, що вірить в Бога в Тройці Єдиного, що цю віру визнає Богопочитанням Пресвятої Тройці, призиванням Пресв. Тройці, знаком хреста. Чим є християнин? Чоловіком, що приймає Боже Обявлення. Знає, що Бог явився, що Бог до людей промовляє, що тою промовою є Боже Обявлення. Християнин це Боже Обявлення приймає, узнає за правду все те, що в тім Обявленню міститься і що Церква до віровання подає. Магометани почитають Бога і його пророка Магомета. Будисти почитають Буду, ляманісти Делей-Ляму. Матеріялісти матерію, позитивісти тільки те, що видять і чого руками дотикаються. Пантеїсти цілий світ, — християни Бога в Тройці Єдиного, Сотворителя неба й землі, усіх річей видимих і невидимих.

Ким є християнин? Чоловіком, що жиє після наук Ісуса Христа, християнським життям.

А що в тім християнськім життю християнин уважає за найважніше? Основою християнського життя узнає християнин католик віру, що проявляється зовнішнім поступуванням добрих діл.

Кожному ясно, що много і много точок міститься в кожній з тих трьох наведених. Не дивота. Християнська віра, як Царство небесне, подібна до маленького зеренця гірчиці, що кинене в землю виростає (не у нас, а в теплих кліматах) у велике дерево. А птиці з неба сідають на його галузках радо і часто перебувають на нім. І католицько-християнський світогляд так, як небесне Царство, подібне до укритого скарбу, що за ним треба шукати, заки його найдеться.

У гарний, соняшний зимовий день ціла християнська громада під проводом священика з процесією йде на Йорданську воду освятити її великим водосвяттям. Вода є найпотрібнішим — майже — в життю елементом. Без неї трудно було би нам жити. Христос Спаситель, що освятив води Йорданські Спасительним Своїм Явленням, благословить руками священика і молитвами Церкви Йорданську воду на потребу життя, на потреби християн, і всі у радості співаємо: „Явился Єси днесь Вселенній, і Світ Твой, Господи, знаменся на нас“.

Проповідь Ексц. Митрополита Андрея.

Високопреосвященний Митрополит Андрей почувається тепер настільки добре, що в часі Різдвяних Свят міг бути на Богослуженнях у храмі св. Юра. Першого дня Різдвяних Свят виголосив Ексц. Митрополит у храмі св. Юра проповідь до великої маси вірних.

Не забувайте, що друга половина січня і перша половина лютого ц. р. присвячена поширюванню доброї преси.

Празник Богоявлення.

Восьмого дня після Різдва Христового є в нас празник Обрізання по плоти Господа нашого Ісуса Христа. Зараз другого дня, т. зн. 2. січня ст. ст. розпочинається **передпразденство Богоявлення.**

Свята Різдва і Богоявлення в перших трьох століттях святкувала Церква разом. Аж згодом, коли єретики стали ширити баламутні науки про Пресв. Тройцю, Церква постановила празнувати ці свята окремо. В **навечеріє Богоявлення** — „щедрий вечір" — правляться особливо гарні Богослуженння, які завершуються торжественним освяченням води. Цей обряд водохрещів є дуже старинний, як про це свідчить Св. Йоан Золотоустий. Він пише:

„В той день хрестився Господь і освятив єстество вод. Тому опівночі в цей празник усі черпають воду, несуть її домів, і заховують її на цілий рік. І показується дивний знак, що така освячена вода не псується через довгий час, а через цілий рік або й через два—три роки лишається свіжа і незіпсута".

Цей празник називається теж Просвіщенням, бо того дня новонавернені приймали св. хрещення. Тому в цей день співається ще й сьогодні „Єлици во Христа." В сам **празник Богоявлення** ще раз довершується велике водосвяття — другого ж дня святкується Собор св. Пророка Предтечі і Хрестителя Йоана, що хрестив Спасителя в Йордані. **Попразденство Богоявлення** продовжується аж до дня 14. січня ст. ст. і в цей день відається цей празник.

Мами у Св. Отця.

Недавно Св. Отець приймив на авдієнції італійські мами, наділені численними дітьми. Серед пань була представниця римської провінції маргафиня Наннеріні, яка має 15 здорових синів. Папа виголосив прегарну похвалу материнства і з натиском підкреслив, що радо вітає матерей, яких усі повинні поважати й цінити. Імя мами — говорив — є почесним іменем, і навіть для Пречистої Діви найбільшою похвалою є те, що Вона стала Матірю Богочоловіка. Св. Отець поручив довіря в Боже Провидіння і сказав, що кожна дитина має особливе Боже Благословення.

Також диктатор Італії Муссоліні приймив цих матерей дуже сердечно і урочисто.

Добра преса — це католицька преса. Читайте, передплачуйте, поширюйте українські католицькі часописи!

Читайте і поширюйте добру пресу!

В попередньому числі нашого часопису ми згадували про те, які величезні шкоди приносить людині не лише зла, але навіть і т. зв. „безсторонна" преса. З того ясний висновок, що **треба читати, передплачувати і поширювати лише добру, католицьку пресу,** яка дає людині здоровий, на християнсько-католицьких ідеях опертий духовий корм.

Час від 15. січня до 15. лютого ц. р. — **це місяць доброї преси,** в якому кожний щирий католик Українець зобовязаний не лише сам передплатити і читати католицькі часописи — але й усюди, на кожному кроці поширювати добру пресу, заохочувати всіх знакомих до передплати і до читання добрих газет і книжок.

По всіх наших селах і містах у найближчих днях мають появитися великі афіші, на яких буде точно подана адреса і ціна передплати усіх добрих католицьких часописів. На цьому місці подаємо список цих часописів, що беруть участь у акції місяця доброї преси. Є це, в поазбучному порядку, такі часописи й журнали:

„Дзвони", літературно-науковий місячник

„Добрий Пастир", душпастирський журнал.

„Криниця", видавництво в рамах Католицької Акції.

„Мета", католицький тижневик для інтелігенції.

„Місіонар", релігійний місячник для народу.

„Наш Приятель", католицький часопис для дітей і молоді.

„Неділя", тижневик для українських родин.

„Нива", місячник для духовенства.

„Нова Зоря", католицький часопис, що виходить 2 рази в тижні.

„Правда", католицький тижневик для народу.

„Світ дитини", місячник для дітей і молоді.

„Спортові вісті", в католицькому дусі редагований часопис для спортовців.

„Український Бескид", католицький тижневик.

„Хліборобський Шлях", тижневик.

„Христос наша Сила", популярний католицький двотижневик, присвячений поглибленню релігійно-морального і національного життя серед українських родин.

Українці-католики! Ось маєте перед очима список дійсно доброї української католицької преси! Вибирайте, передплачуйте, поширюйте, читайте її! Бо добра преса — це могутній засіб для вдержання і поширення наших великих Ідей.

Чому на Богоявлення є два водосвяття?

На празник Богоявлення освячується вода два рази: в навечеріє під щедрий вечір у церкві, і в сам празник прилюдно на ріці. Чому це так?

На тому місці Йордану, де св. Іван охрестив Ісуса, відбувається з давен давна „водокрестіє“ (як це звуть наші старі літописи) о півночі або досвіта, бо — згідно з переданням — тоді мав бути охрещений наш Спаситель. Коли Богослуження почали правити в ріжних краях не в ночі, а хотіли їх у день, тоді виринуло питання, коли це має бути, чи в навечеріє, чи в сам празник. До того прийшла справа оглашенних, то є таких новонавернених з поган до християнства, що вже були обучені в правдах віри, а не були ще охрещені. На хрещення оглашенних були призначені окремі дні в році, як Пасха, Пресв. Тройця, і до них додано день перед Богоявленням. До хрещення оглашенних потрібна була освячена вода, і в тій цілі зарядила Церква водосвяття в навечеріє Богоявлення, і не мале, звичайне, а велике. Ось так вийшли два водосвяття: одно для хрещення оглашенних в навечеріє, а друге в сам день Богоявлення на памятку хрещення Ісуса Христа в Йордані.

В нас, у наших часах оглашенних нема, бо ми хрестимо діти, — але водосвяття в навечеріє удержалося до нині. Раз тому, що подвійне водосвяття підносить велич самого празника, а по другому, що звеличує наше освячення і просвічення та приносить радість з хрещення Господнього.

Оба водосвяття є однакові, а ріжняться тим, що водосвяття в навечеріє є для потреб Церкви і вірних нинішнього дня. Це значить, вода освячена в навечеріє має служити на покроплення і освячення наших домів і господарства, а передовсім нас самих, що постимо цего дня до щедрого вечера і їмо, напившися цеї освяченої води, та приготовуємося радісно на зустріч завтрішнього великого дня.

В сам день празника святимо воду на памятку хрещення Господнього і тим освяченням води святкуємо празник, розвиваючи як найбільшу урочистість походами на ріку, або до керниць зі світлом, тройцями, хоругвами і співам: В Йордані...

В часі від 15. I. до 15. II. ц. р. намовляй на кожному кроці своїх знакомих, щоби передплачували католицькі часописи. А передусім сам стань точним передплатником доброї преси!

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Картина, яку намалював японський мистець — і надав представленню Рождества Христового японський кольорит.

Молитва всенародньої скорби,

яку гр.-катол. Церква поручає відмовляти для злагіднення терпінь українського народу*).

О премилосерде Господи і Боже всякия утіхи, прости вся гріхи і беззаконія наша і отврати от нас гнів Твой, праведно движимий на ни: от належащия напасти, біди і скорби ізбави ни: помяни вся ненавидящая і обидящая нас і отврати я во єже мислити і творити благоє. Отечество наше, Церков Твою святую і всіх нас от лютого сего бідствованія, злаго обстоянія і губительнаго сокрушенія милостиво ізбави. Примирися, Владико, яко довготерпілив над людьми Твоїми і покажи на нас милость Твою: прийми смиренную нашу мольбу: прийми окаянних людей прошеніє. Востани в помощ нас грішних і дажд людем Твоїм ізбавленіє і освобожденіє от заключеній, да не погибнем. Не отврати лица Твоєго от нас: престани, Господи, от гніва, ослаби, Господи, умилостивися, Господи, і не посрами нас от чаянія нашего. Амінь.

*) Друкуємо цю молитву в церковно-словянській мові, але, для лекшого читання, уживаємо українських букв і правопису.

Земля росте. Хоч як це неправдоподібне, то проте це правда: земля росте. Тільки не росте вона з нутра, лише з зовні. Рік річно спадає на землю маса метеорів і збільшає в цей спосіб її масу. Вираховують, що в цей спосіб „наростає“ земля на 10—100 міліонів кг. річно. Щоби цей її приріст перевезти треба би 1000—10000 вагонів... Для нас видається це дуже багато, але для землі це збільшення непомітне.

Як буде виглядати найближча війна і коли вона вибухне?

Ось найбільш трівожне і страхітливе питання, яке сьогодні ставить собі весь світ. Відповідь така: коли вибухне, не знати, це може статися дуже скоро, або дуже пізно, але, якщо вибухне, то напевно не буде подібна до війни з 1914—18 рр.. Супроти будучої, війна з 1914 р. буде виглядати — кажуть — як дитиняча забавка...

Перш усього пригадаймо собі, які жертви потягнула за собою остання війна. Вона коштувала 780 міліярдів франків у золоті. Коли візьмемо під увагу, що від середнєвіча до найновіших часів люди добули і переполокали золота всього на 80 міліярдів, то вийде, що остання війна „зїла“ 9 разів стільки золота. Деж воно поділося? Воно пішло на вуголь, руди, засоби поживи, залізниці, колючі дроти, на всякого роду оружжа від пістолі, через танки аж до цеппелінів і воєнних кораблів, словом на все те, що не представляє господарської вартости або пропало.

А жертви в людях? 11 міліонів, отже стільки, скільки має Данія, Швеція і Норвегія разом, було вбитих! Коли б усі трумни тих убитих поставити поруч себе, то вони покрили би дорогу від Парижа через Европу і Сибір аж до Владивостоку... Поруч убитих залишилося 8 міліонів калік. Ось н. пр. Німеччина має 20.600 людей з одною рукою, 44.100 з одною ногою, 10.200 узагалі безногих, 2.700, що втратили на війні зір, а 5.000 людей що зійшли з розуму. До того додаймо, що в самій Франції знищено 342.000 домів і зруйновано грунтів на 70 міліонів моргів!

Ось жахливі цифри! І вони мали би бути забавкою супроти того знищення, яка нам принесе грядуча війна?!

Та все ж, якщо не знаємо, коли вона вибухне, то що про неї можна сказати?

Отже, по перше, те, що ворог старатиметься знищити ціле населення свого ворога. Війна пічнеться в кілька годин після виповідження бомбардуванням ворожої столиці. Зараз після проголошення, тисячі літаків, кожний обладований бомбами, з яких одна в стані вирвати 10 моргів землі, полетить зі скорістю 200 km. на годину на ворожу столицю. Ця апокаліптична ескадра може найбільше місто, таке, як Льондон або Париж, впродовж 2 годин замінити у жахливе румовище, перепоєне сіркою і газами, горіюче, розбите до тла. Для міліонів людей не буде рятунку, цілий державний осередок буде зпараліжований. Отже першою прикметою будучої війни буде жахливе нищення цілих міст і полос землі. Вона спаде як грім з ясного неба, не буде часу на патріотичні демонстрації, чи маніфестації...

Другою прикметою буде те, що на напад не буде засобів оборони. Обороною буде такий самий протинапад, таке саме знищення. Недавно були в Льондоні летунські маневри. „Ворожі“ літаки заповіли своє прибуття на пів години наперед. І щож? Оборонна стрілянина з 800 протилетунських гармат не мала би — показалося — на випадок війни, ніякого успіху. Оборонні ескадри, поділені на 10 відділів, вганяли у воздусі на всі боки, та не могли допасти ні одної ворожої машини. „Ворожа“ ескадра, поділена 5 відділів по 15 машин, мала би час і змогу знищити всі центральні будівлі, отже міністерство війни, адміністрацію, водотяги, газівню, даржавний банк, залізничі двірці і т. п., а після 45 мінут такого обстрілу могла би собі спокійно відлетіти у висоті 5000 метрів над землею у „свояси“... Справді залишиться лише така сама оборонна зброя: ворог сидітиме лише тоді тихо, коли не матиме певности, що скорше знищить ворожу столицю, ніж ворог його власну, або, коли матиме певність, що його столиця так само пропаде, якщо він ворожу знищить...

До того... Чи знаємо, що в німецьких, англійських, американських лябораторіях ще видумано? Ось недавно рознеслася вістка, що видумано „проміння смерти“, які на десятки кільометрів можуть палити і нищити ворожі літаки... Або, що найдено такі гармати, які битимуть на 300—400 км., отже що стрільно гармати, вистрілене в Підволочиських, долетить мало що не до Києва... Або, що вже найдено бомби наповнені бактеріями фебри, дифтерії, малярії, джуми, холєри, ріжних тифусів... Одна ескадра, в 100 літаків, може такими бомбами заразити впродовж 4-ох годин цілу східню Галичину...

Та з того одна потіха: жах перед будучою війною багато ділає. Він стримує її. Але чи стримає, хто знає?

Слідуючу війну виграє техніка і нерви. Ми техніки не маємо. Маймо бодай нерви. Зложім усю надію в Боже Провидіння і працюймо у єдності та силі над нашим національним подвигненням.

А тоді будемо представляти суцільну національну і моральну силу, для якої нестрашною буде ніяка війна...

202 присуди на смерть за два роки.

У варшавському соймі саме подано число присудів на смерть у Польщі за останні 2 роки. І так у 1932. році було 137 справ перед наглим судом і видано 120 присудів смерти. В 1933. році в наглих судах було 83 справ і видано 82 присуди смерти. З того дійсно виконано в 1932. році 83 присуди смерти, а в 1933. році 56. Разом видано за два останні роки 202 присуди смерти, а з того виконано 139.

——

Різдвяні лєгенди.

Як пастушок маленькому Ісусикові на сопілці грав.

У святу ніч, коли Пречиста Діва породила в стаєнці Дитятко, поспішили пастушки поклонитися Йому. З ними пішов теж Івась, убогий сирітка.

Коли пастушки прийшли до вертепу і побачили Дитятко, кожний з них зложив Ісусикові якийсь даруночок: то квітку, то овечку, то що. Лише сирітка Івась не мав нічо до дарування. Засумований станув коло ясел, виймив з кишені сопілку, яку ще від небіжчика тата дістав — і почав грати. А так гарно грав, що тони канули в темноту ночі неначе каплини золота, обмотували стаєнку неначе срібним мереживом. Всі тихо слухали. Ісусик поглянув очками, неначе зірками, на Івася, і тихо заснув при згуках сопілки.

Пречиста Діва, яка спочивала на вязанці сіна, добрим поглядом подякувала Івасеві. Потім пастушки вибралися назад до своєї череди. Івась пішов за ними. Неначе в сні, ступав він поміж сплячими овечками і вслухувався у чудові згуки, що пробудилися в його душі.

А коли Івась удруге прийшов до стаєнки, щоби знова згуками сопілки заколисати маленького Ісусика — побачив коло вертепу гарних коней-верхівців і пишно вдягнених царських прислужників. Перед яслами клячали три царі та подавали Дитяткові дорогоцінні дари: золото, кадило й миро. Івась вже хотів утікати — але Пречиста Діва рухом білої руки прикликала пастушка до Себе. Також Дитятко почало усміхатися — і тоді Івась перестав боятися та почав знову грати на сопілці. Три царі слухали і дивувалися, звідки малий пастушок-сирітка так уміє грати. А Івась далі грав, аж доки Ісусик не заснув при згуках його сопілки. Три царі приступили до пастушка врадувані, та в нагороду за чудову гру, повісили на Івасевій сопілці золотий ланцюх, прикрашений жемчугами. А Івась без слова зложив сопілку з дорогоцінним ланцюхом у стіп сплячого Ісусика. Вийшов зі стаєнки і пішов ген, полями — а на його змарнілому, сирітському личку грала щаслива усмішка, — бо й він уже зложив Дитяткові свій дар.

Чудотворний Лікар.

Цілісіньку днину Дитятко біля грядок ходило, пололо, квіти підливало, а вечером св. Йосифові дошки двигати помагало. Утомилася Маленька Дитина, горячкувати стала, побіліла, знемогла. Затрівожилася Пречиста Діва Марія і св. Йосиф, по лікаря посилають.

А був один лікар в околиці, та щож? Каліка без ноги. Десь давніше параліч ухопив і скрутив коліно. Біднягу лікаря у візочку возили, і так він лікував других, собі ж самому не міг допомогти.

Ось прибігає до нього Йосиф і Мар я, приносять Дитину, оглянути прохають. Він Дитятко за ручку взяв, оглянув, а далі і каже: „Будеш, Маленька Дитинко, здорова, лише спочинь трохи, не перетомлюйся".

Врадувана Пречиста Діва Марія, слізми заливається, останні грошики витягає, бідному каліці-лікареві вручає. Та він від убогих ніщо приймати не хоче, а просить молитися за уздоровлення його нещасної ноги.

А Дитятко Маленьке любо на нього поглядає, рученьками Божими ноги доторкає і з вдяки чудесно ісціляє.

Роби ж і ти другому добре, а добре тобі буде.

О. Г.

Нові люди в Німеччині.

Ось уже рік, як Гітлєр обняв владу в Німеччині. Цілий світ, так би сказати, зі запертим віддихом слідкує за діяльністю нового диктатора. Що йому вдасться зробити? Чи переведе він намічені реформи? Чи збереже мир, чи доведе до війни? Ось питання, які не без трівоги ставить світ.

А Гітлєр робить своє і разом з ним виплив на поверхню історичного життя Німеччини гурт нових людей, які творять новий лад, ведуть, наче генеральний штаб, міліони Німців до незнаної будуччини. Хтож ці нові люди?

Найбільш відомі і найбільш здібні помічники Гітлєра це Герінг, Геббельс, Фрік і Розенберг.

Герінг, найбільш рухливий помічник Гітлєра, колись, на війні славний летун, що „сполював" кількадесять ворожих літаків на французькому фронті і добув найвищий воєнний ордер заслуги, тепер шеф пруського уряду. Кажуть, що в останніх місяцях між ним і Гітлєром наступили поважні тертя і непорозуміння. Герінг має славу людини безоглядної, але тверезої, з деякими домішками політичного романтизму. Це людина молода, років 40, великий приклонник протестантизму, переробленого на германський лад, т. зн. протестантизму підчиненого Гітлєрові.

Геббельса звуть „радіорепортером" тому, що він дуже рухливий, має незвичайний темперамент і бесідницький талант. Це 36-літній агітатор, пропагандист і організатор найкращий після Гітлєра.

Третій з черги це Фрік, б. міністр Турингії. Він найстарший у штабі, бо має 55 років. Брав визначну участь у гітлєрівському русі від самих його початків, за що відсидів колись $1^1/_2$ року в тюрмі. Фанатичний визнавець чистоти німецької раси і вищости над іншими расами, він великий ворог демократії і парляментаризму, завзятий антисеміт.

Врешті Розенберг. Курляндський Німець, редактор головного гітлєрівського органу „Фелькішер Беобахтер". Розенберг це теоретик і ідеольог гітлєризму, найбільш довірений дорадник самого Гітлєра у справах закордонної політики. Його знайомість з Гітлєром датується ще з 1919 р. Тепер він шеф відділу закордонних справ національ-соціялістичної партії, себто відіграє у справах закордон. політики більшу ролю чим офіційний міністр закордонних справ. Розенберг уважає головним завданням гітлєризму боротьбу з „юдаїзмом і большевизмом".

В місяці доброї преси

не забувай приєднувати передплатників, читачів і прихильників католицьким часописам.

89 євангеликів повернуло до греко-католицької Церкви.

Радісна подія в Гаврилівці.

В українській пресі появилась ось яка заява:

Будучи євангеликами та переконавшися про крутійства українських євангелицьких пасторів, через яких ми були вже в ріжних євангелицьких церквах, заявляємо, що **зриваємо оцим звязки з євангелизмом** та що з нинішнім днем вертаємо до нашої прадідної греко-католицької віри.

Гаврилівка, дня 2. січня 1934.

Під цією заявою підписалося 89 громадян і громадянок Гаврилівки, які одночасно внесли до Староства в Надвірній декларацію повороту від протестантства до гр.-катол. Церкви. Слід зазначити, що в урядовому списку євангеликів Гаврилівки є записані 94 особи — але 5 з них у міжчасі померло, так що до своєї прадідної віри повернули саме **всі живучі бувші євангелики з Гаврилівки.**

Ось і бачите, добрі люди, що правда все побідить.

О. Годунько.

За ріст і силу Нації.

В статті, „Біла смерть", що появилася в попередньому числі часопису „Христос наша Сила", порушено незвичайно важну справу. З неї ясно видно, що чесні християни ні за що в світі не сміють допуститися страшного злочину вбивання ненароджених дітей.

Та цього не дозволяє і щира любов Батьківщини. Нарід, в якому є такі негідні люди, котиться нестримно у безвість і мусить згинути з лиця землі. Ось напр. Муссоліні, дбалий за будучу долю свого італійського народу, визначує великі нагороди родинам, що мають численне потомство. Він добре знає, що численне, могутнє покоління втримає і закріпить усі здобутки нації.

Про сильний приріст дбають навіть дуже могутні народи, — отже тим більше і ми повинні як стій берегтися всего лиха, що веде до винищення Нації. А „біла смерть" це один із найгрізніших грабарів, що бере у смертні обійми майбутні покоління народу.

Бо де жінки не хочуть бути матерями, там вигибають не одиниці, не родини, а цілі народи. Це свідоме **душегубство народу!**

Це й потверджує історія. Навіть великі, славні народи безслідно вигинули через те, що в них зродилася нехіть до почесного стану материнства. Отак згинула світова **вавилонська держава.** Її столиця, що начисляла 2 міліони населення і була положена в урожайній околиці, в кількох століттях перемінилася в руїну й неврожайну країну, бо не вистарчило рук до управи рілі й до оборони міста перед нападниками. Нінащо не здалися довгі мури завширшки 12 метрів, високі на 60 метрів а довгі

Осип Годунько. 2

Розмова між католиком і байбелником.

(Продовження).

— А ви, католики, звідки знаєте, що ваше св. Письмо добре і ціле? Може від Апостолів?

— Впродовж яких триста літ після Христа була непевність щодо деяких книг. Папа Дамазій у четвертому віці рішив, чого триматися, а чого ні. Врешті тридентський собор урядово та докладно вирішив, які саме книги є святі і натхнені. Та це не є вода на ваш млин, а навпаки. Бо скажіть самі: Чи можна було спиратися на тих триста літ **лише** св. Письмі, коли про деякі його книги були сумніви в християнських громадах? Що більше! Через чотирнацять століть не було друкованих книжок, а лише переписувані, а тому й дуже дорогі. Вони були мало кому доступні. Що мали тоді робити вбогі люди? Якщо б віра та спасення душі залежали від читання св. Письма, то чи ті вбогі могли би бути спасені? Що мали і що мають робити неграмотні? То для них вже нема спасення? У католиків не має тої журби ні вбогий ні неграмотний. Вони ідуть за навчанням Передання Церкви. А як з вашими?

— Та я вже й признав би — відповів збентежено байбелник — що без Передання годі обійтися; але докажіть ви, що Передання є святе перед Богом!

— На це відповім не я, а св. Павло: „Брати, стійте **і держіться передань,** котрих навчилися чи словом, чи нашим посланням" (2, Солун. 2, 15). Подібно писав Апостол і до Коринтян: **„Хвалю вас,** що у всім памятаєте про мене і заховуєте прикази, як я вам **передав"** (1, Кор. 11, 2). Св. Павло мав тут на думці **устне передання,** бо він **учив** Коринтян, поки вони одержали будь яке письмо. А й улюбленому Тимотеєві приказує так: „Тимотею! зберігай те, що тобі повірено... взір спасенних слів, котрі ти від мене **чув,** зберігай у вірі і любові в Христі Ісусі"[1]). Буде вам цього досить?

— Не зовсім, — заперечив панок, — адже відомо вам, що Христос осудив передання і дорікав фарисеям за те, що вони занехали заповідь Божу, а тримаються людського переданя[2]).

— Отжеж і виходить шило з мішка, та й ваше толкування св. Письма. Таж фарисеї своєвільно нагинали, а то й перемінювали злобно Божі заповіди на свої, крутійські приписи, називані бундючно „переданням старших". Ісус Христос[3]) оповідав навіть про такі фарисейські шахрайства, ну та й справедливо гидує ними й осуджує їх. Ясно, що такі „передання" не мали нічо спільного зі св. Апостольським Переданням[4]).

— Нехай буде по вашому; але чому католики у середніх віках привязували Біблію

на 90 кільометрів. Бо матеріяльні сили не можуть заступити живих людських сил.

А що ж сталося зі старинним **Єгиптом?** Вже ок. 1750-го року до Христа, розпочав міль душегубства ненароджених підгризати коріння живих сил. „Число народин упадає, скількість людей меншає", — бідькає тодішній літописець. За чотири століття країна стала така вбога на людей, що боронилася тільки чужими наємниками. Велике місто Теби, горде на своїх сто башт, соромно пішло сумним слідом Вавилону...

І з **Грецією** сталося те саме. Підчас перських воєн Спартанці станули в силі 8000 вояків, а згодом, коли Римляни завойовували Грецію, число спартанських борців впало до... кількасот Підчас перських воєн пельопонезький остров дав 80000 люда, а сто літ по Христі число способних до військової служби стопніло до 4000. Причиною цього жахливого стану, була любов Грекинь до вигоди, а відрази до материнства.

Ба й **Римляни** не були ліпші. Це найкраще видно в часі тзв. „пунійських воєн". В другій цій війні число населення зросло до 337 тисяч. По смерті Ганнібала число народин меншає. Хоча столиця розростається, проте більшістю в ній є невільники й чужинці. За Марка Аврелія мешканців було 2 і пів міліона, а при кінці 3 віку лише 600 тисяч, а сто літ пізніше ледви 200 тисяч. По двох дальших віках став Рим — маленьким містечком. На римському базарі, де колись важилася доля світа — паслися вівці й кози...

Не дай Боже, щоби на наших врожайних нивах, та на чудових горах засіли чужі племена замість своїх. Тільки в руках українських матерей, лежить майбутнє народу. Від них залежить, чи славна українська земля залишиться в наших руках, чи — сохрани Боже — залле її чуже море.

Сестри отруїли брата.

У Скнилові коло Львова стався страшний злочин, якого допустилися дві сестри, Анна і Євка Б. Сестри-сироти опікувалися вже довший час своїм хорим братом Василем. Але вкінці недобрі сестри не хотіли далі пильнувати хорого і рішили його позбутися. Напалили в хаті вуглем, заліпили комин глиною, і пішки з хати. Вуглеві трійливі ґази, які не могли втекти комином, розійшлися по хаті і вдусили сплячого Василя. Поліція арештувала обі вбивниці брата.

Де серед рідні нема Бога і християнської любови ближнього, там і до таких страшних злочинів доходить.

В Одесі вибухли поважні **голодові заворушення.** Населення порозбивало державні харчеві склади і розхапало поживу. Військо стріляло до народу. Частина вояків перейшла на бік населення і відійшла з ним за місто. Большевики з гармат розбили демонстрантів і прихильне їм військо.

Поширюйте католицьку пресу!

ланцюхами до стола? Цеж хиба на те, щоби її не читати.

— Ні, це не так. Книжки взагалі були тоді дуже дорогі[5]), тому й треба було всякими способами берегти їх перед злодюгами, ласими на такі речі.

— А всеж таки Церква не позволяє християнинові читати св. Письма! — сказав байбелник.

— Ні, добродію! Такої заборони Церква ніколи не видала. Вона — як дбайлива й добра Мати — домагається двох річей при читанні св. Письма, а саме: 1) щоби воно мало затвердження церковної Влади, та 2) щоби мало виписані пояснення трудніщих місць.

Те кажучи, учень добув з торби католицьке св. Письмо Нового Завіту, відчинив його, і відчитав, що на першій сторінці було виписане:

Ч. 673/163. Л.

Позволяється печатати:
Від гр.-кат. Митроп. Ординаріяту
Львів, дня 1. лютого 1921.
А. Бачинський
Вікарій генеральний.

— О, і в мене є щось подібне, — вмішався до розмови один селянин, і при тім відчинив св. Письмо Старого Завіту в українському перекладі. І там стояло видруковане:

Ч. 4337/К.

Переклад св. Письма Ст. Завіту позволяється друкувати.
Від гр.-кат. Митрополичого Ординаріяту
Львів, дня 29. березня 1933
† *Іван*
Еп.

— Ось так бачите, виглядає дозвіл католицької церковної Влади. А що до пояснень, то вони потрібні, бо і в Апостольських Діяніях читаємо слова звернені до діякона Филипа: „Якже ж можу розуміти, коли хто не пояснить мені?" (Діян. Ап. 8, 31). Чи ж тепер люди такі перевчені, що вже всі розуми поїли, і не треба їм нічого вияснювати?..![6]).

(Докінчення буде)

[1]) 1, Тимот. 6, 20; 2, Тим. 1, 13.

[2]) Марко 7, 7, 9, 13; Мат. 15, 3, 6, 9.

[3]) У Мат. гр. 15, 1—9; Марко 7, 1—13;

[4]) Самозрозуміло, що і Апост. Передання первісно не було ніде списане. Його згодом списали св. Отці та церковні письменники, воно міститься в символах віри, в Богослужебних книгах, в церковних памятниках, в рішеннях Соборів і Папів та в посланнях Епископів.

[5]) Обчислюють, що такий рукопис міг коштувати ок. вісім тисяч долярів.

[6]) У досі сказаному використана така література: „Секти й сектанти", Львів Р. Б. 1928.

„Чи наша віра тільки на св. Письмі стоїть" — написав о. А. Вароль, Львів, 1932.

Г. Беннігзен: „Бесіда в ваґоні". Вильно, 1929.

Свящ. Стефан Ковалів: „Читання й толкування св. Письма в католицькій Церкві і в протестантів", Львів, 1923.

о. Л. Лужницький: „Адвентисти-суботники а наука католицької Церкви, Львів, 1926.

„Мета" з числа 49-ого м. р. стала друкувати працю о. Др. О. Кладочного „Про дослідників св. Письма".

МІСЯЦЬ ДОБРОЇ ПРЕСИ триває від дня 15. січня до 15. лютого ц. р.

В цьому часі кожний Українець-католик повинен приєднати якнайбільше передплатників, читачів і прихильників українським католицьким часописам та журналам, яких список містимо на іншому місці.

Мій сон.

Рясний піт покривав чоло, в очах стали сльози, як я пробудилася. Такий дивний сон снився мені, в житті не тямлю ще такого.

На дворі весна красна пишається. І вишні розцвіли і черешні, а цвіт білий, білий, аж манить очі...

Іду я, йду, бачу хвилююче збіжа, що глибоким поклоном неначе дякує Творцеві за сонце-тепло і благодать. Довго, довго йшла я так полями, степами й лугами — аж зайшла в незнані простори. Побачила велике озеро, — а ген, ген за озером, як око тільки гляне — самі піски, піски біліють. Так сумно, сумно стало на серденьку.

Нараз небо зчорніло, а з хмар полився густий дощ; зірвалася буря і скажено метала піском. Не бачу нічого, але збираю всі сили, борюся з вітром, протираю очі від піску, щоби не зблудити. Вкінці, знеможена, я упала на землю і просила Бога, щоби показав дорогу: Отче наш, іже єси на небесіх... А потім хтось легесенько поклав теплу руку на мокре чоло, кажучи: „Дитинко, дитинко, ти спиш? Волосся твоє розбурхане вітром, очі засипані піском, свитина подерта, босі стопи. Ти спиш? Чому не йдеш?“ Почувши людський голос, я відчинила очі і побачила старенького дідуся. Я встала й благала з сльозами в очах: „Дідусю, дідусю, куди йти? куди йти, дідусю, коли я зблудила?“ Старенький дідусь підніс палицю кажучи: „Ген там, недалеко побачиш ліс, за котрим є дві дороги. Ріжниця між ними велика. Одна дорога проста, покрита зеленою травою, немов мягким пухом, і роєм запашних квіток. Ідучи нею почуєш спів пташат, і навіть дикі звірі там прихильні людині. Зате друга дорога, дитинко, терниста й крута. Глибокі дебри, гори й доли на ній; немає мягкої трави ні пестрих квіток, не чути співу пташат; а дикі звірі в кожній хвилині можуть пожерти чоловіка. Ідучи нею калічитимеш ноги, а вітер запиратиме віддих у грудях. Вибирий, мила дитинко, вибирай одну з цих двох доріг, тільки не забувай слів: „Да будет воля Твоя“. І не стало дідуся, а я безнастанно повторяла: Да будет воля Твоя. Так і пробудилася. Рясний піт покривав чоло, в очах стали сльози.

Який дивний сон, правда?

Тямлю кожне слівце дідуся. Неначе бачу перед собою старенького, його білу бороду, і великі, сині, добрі очі. Вони мені сказали: вибери тернисту, трудну дорогу, бо лише вона веде до правдивого, тривалого щастя. І я вибрала — на ціле життя.

М. Ковалишин.

З останніх двох тижнів.

Франція відповіла Гітлєрові на його **розоружні пропозиції** (про які ми вже писали), що бажає дальших роззбройних переговорів усіх держав у Женеві.

—о—

В політичному світі зробили сильне враження **розмови Мусолінія з англ. міністром Саймоном**, у яких оба політики обговорили справу розоруження і ліги націй.

—о—

Виконано **присуд смерти** на ван дер Лібе, обвинуваченому за підпал німецького парляменту.

—о—

В Льондоні мав місце бомбовий атентат на льокаль товариства **British Israel**, яке вважає англійський нарід за частину заблуканих синів Ізраіля. Замаховець Астон зізнав, що кинув бомбу на знак протесту проти всесвітнього жидівства.

—о—

У Франції викрила поліція саме **великі ошуканства**, яких допустився жидок з Росії Ставінский. Він поошукував багато осіб і банків на грубі сотки міліонів. Ба що гірше, в ці нечисті справи вмішані теж високопоставлені особи: французькі міністри, високі урядовці і т. д. Один міністр з того приводу навіть мусів уступити. Сам Ставінский мабуть застрілився у хвилині, коли його мали арештувати. Ця ошуканча афера викликала великий неспокій серед населення Парижа. Були вуличні демонстрації, а в парляменті теж багато про цю справу говорили.

Крім того викрили в Парижі теж одну шпигунську аферу. Показалося, що по французьких міністерствах є люди, які роблять шпигунську службу на користь большевиків.

З усього цього бачимо, що у Франції щось недобре діється.

—о—

Дня 29. м. м. на залізничім двірці в Сінаї **застрілив** студент Константінеску **румунського премієра Дуку**. Після револьверового атентату кинув напасник ще ручну гранату, якою ранив бувшого бурмістра Букарешту. Премієр Дука помер на місці. Атентатчика арештували.

У звязку з цими **подіями в Румунії** сесію румунського парляменту відложено до дня 31. ц. м. На місце вбитого Дуки став премієром Татареску, який сформував новий кабінет міністрів.

—о—

ЄВАНГЕЛІЯ.

Празник Богоявлення Господнього.

Тоді являється Ісус з Галилеї над Йорданом у Йоана, щоби від нього хреститися. Та Йоан збороняв Йому, кажучи: Мені треба у Тебе хреститися, а Ти приходиш до мене? А Ісус у відповідь сказав йому: Лиши се тепер, бо так треба нам сповнити кожну правду. Тоді допустив його. І Ісус охрещений вийшов зараз з води; і се отворилися Йому небеса і Він бачив Духа Божого, що злітав мов голуб і сходив на Нього. І се голос з неба промовляє: Се Мій Син улюблений, в котрім Я уподобав собі.

(Матей, гл. 3, ст. 13—17).

Неділя по Просвіщенню.

А Ісус, коли почув, що Йоана видано, відійшов в Галилею. І покинув Назарет і прийшов та поселився в Капернаумі над морем, на границях Завулону й Нефталіму, щоби сповнилося сказане пророком Ісаієм:

Земля Завулонова і земля Нефталімова, шлях морський, за Йорданом, Галилея поган: нарід, що сидів у темряві, побачив велике світло і тим, що сиділи в країні тіни смерти, зійшло світло.

Від тоді почав Ісус проповідати й говорити: Покайтеся, бо наблизилося царство небесне.

(Матей, гл. 4, ст. 12—17).

Неділя митаря і фарисея.

Двох людей увійшло в храм помолитися, один фарисей, а другий митар. Фарисей стоячи, так в собі молився: Боже, дякую Тобі, що я не такий, як прочі люди, рабівники, несправедливі, чужоложники, або як і сей митар. Пощу двічи у тиждень, десятину даю з усего, що маю. А митар здалеку стоячи, не хотів і очей звести до неба, а бив себе в груди, кажучи: Боже, милостив будь мені грішному. Кажу вам, сей відійшов у свій дім більш оправданий від того; бо кожний, хто виносить себе, буде понижений, а хто понижає себе, буде вивищений.

(Лука, гл. 18, ст. 10—14).

Як рятувати замерзлу людину.

Тому що цьогорічна зима гостра, і часто трапляються випадки не то відмороження вух чи рук, але й замерзання людей, — подаємо, за іншими газетами, декілька вказівок про це, як рятувати замерзлу людину.

Найважніша річ: не вносити замерзлого до теплої хати, бо це грозить смертю. Хорого положити радше десь у сінях або в шопі, де мало що тепліше як на дворі, і зняти з него одіж. Найкраще порозтинати одіж ножицями, бо інакше при роздяганню можна навіть поломити замерзлі, крухі частини тіла. Потім натирати ціле тіло хорого снігом — а якщо снігу нема під рукою, то студеною водою. Терти до того часу, доки не уступить задеревіння тіла. Потім провести штучне віддихання.

З хвилею, коли хорий пічне сам віддихати, перенести його до слабо огрітої хати, але всі вікна повідчиняти. Потім дуже поволі, ступнево зачиняємо одно вікно за другим і нагріваємо хату, а вкінці натираємо хорого розгрітими хустками. Щойно потім можна хорому дати трошки якогось теплого напою.

Добрий часопис — це найкращий приятель кожного з нас. Читайте й поширюйте католицьку пресу!

Цікаві дрібнички.

Потвора з Loch Ness. Від довшого часу пишеться в пресі цілого світу про дивну звірюку, яка має жити в озері Loch Ness в Шкотії Що правда, чи та потвора там дійсно живе — ще не зовсім устійнено. Однак всі познаки промовляють радше за істнуванням цього дивного звіря. Бачили його майже всі мешканці села Loch Ness, а останніми днями зголосився віродостойний свідок, відомий англійський спортовець і мисливий, що впродовж 40 хвилин крізь люнету обсервував звіря. Він бачив дуже малу голову і 16 стіп довгий кусник тіла з 8 горбами. Звірюка не була подібна до ніякого знаного морського сотворіння.

Крім цього висвітлюють в Англії фільму, на якій видно потвору. Однак фільму роблено з віддалі понад 100 м і тому мало що можна на ній розріжнити. З цієї нагоди шведські часописи пригадують, що в Швеції, в одному озері, є теж щось подібного! Є там сотки осіб, що ту „шведську потвору“ бачили.

Не можна заперечити, що тут дійсно маємо до діла з якоюсь невідомою звірюкою. Треба тільки підіждати на докладніші фотографії або навіть і зловлення „потвори“. Покищо здогади йдуть у тому напрямі, що це може рід звіряти, яке жило в передпотоповій добі і якого досі ще осталося кілька штук на всій землі.

На Сицилії пощастило вполювати якусь подібну передпотопову потвору. Побачив цю потвору селянин біля села Пантоно. Сімох стрільців вибралося після того в. високих гумових чоботях, бо околиця дуже багниста. Застрілили потвору, яка спочивала після їди. Потвора ця, то дивне сотворіння досі невідоме: велитенський плазун, вкритий твердим панцирем із луски. До якої родини належить і відки взявся на Сицилії, невідомо.

Життя — у мертвій книжці. Мало відомим є те, що книжка, наша звичайна книжка, є осідком для кількох родів звіряг, та що між ними йде завзята боротьба за життя, наче в лісі або в морі.

Тут живуть, перш усього, хрущики, звані „книжковими молями“. Вони живляться головно окладинками книжок. Крім них є тут т. зв. „книжкові воші“, які живляться окрушинками, що їх случайно знайдуть між картками книжок. Завзятущим ворогом тих вошей є „книжковий скорпіон“, що ловить їх кліщами і висисає. Ось так наша спокійна, мертва книжка є теж тереном завзятущого звіринного суперництва, має свою окрему звіринну фавну.

Як подоружуємо сьогодні по Африці. Не так і то давні часи, коли геройські подвиги Стенлія чи Лівінґстона відкривали людству глубини Африки, — а вже в тепер шніх часах на такі самі виправи може дозволити собі кожний.

Треба лиш піти до найближчого бюра пана Кука, заплатити відповідну таксу і тоді дістається тут книжечку з білетами. Тоді можете їхати безжурно аж на те місце, де хочете — чи до водопадів Замбезі, чи над Озеро Чад, — словом куди завгодно. На кожній вузловій стації жде на вас агент Кука, тут усе приготоване, комфорт...

Якщо ви вже на місці, то їдете моторовим судном там, де Лівінґстон на муринській „душегубці“, з одним керманичем, з нараженням життя пробивався. Можете купатися в залізній клітці, хоч довкола вас аж кишить від крокодилів.. Часи романтичних небезпек минули, їх заступила культура, вигоди і приємности, які можна купити за гроші.

Як довго живе оселедець. Вік риби можна означити — так як вік дерева — по слоях, що на-

Марійське Товариство при церкві Св. Петра і Павла у Львові.
Сидять: Всч. оо. Я. Чемеринський, провідник Т-ва, і О. Годунько, наш співробітник.

ДОПИС.

Злоба чи тупоумність? Нам пишуть з Личакова: Правильний розвиток Марійського Товариства (Конгрегації) при церкві св. Ап. Петра і Павла у Львові є сіллю в оці деяких одиниць, що поширюють вістки, нібито згадане Товариство не є канонічно встановлене і вслід за цим не є наділене церковними привілеями та відпустами. Як довідуємося, такі інформації є оперті на фальші й брехні.

Автори цих побрехеньок будуть потягнені до відповідальности. Вірні можуть бути спокійні і певні, що це Товариство є канонічно встановлене і наділене з Риму всіми привілеями та відпустами, так само як і другі такі Товариства.

ростають рік — річно в риби на лусках. У цей спосіб стверджено, що деякі риби можуть жити дуже довго. Так н. п. столітній короп не є так дуже рідкий.

Щодо оселедця, то він живе відносно коротко, бо найвище 25 років.

Веселий кінець сумного початку. Коло Перемишля найшли на дорозі людську ногу. Поліція почала енергійні розшуки. Справа виглядала дуже підозріло, тим більше, що впродовж тижня ніхто в околиці не пропав.

Вкінці вийшло на верх таке: одному селянинові в Перемишлі відрізано ногу. Його син забрав ногу зі шпиталя, щоб її поховати на цвинтарі. Однак по дорозі з горя впився і ногу загубив... Ось так мимовільно спричинив велику метушню.

Політичні ворожби на 1934 р. До чого можуть договоритися „політичні" ворожбити, маємо доказ в двох, крайно протилежних ворожбах, Француза Privat'a і Англійця Brown'a. Privat бачить усе на чорно, Brown на рожево.

Privat ворожить, що відносини у Франції погіршаться, на Далекому Сході вибухне війна, один з пануючих в Европі помре і т. п.

Brown навпаки, передбачує відновлення щирого союзу Англії з Францією, ослаблення уряду Гітлера, винахід відживного середника, що остаточно розвязав би питання голоду і безробіття і т. п.

Писимісти й оптимісти можуть вибирати, і то з однаковими шансами.

У ворожбита забавився теж Мусоліні. Він заповів сумерк Ліги Народів... А тимчасом, усі держави збroяться і приготовлюються на таку війну, супроти якої недавня окажеться дитинячою забавкою.

Правда про большевицьку молодь.

Стільки в останніх часах пишеться про большевію, а все про „високу культуру", „здобутки техніки" і т. д. Думаємо, що не від речі буде подати для відміни один критичний голос, цікавий тим, що дійшов до нас при допомозі московської газети „Ізвєстія".

Там читаємо: „В одній зі шкіл у Москві відбувається дискусійна вечірка між „молодими" та „старими". Один із „старих" — отже людина виклята, людина „безвартісна" — поважився поставитися критично до большевицької молоді.

— Не люблю наших дітей; вони надто засохлі та тверезі. Вони уважають нас, старе покоління, безвартісними, гордять нами — тому, що ми знали особисто „городового" (поліцая з царських часів). Їм видається, що вони мають „переконання". Та чи справді? Ми колись за наші переконання боролися, проливали кров. А сьогодні? Сьогодні впоюють молодим людям переконання в школі.

Через те ці людці такі засушені. Вони не потраплять нічого відчувати.

В тих кількох словах криється ціла трагедія молодечої душі.

Не диво, що та молодь пізніше не має запалу, не має в собі життя.

Присяга при чорних свічках.

Недавно якась жінка у Варшаві купувала товари у жида, і платила йому стозолотовим банкнотом. Жид приймив гроші і видав решту зі 100 зол. Щойно дома жінка спам'ятала ся, що дала жидові, замість одного, два банкноти по 100 золотих. Побігла знов до жида, але він твердив далі, що дістав лише 100 зол. Тому що не було свідків, жінка не могла скаржити жида до суду; зате вона попросила рабіна, щоби цей приказав жидові присягнути „при чорних свічках", що він одержав лише 100 зол., а не 200. Рабін згодився — і має відбутися ця присяга. Лише не знати, чи жид присягне — бо присяги „при чорних свічках" жиди дуже бояться і вважають, що за її зневаження Бог дуже гостро карає.

Культурна людина не може жити без друкованого слова так само, як риба без води.

Тому читайте й поширюйте добру пресу!

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1·20 ЗОЛ., РІЧНО 2·40 ЗОЛ.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56.

Видає „Мета", Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові.
Редагує Колегія.
Відповідальний редактор: Петро Козіцький
Друкарня „Бібльос", Львів, Японська 7. Тел.. 14-78.

Nal. poczt. opł. ryczałtem.

Ціна 10 сот.

Христос наша сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

ЛЬВІВ Ч. 3. (27) 4. ЛЮТОГО 1934.

ХРИСТОС НАША СИЛА!

Національні річниці.

День 22. січня є великою українською національною річницею. Того дня перед 16 роками проголошено незалежність української держави, — а 15 літ тому 22. січня проголошено соборність. Також цього року українське громадянство у Львові та в краю вшанувало цей день академіями й викладами.

Так само останніми днями українське громадянство обходило 16-у річницю бою під Крутами, де згинув з рук большевиків цвіт української молоді. Наш нарід з пієтизмом вшанував память цих молоденьких героїв.

Викрили світову централю комуністів.

В місті Сопоті викрито світову централю большевицької пропаганди сливе на цілу Европу. Нею кермували, очевидно, жиди: Лейба Файгенбаум, роджений у Варшаві, та Єфім Ласков, родом із Вильна. Це двацятьдволітні студенти — а такі „грубі риби“! Їх арештовано. Виявилося, що вони розсилали по всій Европі ріжні большевицькі „обіцянки“, писані всякими мовами. Між іншими знайдено список 2000 панків, що займалися ширенням комунізму в Польщі.

— —

Чому большевики

перенесли столицю совітської України з Харкова до Києва?

Перед кількома днями польські і закордонні часописи принесли коротку, але дуже вимовну відомість: большевики переносять вже в осені цього року столицю совітської України з Харкова до Києва. В кожного Українця виринають зараз питання: чому це роблять большевики тепер? Чому вони цього не зробили давніше? Чи це означає добро для України, чи дальше, може й гірше зло?

Хочемо дати на ці питання коротку відповідь. Бо це перенесення, це подія величезної ваги. І скажемо відразу: це дальше закріпощення України, це дуже добре продуманий спосіб ще міцніше запанувати над нашим українським народом.

Як тільки большевики взяли верх над Україною, вони тоді не важилися в Києві зробити своєї столиці. Занадто він був національно свідомий і занадто окружений морем національно-розколисаного селянства. Тому з облено столицю з промислового Харкова, врякому—здебільша московське—робітництво могло стати сильною опорою для большевицького уряду. Далі, Слобожанщина, що в її осередку лежить Харків, не є така національно дозріла як нпр. Полтавщина, або Київщина, і не було потреби боятися окружаючого середовища. Вкінці, Москалям присвічувала тоді ще одна думка: якщоб не вдалося опанувати всієї України, то добре — казали вони собі — бодай загарбати її найбільший промисловий район, який творила харківщина і катеринославщина разом з Донбасом. Тоді були навіть проєкти з тієї промислової частини українських земель створити окрему републику.

Та всі ці побоювання чи небезпеки згодом розвіялися. Большевикам вдалося цупко опанувати не лише промисловий район, але взагалі цілу Україну. Промисловий район увесь підчинено виключно Москві. Тут находяться дирекції всіх фабрик, копалень і підприємств, увесь український важкий і середній промисл. З цього виходить, що просто Харків не відіграє вже сьогодні ніякої ролі для українського промислу і лежав досить ненаручно, далеко збоку від української націоналістичної стихії, від петлюрівщини, себто джерела постійних бунтів проти різних колєктивізацій, хлібозаготовок і інших пятирічок. Треба переїхати ближче... Це й є головна причина, чому столицю перенесено до Києва: осередок промисловий уже опановано, залишається ще культурно-національний осередок з його відвічним забороло́м, Києвом. Слід туди перенести весь політичний, державний і партійний апарат, щоби тим лекше можна заволодіти безмежними хліборобськими багатствами Правобережжа та вивозити їх до Москви — для скріплення пролєтарської революції...

Ось так треба розуміти нове посунення большевиків. Ось тому вони перенесли столицю, а перед закордоном роблять міну, що це сталося зі симпатії для України... Мовляв, усі пишуть про голод і знущання, а тут така дбайлива опіка уряду...

Услужливі і симпатизуючі з большевиками газети розтрубіли вже, що це столицю української „держави“ перенесено. Певно й наші доморослі русотяпи і комуністичні прихвостні поширюватимуть байку про нову большевицьку благодать. Але ці благодати ми вже знаємо на фарбованих лисах розуміємося: останній крок московського уряду це новий крок у дальшому поневоленню українського народу! І це є дійсний сенс тієї переміни столиці.

— —

Перед св. Чотиродесятницею.

Як приготуванням до Пасхи є св. чотиродесятниця, так приготуванням до цього св. посту є чотири неділі, а саме:

Неділя про митаря і фарисея, неділя про блудного сина, неділя мясопустна і сиропустна.

Неділя про митаря і фарисея... Вже тепер запримічуємо маленькі зміни в Богослуженні, і чим далі, тим вони будуть замітніші. Все те спрямоване буде до нашого покаяння перед Святим Лицем Господа Бога. Ось так уже на Утрені (аж до пятої неділі посту) співається по Євангелії, по 50. псальмі покаянні стихири: „Життєдавче, відчини мені каяття двері...“ В цьомуж тижні зачинають теж читати катихизми Теодора Студита; в цю седмицю є — загальниця.

Знову ж від неділі про блудного сина на Утрені після полієлея співаємо з засумованим Єремією пророком чудове „На ріках вавилонських“. Ця седмиця називається мясопустна, а в саму суботу св. Церква молиться „за всіх от віка усопших“. Згадка про усопших лучиться зі слідуючою неділею („мясопустною“) в якій Євангеліє згадує про другий прихід Христа і Страшний Суд.

Остання седмиця перед постом — сиропустна. Християни роздумують про упадок у гріх і про вигнання Адама з раю. Ті побожні міркування повинні навести на нашу душу біль і сльози за наші провини, а тіло коритьсся перед Богом у покірних поклонах (в середу зачинаються поклони). З понеділка по неділі сиропустній, а радше вже в неділю розпочинаються Богослуження постні чотиродесятниці, і цей св. піст називається „святою й великою чотиродесятницею“. Про неї згадуватимемо в дальших числах „Христос наша Сила“.

О. Г.

Образ Страшного Суду

В IX. віку запросили св. Методія на двір болгарського короля Бориса, який тоді ще був поганином. Коли король дізнався, що св. Методій є теж добрим малярем, — попросив його, щоби для окраси королівської палати намалював кілька образів, які робили би велике враження на всіх, що споглядатимуть на них.

Св. Методій добачив у цьому діло Божого Провидіння і рішив свого малярського хисту вжити до святої цілі. Помолившися почав св. Методій малювати.

Натхнений духом віри і підкріплений молитвою, він намалював такий образ, що навіть поганський король Борис захопився ним. Ця картина представляла Страшний Суд... Можна було там побачити Христа Спасителя, окруженого хором ангелів. Христос сидів на троні і судив. Цілий людський рід очікував присуду. В кожній частині образу було стільки життя й виразу, що сам предмет через те набирав ще більше сили.

Великий страх огорнув короля, коли св. Методій обяснив йому кожну частину образу зокрема.

„Ті, що он-там стоять по лівій руці Судді" — сказав він, — „це грішники, які за свою впертість і гріховність засуджені на вічну погубу. Ті знов, що по правиці Судді, є вірні й чесні люди, які підуть до неба, щоби там зажити у вічному щасті".

Зворушений цією картиною та словами св. Методія, натхнений Божою ласкою, король попросив, щоби Святий повчив його про правди віри. Незадовго отримав він з рук св. Методія св. хрещення. А болгарський народ, ступаючи слідами свого короля, приняв також св. католицьку віру.

—о—

Найбільший і найвеличавіший образ Страшного Суду міститься в Сикстинській каплиці у Римі. Малював його славний мистець Мікель Анджельо на бажання Папи Климента VII.

На долині на цьому образі бачимо, як сім ангелів скликає трубним голосом вмерлих із усіх чотирьох сторін світу на суд. Земля отвирається і вмерлі встають з гробів. Понад ангелами Божий Син видає засуд на погублених, а другою рукою дає знак праведним, щоби до Нього приближилися. Злих поривають діяволи й тягнуть у вічний огонь. Ангели боронять праведних перед чортами. Кругом Спасителя громади вибраних і Пречиста Діва, а при Ній св. Іван Хреститель, Апостоли і Мученики з оруддям своєї смерти. По обох сторонах у горі ангели тримають хрест, губку, терновий вінець і цвяхи та неначе докоряють погубленим, а потішають праведників.

Образ Мікель Анджеля робить величезне враження на кожного глядача. А якеж то враження зробить на людей не мальований тільки образ Страшного Суду, — але сам Суд, страшний і справедливий!..

о. С. Ковалів.

Святі знаки.

(За Р. Гуардіні — подав Р. М.)).*

3. Клячіння.

Що робить людина, коли стає гордою? Випростовується на весь ріст, підносить у гору голову, рамена і цілу постать. Усе в неї говорить: „Я більший від тебе! Я важніший ніж ти!"

Коли-ж хто покірливий, коли почувається малим, — тоді похиляє голову. Ціла його постать клониться до долу. Він „понижається". І це тим глибше, чим більший є той, перед ким він стоїть.

А деж краще бачимо, які ми малі, — як перед Богом? Великий Господь, Котрий вчера і нині Той Сам та по сотках і тисячах літ не зміниться! Котрий виповнює нашу кімнату і ціле місто, широкий світ і безмежні зоряні простори. І все, що істнує, це тільки дрібна порошинка, коли прирівнати до Нього. Святий, Чистий, Правий Бог... Який-же Він Величній і Могутній... А я такий малий! Я взагалі не можу з Ним рівнятися, бо-ж я нічо перед Ним! Коли так задумуюся, тоді відчуваю і знаю, що не годиться мені стояти в гордині перед Ним. Так, ми робимося тоді „малими"; хотілиб учинити нашу постать ще меншою. І ось ми самі не зглянулися, як пожертвували половину своєї постаті: клякаємо. А коли це ще замало для людського серця, тоді падаємо лицем на землю. І похилена постать говорить устами душі: „Ти є Великий, Господи, а я — нічо!"

Коли приклонюєш коліна, коли клякаєш в часі молитви, — хай не буде це якийсь скорий, бездумний рух! Влий у цей рух усю свою душу, одухотвори його! А станеться це тоді, коли твоє серце схилиться перед Богом у глибокій покорі. Коли входиш чи виходиш з церкви або приступаєш до престола, кля-

*) Гл. „Христос наша Сила" ч. 23 і 24 з минулого року.

МІСЯЦЬ ДОБРОЇ ПРЕСИ триває від дня 15. січня до 15. лютого ц. р.

В цьому часі кожний Українець-католик повинен приєднати якнайбільше передплатників, читачів і прихильників українським католицьким часописам та журналам.

кни поволі на оба коліна, схили глибоко голову й упокори своє серце, промовляючи з усієї душі: „Мій Боже! Який Ти Великий...!“

Ось покора і правда, що все вийде на користь твоїй душі.

4. Стояння.

Ми говорили вже про те, що пошана для безконечного Бога вимагає означеної постави. Господь є такий великий, — а ми перед Ним такі малі. І ми, знаючи це, клякаємо на коліна, падемо на лице.

Але цю пошану можемо виявляти ще також іншим способом. Уяви собі, що сидиш відпочиваючи чи розмавляючи з другом. Аж тут надходить хтось, кого ти шануєш, та звертається до тебе. Зараз встанеш зі свого місця і будеш слухати чи відповідати в належній поставі. Що-ж це значить? Стояння означає перш усього наше совокуплення. А дальше, замісць вільної постави при лежанню чи сидженню, приймаємо поставу опановану, струнку. Стаємо уважливими. В стоянню криється щось напружене, сторожке. Вкінці означає стояння нашу готовість, бо хто стоїть, цей може зараз дальше йти. Він може виконати приказ, почати працю, коли тільки йому скажемо.

Стояння це є другий спосіб, яким виявляємо на зверх пошану до Бога. В клячінню була наша пошана молитовна, спокійна; при стоянню вона сторожка, чинна. Таку пошану має уважливий слуга перед своїм паном, випрямлений стрілець перед своїм старшиною.

Встаємо з місць і хрестимося, коли почуємо голос церковних дзвонів; стоїмо, коли на св. Службі Божій читається Господнє Євангеліє. Стоять хрестні родичі-куми, коли в імені дитини складають присягу на вірність Богові, Його святій Церкві, католицькій вірі. Стоять діти, коли при першому св. Причастю відновлюють цю присягу. Стоять женихи, коли присягають собі вірність і зєднуються перед Господом та людьми в подружжа. Так само і при багатьох інших нагодах. Також може часом трапитися, що й на самоті краще молитися стоячи. Перші християни робили так дуже часто. Ще до нині заховався образ з римських катакомб, що представляє чоловіка в довгій одежі, з витягненими вгору руками. Він молиться, стоячи. Спокійно слухає Господнього Слова і кожної хвилини готов до радісного діла.

Часами буває, що не можемо клякнути, ось напр. тоді, коли дуже багато людей у церкві, тощо. В таких випадках стоїмо — але як стоїмо? Випрямлені, з похиленою головою, не спіраючися на лавку чи на власну палицю. Стоїмо в постаті, з якої пробивається готовість й опанування.

Через те стає наша молитва уважливою та вільною від розсіяння, — повною глибокої пошани і готовости до діла.

Осип Годунько. 3

Розмова між католиком і байбелником.

(Докінчення).

— Все це — перебив схвильовано панок — дуже гарно, але лише на словах. На ділі, у своїй щоденній практиці, в Богослуженнях, Церква здалека тримає вірних від св. Письма Старого і Нового Завіта. Вона зрідка, і то лише мало що читає вірним зі св. Письма; от, хиба дасть окладинку цілувати...

— Дозвольте сказати кілька слів — відізвався в ту мить один селянин. — Славити Господа, ще торік, на другої Матки Божої минуло двацять сім років, як я дяком у своєму селі. Тож і можу вам сказати, чи в церкві читають св. Письмо, чи ні.

Правда, в церкві цілують вірні св. Євангелію, — та вони роблять це з глибокої почести і любови до того Божого слова. Що більше! При всякому виносі Євангелія Церква велить іти свіченосцям, і цим неначе каже: „Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбний Владико, світло Богопізнання Твого, і просвіти очі розуму нашого на зрозуміння Євангельської проповіди Твоєї“.[1]) Чи не гарно це?

А щодо читання св. Письма на Службі Божій, то його зачинають читати з Великодня. Ще й як зачинають! Євангеліє читають у кількох мовах — вонож призначене для всіх народів... За кожним стихом дзвонять дзвони — бож до всіх кінців землі має дійти св. Благовіствування! З пасхального часу читають на Літургії всіх Євангелистів по черзі.

— Євангелистів читають, але листів-посланій Апостольських не читають! — перебив „дослідник“.

На таку замітку всі зачали сміятися з недовченого „дослідника“, а дяк пояснював далі:

— Саме на кожній Службі Божій читають у нас „Апостола“ перед Євангелієм. „Апостол“ — це Діянія Апостолів, всі листи-послання св. Якова, Йоана, св. Апостола Павла; їх читають вголос по черзі, починаючи з Великоднього часу.

— А як у вас на Утрені? — спитав трохи ніяково панок.

— Кожної неділі — відповів чемно дяк — читається одне з одинацяти Євангелій Воскресних, бож неділя це пригадка Воскресення Христового; зноваж у празники Господські, Богородичні, в дні нарочитих і полієлейних Святих читається особливі Євангелія. Що більше, „на страсти“[2]) читають дванацять Євангелій! У Велику Суботу[3]) є Вхід з Євангелієм,

[1]) З молитви священика перед читанням св. Євангелії.

Випадкові винаходи.

Хоча людська думка і праця довершила стільки надзвичайних діл — то таки чимало винаходів не бачило би денного світла, якби не поміч цієї могутньої сили, котру звичайно називаємо випадком. Нераз сам тільки випадок чинить чоловіка винахідником. Не дивниця, що часто найцікавіші винаходи походять від людей, котрі не мають високої технічної освіти. Ба що більше, навіть винаходи фахівців і учених нераз повстають при помочі випадку.

Як Зінгерові приснився улан зі списом і що з того вийшло.

І так напр. такий корисний винахід, як машина до шиття, зродився при помочі сну. Винахідник Зінгер спав і у сні мріяв про машину, котра виповняла би всі його бажання. Нараз приснився йому улан, котрий гнав на коні з витягненим списом. Хоругвка списа маяла при отворі, який знаходився при кінці оружжа. Через цей сон велике питання було розвязане: ушко повинно знаходитися при гострому кінці голки, а ні — як при звичайних голках — на тупім закінченню. Так винайдено новочасну машину до шиття.

Друкарство на камені.

Випадок поміг також Зенефельдові при відкриттю літографії. Одного дня вигладжував він камінь, щоби можна було на ньому щось вирізьбити. Саме тоді мати попросила його, щоби скоро списав білля для прачки. Паперу під рукою не було, тому записав білля чорнилом на камені. Коли кілька днів пізніше хотів письмо усунути, впав на думку змити його квасом і відкрив зі здивуванням, що письмо залишилося. Це був перший завязок винаходу літографії.

Діти винайшли далековид.

Знана є історія про дітей одного голяндського шліфера скла. Ці діти підчас забави зложили два ошліфовані скла і піддали в цей спосіб батькові думку винайти далековид.

Квас на окулярах і цвітки на склі.

Один норимберзький точильник випадково скропив квасом свої окуляри і так винайшов новий спосіб рисування на склі.

Як Бессамер став винахідником при помочі своєї сестри.

Бессамер, винахідник нового способу топлення заліза, став взагалі винахідником тільки випадково. А саме його сестра, яка залюбки малювала, звернулася до него з проханням, аби зладив їй вибагливу течку на рисунки. Щоби сповнити її бажання, купив Бессамер золотий порошок. Висока ціна цього порошку привела його на думку, щоби

береться 3 старозавітні паремії-чтенія, Апостол і Євангеліє!

— Так, значить, у вас читають св. Письмо Старого Завіту?

— А так! — відповів дяк. — Про це дуже добре ще можна переконатися з уставу на вечірню. На вечірні Вел. Суботи з Літургією читається 15 паремій (переплітаних чудовими стихами св. Письма), Апостол і Євангеліє! На великій Вечірні, що правиться звичайно в Навечеріє Різдва Христового, є Вхід з Євангелієм, 8 паремій, Апостол і Євангеліє. На Богоявлення 13. На сам Великдень є рівнож Вхід з Євангелієм і читається св. Євангеліє від Йоана. Не буду й згадувати — кінчив дяк — що на празники Господські, Богородичні, нарочитих і полієлейних Святих читається на вечірні звичайно по 3 старозавітні паремії. Ще вам і те скажу, що в нашій східній Церкві на тзв. „Царських Часах“[4]) береться і старозавітні чтенія, і Апостола, і Євангеліє.

— Так може у Великому пості Церква стримується від читання св. Письма? — спитав притишеним голосом панок.

— Навпаки, добродію, навпаки! От на шестому часі є чтеніе з пророка Ісаї, на вечірні два чтенія, а саме з книги Битія і з книги Причтей Соломона. Очевидно і на Літургії Преждеосвященних Дарів є чтенія.

— Значить, у східній Церкві нема хиба ніякого Богослуженя без читання св. Письма?

— Добре кажете, — потвердив дяк. — Яж і так вам усего подрібно не розповів: що, як, чому береться саме такі, а не інші читання. Щойно про це все довідавшися, ви спізналиб, як чудово Св. Дух надхнув св. Церкву, як мудро кермує всіми ділами.

— Я вже і з цього додумуюся, що правда не конче за мною — признав панок.

— Ось бачите — підхопив дяк. — Я вам щиро порадив би піти на наші Богослуження. Ви наявно переконалисяб, що всі наші Богослужебні книги густо перетикані св. Письмом, що при уділюванню всіх св. Тайн, всіх більших благословлень, читається св. Письмо. З цього ще раз побачите, що Церква не ховає св. Книг перед вірними.

— Піти на Богослуження, піду — заявив панок, — та перш усього треба булоб хиба висповідатися... А що ви на це, пане реєнтий?

— І я так гадаю, — відповів дяк.

В той мент поїзд зупинився на стації і всі співбесідники вийшли поспішно на перон.

В опустілому ваґоні лежав клунок з протестантськими книжками, без жалю залишений панком...

---

[2]) Утреня у Велику Пятницю, що правиться у вел. Четвер увечері.

[3]) Тзв. „Єрусалимська Утреня“.

[4]) Правиться в Навечеріє Різдва, Богоявлення, у Вел. Пятницю.

видумати машину, котра витворювалаб цей порошок значно дешевше. І дійсно таку машину винайшов, удався до знаної фабрики і продав цей свій перший винахід за значну суму. Ця подія стала в його життю переломовою: від тепер один винахід йшов за другим, даючи Бессамерові гроші й славу.

Солодкий хліб.

Сахарина повстала також випадково. Хемік Фальберг був занятий у літі 1878. р. в лябораторії університету в Бальтіморе. Одного дня підчас вечері звернув увагу на солодкий смак хліба. Смак походив з його рук, хоча умив їх старанно. Побіг зараз до ляборатерії, де переглянув усі судини й ретерти. Небавки ствердив, що в одній судині було щось дуже солодке. Це саме була зовсім нехотячи винайдена сахарина.

Динаміт і нагороди для поетів.

Також випадково положив Альфред Нобель підвалини під свій велитенський маєток, з котрого міг пізніше утворити міжнародні нагороди для письменників і вчених. Нобель працював у свого батька у фабриці нітрогліцерини (вибухового матеріялу). Через довгі літа надармо старалися сполучити цей плин з яким сталим тілом, щоби в цей спосіб зменшити небезпеку перевозу цього грізного вибухового матеріялу. Одного дня запримітив Нобель, що нітрогліцерина витікає з бочки і всякає до дрібненького шутру, який служив за опакування. В цей спосіб утворена маса посідала рівну вибухову силу як сама плинна нітрогліцерина — а була значно догідніша і безпечніша. В цей спосіб винайдено динаміт.

Як можна стати багатим?

Ну, добре, а чи може є ще які нові річи до винайдення? Чи людство посідає уже все, що йому потрібне? Сміло можна сказати, що ні. Не було ще більшого запотребування нових винаходів, як тепер. Під цим оглядом голод світа зовсім незаспокоєний.

Завсіди ще, мимо радія, невикористані велитенські елєктричні сили, які знаходяться в атмосфері. Кому вдасться вихіснувати елєктричність, яка міститься у воздусі, цей довершить великого діла.

Хто зуміє створити новий спосіб дешевого виробу алюмінія, котрий є дуже розповсюдненим металем, цей здобуде великі гроші. Алюміній посідає перед собою велику майбутність тому, що мідь, цинк і цина поволі вичерпуються.

Кому вдасться усунути в легкий спосіб водень з води і зискати чистий матеріял до палення, цей здобуде для людства паливо краще від вугля і від нафти.

Чимале поле до винаходів лежить в царині штучного навозу, особливо в справі винайдення простого й легкого способу добування потасу й фосфору.

Чимало можливостей винаходів дає теж летунство, мореплавство і т. д.

Вже й не говоримо про незмірими можливості дрібних, практичних винаходів, котрі насуває майже щодня життя. Винайдення напр. нетріскаючих самоходових опон може кожного вчинити міліонером.

Поле до попису є велике. „Гроші лежать на дорозі". Треба тільки по них вміти сягнути...

Чоловік з паперовим змієм.

Перед 30 літами стояв один молодий Італієць на побережу Нової Фунляндії. На ухах мав звичайні телєфонічні слухавки, та заразом пускав у воздух паперового змия (діточого орла). До цієї „забавки" був прикріплений сталевий дріт. Зноваж на іншому побережі, віддаленому від Нової Фунляндії простором двох тисяч миль бурхливого моря, висилав інший чоловік сигнал у воздушний простір, маючи надію, що сигнал цей дійде до молодого Італійця. Знечевя чоловік з орлом розріжнив у грудневім повітрі виразне трикратне стукнення, яке в азбуці Морса означає букву „S". Був це перший звук післяний без дроту через океан — була це побіда. Цей молодий Італієць був Марконі, винахідник радія.

З останніх двох тижнів.

У Франції відбулися на широку мірку **демонстрації** з приводу афери Ставіского, про яку ми вже писали. У Парижі в демонстрації брало участь кілька тисяч осіб. Такі демонстрації були і по провінціональних містах Франції.

Афера Ставіского була довгий час предметом бурхливих нарад у французькому парляменті. Пішли в рух найріжнородніші здогади про високопоставлені особи. Дійшло в парляменті до сварок і до бійки.

Що більше, минулої суботи цілий французький уряд мусів податися до димісії, так що у Франції тепер істнує гостра кріза влади.

У Парижі зросли вуличні заворушення до тої міри, що минулої суботи були кріваві сутички, в яких ранено цілі десятки людей. Стан деяких ранених грізний. У заворушеннях перед ведуть французькі праві організації, що виступали таким чином проти лівої влади, якої члени замішані так ганебно в аферу Ставіского.

— о —

Німецький уряд передав уже Франції **відповідь** на її ноту в справі розоружних переговорів та німецько-французьких взаємин. Німеччина вважає безпосередні французько-німецькі переговори за найдоцільніший засіб, який може довести до залагодження цієї справи.

— о —

Коли Німці програли світову війну, Франція обсадила була своїм військом великі простори на заході німецької держави. В останніх роках Французи вже

всюди відступили з німецької землі, та лише ще тримають у своїх руках т. зв. **басейн Сари**, де в січні 1935 має відбутися загальне голосування, чи населення цих околиць хоче належати до Німеччини, чи до Франції. Союз Народів, який почав саме підготовку того загального голосування (плєбісциту), звернувся до Німеччини зі запрошенням, щоби взяла участь у тих нарадах. Однак Німеччина до Женеви не вернула. Рада Союзу Народів вибрала окремий комітет і ухвалила резолюцію в справі підготовки сарського плєбісциту.

— о —

В Австрії вибухли **гітлєрівські заворушення**, яких розсадниками були т. зв. табори праці. Учасники таборів масово машерували на Відень і інші міста. Дійшло до кривавих сутичок з поліцією. Гітлєрівці організували по містах демонстрації і ширили неспокої.

Австрійський канцлєр Дольфус веде важку боротьбу з гітлєризмом та з німецькою акцією прилучення Австрії до нац.-соціялістичної Німеччини. Австрія загрозила навіть Німеччині, що шукатиме помочі проти цієї акції у великодержав. Тимчасом Австрія старається зміцнити своє міжнароднє становище звязками з іншими державами, як напр. Італією і Чехословаччиною.

— о —

В поїзді Берлін — Загреб вибухла **пекольна машина**, коли поїзд був коло стації Брезіце. Три особи згинули; є багато ранених. Догадуються, що атентату довершив якийсь хорватський революціонер.

— о —

В Берліні саме підписано **німецько-польську умову**, якою обі держави зобовязуються залагоджувати мирною дорогою свої спори та на найближчих 10 літ не вести між собою війни.

— о —

Півн.-американський Конгрес приймив новий Русвельтів **проєкт монетарного закону**. Русвельт має на думці перевести стабілізацію доляра у 60% його дотеперішньої вартости.

—о—

На Кубі відбувся **військовий переворот**. Шеф штабу скинув дотеперішнього президента держави Сан Мартіна, а на його місце настановив Мендієта.

—о—

Конституційна комісія варшавського сойму радила недавно про **проєкт зміни конституції**, який сильно обмежує права парляментаризму та скорочує виборчі права громадян.

Проти проєкту виступив цілий ряд послів. Від Українців промовляв пос. Др. Загайкевич, який ствердив, що новий проєкт виключає згори Українців зі законодатної палати, і заявив, що Українці будуть приневолені перенести оборону своїх прав на міжнародній терен, якщо держава не сповнить своїх зобовязань супроти українського народу.

Коли вкінці дня 26. січня цей проєкт конституції прийшов на чергу нарад повного сойму — польські опозиційні партії після зложення відповідних заяв опустили салю — а тоді члени правительственного бльоку ББ відголосували чим скорше цю нову конституцію. Таким чином державний устрій Польщі в багатьох точках основно змінився. М. ін. вибори будуть відбуватися лише до сойму — а до сенату виборів не буде, бо сенаторами стануть лише одиниці, відзначені відповідними польськими медалями.

—о—

Президент держави знизив кару трьом засудженим наглим судом у Сяноці, у звязку з відомими лісьскими подіями, а саме Василеві Дуникові, Петрові Мадеї і Михайлові Малецькому, на пять років вязниці кожному зокрема. Первісно вони були засуджені наглим судом на кару смерти. Крім того Антонові Паславському, засудженому наглим судом на досмертну вязницю, знизили тепер кару на три роки вязниці.

—о—

У Варшаві відбувся **конгрес державних урядовців**, який сговорював справу нового розпорядку про платні держ. урядовців. Ухвалено резолюції, в яких висловлено бажання, щоби уряд не обнижував платні і так уже скромно оплачуваним урядовцям.

ЄВАНГЕЛІЯ.

Неділя блудного сина.

Один чоловік мав двох синів. І сказав молодший з них батькові: Отче, дай мені часть маєтку, що на мене припадає; і розділив їм маєток. І після немногих днів зібрав все молодший син і відїхав в далеку країну, і там розтратив свій маєток, живучи блудно. Коли ж прожив все, настав великий голод в тій країні, і він почав бідувати. І пішов і пристав до одного з горожан тої країни; і той післав його у свій хутір пасти безроги. І бажав наповнити свій живіт лушпиняи, котре їли безроги, та ніхто йому не давав. Та ввійшовши в себе, сказав: Скільки наємникам в домі мого батька збуває хліба, а я тут з голоду гину! Встану і піду до свого батька, і скажу йому: Отче, я згрішив на небо і перед тобою; я вже недостойний зватися твоїм сином; зроби мене як одного з твоїх наємників. І вставши, пішов до свого батька; і коли був ще далеко, побачив його батько його і змилосердився і прибігши, упав на його шию і поцілував його. І сказав йому син: Отче я згрішив на небо і перед тобою, я вже недостойний зватися твоїм сином. І сказав батько до слуг своїх: Винесіть скоро одежу найпершу і одягніть його і дайте перстень на його руку і обувя на його ноги; і приведіть годоване теля і заколіть, і їжмо та веселімся, бо сей мій син був мертвий і ожив, згинув був і знайшовся; і почали веселитися. А був старший його син на полі; і коли прийшов та приблизився до дому, почув співи і танець. І покликав одного зі слуг і спитав, що се є? А він сказав йому: Твій брат прийшов; і заколов твій батько годоване теля, бо здорового його приняв. І розгнівався і не хотів увійти; а його батько вийшов і почав його просити. Він же у відповідь сказав свому батькові: Се стільки літ служу тобі і ніколи твоєї заповіди не переступив, та ніколи не дав єси мені кізляти, щоб я зі своїми другами забавився. А коли сей твій син, що проїв свій маєток з розпустницями, прийшов, заколов єси йому годоване теля. А він сказав йому: Дитино, ти завсігди зі мною єси і все моє є твоїм. Та треба було веселитись і радуватися, що сей твій брат був мертвим і ожив; був згинув і знайшовся. (Лука, гл. 15, ст. 11—32).

Неділя мясопустна.

Коли ж прийде Син Чоловічий в Своїй славі і всі ангели з Ним, тоді сяде на престолі Своєї славн; і зберуться перед Ним всі народи, і відлучить їх один від других, як пастир відлучує вівці від козлів; і поставить вівці по Своїй правиці, а козлів по лівиці. Тоді скаже Цар тим, що будуть по Його правиці: Прийдіть благословенні Мого Вітця, наслідуйте приготоване вам царство від основання світа. Бо Я був голодний, а ви дали Мені їсти; Я був жаждучий, а ви напоїли Мене; Я був подорожний, а ви приняли Мене; нагий, а ви одягли Мене; недужий, і відвідали Мене: у вязниці був, і ви прийшли до Мене. Тоді відповідять Йому праведники, кажучи: Господи, коли бачили ми Тебе голодного і накормили, жаждучого і напоїли? Коли ж ми бачили Тебе подорожним і приняли Тебе, або нагим і одягли Тебе? Коли бачили ми Тебе недужим, або в вязниці і прийшли до Тебе? А Цар у відповідь скаже їм: Істинно кажу вам, оскільки ви се вчинили одному з сих моїх найменших братів, Мені вчинили. Тоді скаже і тим, що будуть по лівиці: Ідіть від Мене прокляті в огонь вічний, приготований діяволу і його ангелам. Бо Я був голодний і ви не дали Мені їсти; був жаждучий і не напоїли Мене; подорожний був і не приняли Мене; нагий і не одягли Мене; недужий і в вязниці, і не відвідали Мене. Тоді відповідять Йому і ті, кажучи: Господи, коли бачили ми Тебе голодним або жаждучим або подорожним або нагим або недужим або в вязниці, і не послужили Тобі? Тоді відповість їм, кажучи: Істинно кажу вам: Оскільки ви не вчинили сього одному з сих найменших, і Мені не вчинили. І підуть сі на вічну муку, а праведники в життя вічне. (Матей гл. 25, ст. 31—46).

ДОПИС.

ПІДГАЙЦІ. Парохіяльний кружок КАУМ від кількох місяців гарно розвивається. Юнаки і юначки ходили з колядою, одні підчас Різдвяних Свят, а другі на Щедрий Вечір. Зібрали около 60 зол. Сходяться правильно що неділі, і є надія, що з часом розвинуть живу діяльність. На Богоявлення Господнє підчас процесійного походу члени КАУМ утримували зразковий лад.

Водохрещі у Підгайцях відбулися величаво. Процесії з пяти церков (з Підгаєць, Старого міста, Сільця, Галича і Угринова) взяли участь зі своїми хорами.

Усі процесії прибули до парохіяльної церкви, звідки розпочався величавий похід. Участь у процесії взяли чотири священики. Похід ішов головними вулицями міста. За містом гостинець скручує біля ставу попід високу гору і вється попри став. На тому скруті на горі залишається процесія і багато народу. У долині на борезі ставу, при джерелі відбувається що року Водосвяття. Священики зійшли до джерела і уставилися на помості біля по мистецьки виробленого з леду престола, і довершили Водосвяття в окруженню понад 6 тисяч вірних. По Водосвяттю похід вернув до парохіяльної церкви. Слід зауважити, що хори дуже гарно вивязувалися зі свого завдання. Головно угринівський хор заслугує на повне признання.

Дня 22. січня ц. р. відбулися **Загальні Збори Філії Тов. Просвіта** в братському домі, з яких всі одноголосно викинули одного студента, котрого підозрівають за комунізм.

Цікаві дрібнички.

(С. К.)

Гордість Наполєона. В історії Наполєонських походів на Росію читаємо про одну цікаву подію: Наполєон, взявши Москву, велів зладити медаліони з таким написом: „Тобі небо, а мені земля!"... Це був обяв богохульної гордости Наполєона, котрий задумав поділити вселенну між собою і Богом. — Один з таких медаліонів Наполєон післав оренбурзькому намісникові. Намісник стер напис, а на медаліоні під портретом Наполєона написав: „Твої плечі, а моя нагайка!" — і почав наступ проти Наполєона, який скінчився прогнанням Французів з Росії.

Край без сиріт. Австралія це такий край, де нема важкої сирітської долі. Коли помруть родичі дитини, тоді власти дають сироту до сирітського захисту на так довго, доки не знайдуть для неї відповідного дому. При виборі дому для сироти вважають на це, щоби дитина дістала відповідне виховання. Прибрані родичі дістають на удержання сироти відповідну плату з державної каси. Місцеві комітети наглядають, щоби дитина ходила до школи і була добре вихована. До 14 літ ходить сирота до школи, а по скінченню 14-и літ стає працювати на себе. Зароблені гроші відкладають до почтової щадниці на імя сироти. Гроші ці одержує сирота, коли має 18 літ, і тоді стає самостійною. В той спосіб край своїм коштом виховує сироти на чесних горожан. Вони не відчувають свого прикрого положення, а крім того не сходять на бездоріжжа, як це діється звичайно з сиротами, що залишаються без батьківської опіки.

Що страшніше. В одної цісаревої було дуже дороге намисто. І якось раз невідомим способом загубила цісарева те намисто. Дуже їй жаль було, — і тому по цілому царстві оповіщено: „Хто знайде те намисто і зверне його, буде тому велика нагорода. Тільки щоби не дальше, як за трицять днів, принести намисто. А хто передержить його довше, то такому голову відрубати!"

Один чоловік кілька днів по цьому оголошенню найшов те намисто. Але зараз не поніс його до цариці, а перетримав у себе довше, як трицять днів. Щойно тоді поніс. Цісарева питається:

„Ти мабуть був у чужих краях?"

„Ні!" — каже чоловік — „я був дома!"

Знов питається цариця:

„Мабуть ти не знав про те, що оповіщено?"

„Ні, я знав!" — каже чоловік.

Здивувалася цариця тай каже:

„Чомуж ти не звернув намиста зараз? Адже тобі тепер треба голову відрубати!"

Чоловік говорить:

„Тим я тобі не відніс цього намиста скорше, бо хотів тобі показати, що я його звертаю не зі страху перед твоєю карою, але зі страху перед карою Божою!"

„Ти дуже добре зробив!" — сказала цісарева і нагородила того чесного й побожного чоловіка.

Десять засад доброго здоровля. Лев гр. Толстой проголосив оці розумні засади здоровля:

1. Старайся мати свіжий воздух в день і вночі.
2. Уживай щодня руху на свіжім воздусі.
3. Будь невибагливий у їдженню. Затримай міру в їді і питтю. Уживай молока—замісць горівки, пива, вина, меду, руму і т. д.
4. Мийся щодня в зимній воді, аби скріпити своє тіло і забезпечити його від перестуди. Що тижня бери теплу купіль.
5. Убирай легку і широку одежу.
6. Мешкай в сухім, просторім і соняшнім домі.
7. Пильнуй чистоти тіла, одежі, мешкання, їди і т. п., якщо хочеш забезпечитися перед заразливими недугами.
8. Працюй правильно і видатно, дбай за приятелів і шануй їх, якщо хочеш удержати здоровля тіла і душі.
9. Свобідний час проводи в родині. Вночі спи.
10. Дбай про себе, працюй і роби добро.

З життя українських служниць.

Вже третій рік істнує в Підгайцях товариство українських служниць „Приют" під Покровом Преч. Д.Марії. Тепер числить воно 30 членкинь. Зимою сходини відбуваються що неділі по вечірні. Підчас сходин відбувається голосне читання, короткий реферат, а опісля гутірка, співи. Деякі вчаться читати. Вчать їх членки КАУМ-у. В товаристві почуваються служниці як у себе дома: свобідні, веселі. Цього року Товариство уладило спільний Щедрий Вечір. В братському домі до святочно прибраного стола засіли служниці разом із місцевими священиками. Вечера зачалася побажаннями о. провідника. При кінці вечері забрав голос о. сов. Костюк. По вечері всі вдоволені та піднесені на дусі розійшлися.

Одно слід би зауважити, а саме, що дехто з християнських службодавців не вважає за відповідне впливати на своїх служниць, щоб належали до станового Товариства; навіть знайшлися такі, що служниць не хотіли пустити на святочну вечеру, бо, мовляв, люди будуть сміятися, що дома немає вечері... Дивне і незрозуміле!

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1·20 ЗОЛ., РІЧНО 2·40 ЗОЛ.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56.

Видає „Мета", Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові.

Редагує Колегія.
Відповідальний редактор: Петро Козіцький

Друкарня „Бібльос", Львів, Японська 7. Тел.. 14-78.

Nal. poczt. opł. ryczałtem.

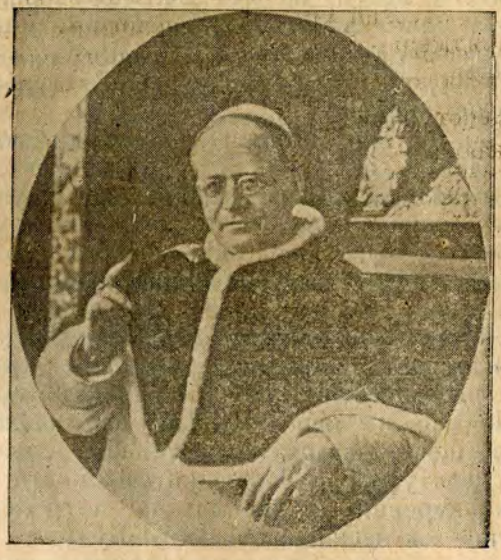
Ціна 10 сот.

Нова Христос Панна Зима

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

ЛЬВІВ Ч. 4. (28) 18. ЛЮТОГО 1934.

Дванацятиліття коронації Св. Отця Пія XI.

Св. Отець Пій XI.

Дванацятилітню річницю коронації Папи Пія XI. святкуємо дня 12. ц. м. Він був обраний Папою дня 6. II. 1922, після смерти бл. п. Папи Венедикта XV. Теперішній Св. Отець у своїх листах повчає світ, як поступати, щоб не було визиску бідних; пятнує ворогів християнського подружа, що є основою морального і фізичного здоровля родини і народу. Особливо старається нинішній Папа за привернення Єдности Церков і за навернення поган — а щоби знову розбудити серед усіх народів християнського духа — покликав до життя Католицьку Акцію. Його ділом є привернення мирного співжиття між Апостольською Столицею та італійським королівством, яке минулого століття загарбало було Церковну Державу. Тепер на її місце є тзв. Ватиканське Місто — і від тепер Папа перестав бути добровільним „вязнем Ватикану". Св. Отець Пій XI. гостро виступає проти переслідувань Христової Церкви в Мексику, Еспанії, та головно проти червоної Москви.

З нагоди цієї дванацятилітньої річниці наш Високопреосв. Митрополит видав недавно особливі зарядження у справі молитов за мир і поводження Св. Отця.

Велика українська релігійно-національна маніфестація на Лемківщині.

Дня 30. м. м. на Лемківщині, в Сяноку відбулася святочна академія, зорганізована заходом сяніцьких культурно-освітніх і господарсько-кооперативних товариств з нагоди 17-тої річниці вступу Кир Йосафата на Епископський престіл у Перемишлі. Сянік ще не бачив такого здвигу народу з цілої Лемківщини. Було понад 2 тисячі учасників.

Виявилося, що українська інтелігенція на Лемківщині разом з народньою масою міцно обєдналася біля свого Епископа. Тепер ця інтелігенція, разом з духовенством, зі завзяттям приложить руки до дрібної, муравлиної праці та положить міцні основи під всебічний національно-культурний і господарський розвиток Лемківщини.

— —

Зїзд українських священиків.

Дня 8. II. ц. р. відбувся Зїзд священиків львівської Архіепархії, згуртованих в Товаристві св. Андрея. Збори радили про піднесення народу з морального і матеріяльного занепаду. Ухвалили ряд нових постанов, що певно причиняться до нашого розвитку. Отже маємо знову доказ, як духовенство щиро дбає за наше добро й за нашу справу.

ЛБ АН УГОР
Ж.

Проти жидівської напастливости!

В останніх тижнях проявили Жиди на сторінках закордонної світової преси, перш усього в Анґлії, незвичайно метушливу протиукраїнську пропаґанду. Ось на цю пропаґанду, її засоби і ціль хочемо звернути увагу наших читачів.

Жиди роздувають до нечуваних розмірів дійсно жалюгідні факти, які мали мати місце по деяких наших повітах, як ось у сокальському, скільському і ін. Це було би биття шиб, палення збіжжа, занечищування криниць, тощо. Безперечно, коли такі речі були, то вони — як кажемо — жалюгідні і їх повинні всі здорово думаючі люди, а передусім християни, напятнувати і поборювати. І дійсно наші політичні партії виступили проти тих т. зв. жидівських саботажів, називаючи їх політично недоцільними і шкідливими. Та проте Жиди цього гейби не завважують. Вони обвинувачують ціле українське громадянство і цілий український національний рух у крайньому антисемітизмі, а навіть закидують українському духовенству, що воно веде пропаґанду за протижидівським бойкотом.

З другого боку Жиди поширюють відомости про безоглядний господарський бойкот Жидів у Сх. Галичині, якого жертвою мали нібито впасти десятки тисяч жидівських родин. Заснування Центросоюзу і Маслосоюзу зруйнувало нібито 10,000 жидівських склепарів по селах. Одна анґлійська жидівська ґазета пише таке: „Орґанізується спеціяльні банди молодих хлопців, які підглядають жидівські склепи і коли побачать, що Українець зайшов до склепу, повідомляють священика або політичну орґанізацію про те і „злочинця“ застрашують, тероризують або й бють. Бойкот спричинив страшні наслідки не тільки для жидів із сіл, але загалом для усіх жидів Сх. Галичини.“ і т. п. Далі йдуть брехні, немов то священики відмовляються хрестити, вінчати і хоронити тих, яких рідня „продала кілька яєць чи курку Жидові“.

Тут мусимо відріжнити аж три справи. Перше це брехливість і нахабна напастливість жидівської пропаґанди. Цьому слід протиділати ось як: Якщо хто прочитає в якійнебудь українській політичній ґазеті якусь брехливу відомість про жидівський бойкот чи саботаж, то слід це негайно спростувати на письмі, за підписом найповажніших громадян і місцевих установ, а це спростування переслати нам. Ми його передамо куди слід.

Друга річ, це самі саботажі, отже биття шиб, терор, тощо. Проти цього треба якнайрішучіше виступати і вияснювати, які то небажані наслідки мають і ще дальше можуть мати для нашої справи за кордоном дітвацькі бешкети, іноді без ніякої політичної ціли, от просто з пімсти або парубоцької буйности на Жидах поповнювані. Ці бешкети використовують проти нас наші всі вороги, не лише жиди. Ось н. пр. комуністи теж роздувають ці акти проти українського буцім то „фашистівського“ руху і робляться великими оборонцями гуманности та любови ближнього... Ми дуже ослаблені і нам треба іноді піддержки за кордоном. Коли ж там про нас поширить могутня жидівська і інша світова преса, що в нас йде просто розбій, що український визвольний рух це не змагання культурного великого народу, то можна собі уявити ті шкоди, які це все нам приносить. Наші сільські діячі, а головно священики, повинні звернути пильну увагу на політично шкідливі, а з християнського боку недопустимі протижидівські насильства.

Врешті остання справа, це т. зв. господарський бойкот жидів. Безперечно наше господарське відродження стало сіллю в оці жидам, які, як купці, не хотять мати перед собою свідомого селянства, що своє господарство і своє купецтво має у своїх руках. Ось тою пропаґандою про насильство над жидівськими склепарями, хоче нас жидівська анґлійська преса на господарсько-кооперативному полі ослабити. Вона хоче вплинути на польський уряд щодо недогідних для нас заряджень, та замкнути для нашого експорту ринки за кордоном.

Ясно, що нерозумними протижидівськими виступами наші невідповідальні чинники пускають воду на млин жидівської нагінки на українську кооперацію. Однак коли нам треба поборювати протижидівські насильства, то ніколи не можемо зректися порядкування і ведення свого власного господарства нами самими. І тут на жидівську пропаґанду за кордоном мусимо відповісти скріпленням української господарської і кооперативної орґанізації. Покажім не лише Жидам, але й цілому світові, що в нас вже є настільки господарської культури і національної свідомости, що при конкуренції зі жидами не потребуємо хапатися аж насильних засобів! Будуючи наше народне господарство на християнсько-католицьких засадах любови ближнього і на національній солідарності, ми дамо найкращу відповідь жидівській напасті! А жиди, особливо галицькі, хай подумають, чи їм дуже оплатиться нас оклевечувати. Викорінюючи і поборюючи в себе акти насильства, ми одночасно ставимо домагання, щоби бодай нас не обріхувано і не опльовувано!

— —

Від Адміністрації.

Оцим подаємо всім заінтересованим до відома, що **числа 1, 2 і 3** часопису „Христос наша Сила“ з 1934. року вже **вичерпані.** Тому просимо цих чисел нашого часопису **не замовляти і не реклямувати.**

— —

Буря над Европою.

Через Европу перейшла минулого тижня страшенна буря, яка наробила дуже багато шкід у ріжних країнах.

Напр. у Італії ураган позавалював багато домів, понищив цілі села, а в горах були страшні катастрофи зі сніжними лявінами. Є багато вбитих і ранених.

Також у Німеччині буря наробила дуже багато шкід, а у морських пристанях позривала багато кораблів із якорів.

У Варшаві вітер перевертав людей, а м. ін. кинув на землю цілий віз разом з кіньми. В Познані була тепер, у лютім, велика буря з блискавками і громами.

Взагалі, з усіх сторін приходять вістки про великі шкоди, що їх наробив ураган.

У нас також шалів кілька днів дуже сильний вітер і заподіяв певно багато шкід.

Як вітер спалив ціле село.

Дикі люди, які ще не знають заліза і не вміють добувати вогню кресалом, радять собі таким способом, що труть один кусок сухого дерева об другий так довго, доки не запалиться. І ось подібним способом минулого тижня запалив сильний вітер ціле село. А було це так:

Коло села Костари недалеко Берестя є старий деревляний вітрак, т. зн. млин порушуваний силою вітру. Має такий млин чотири великі крила, в які дує вітер, і через те вони крутяться та впроваджують в рух цілу машинерію. Мельник при помочі окремої гальми регулює рух млина, а на ніч затримує крила.

І ось тої самої ночі, коли шаліла і у нас велика буря, сильний вітер зірвав гальму в цьому вітраку. Крила почали дуже скоро крутитися і через тертя поодиноких сухих деревляних валків повстав огонь. Вітрак станув у полуміні — а вітер розніс огонь далі на ціле село, так що згоріло понад 30 господарств, увесь маєток і худоба селян.

Пожежа в Костарах, як бачимо, повстала дуже незвичайним способом, бо причиною її були не сірники, не жар і не кресало — лише виключно сам вітер.

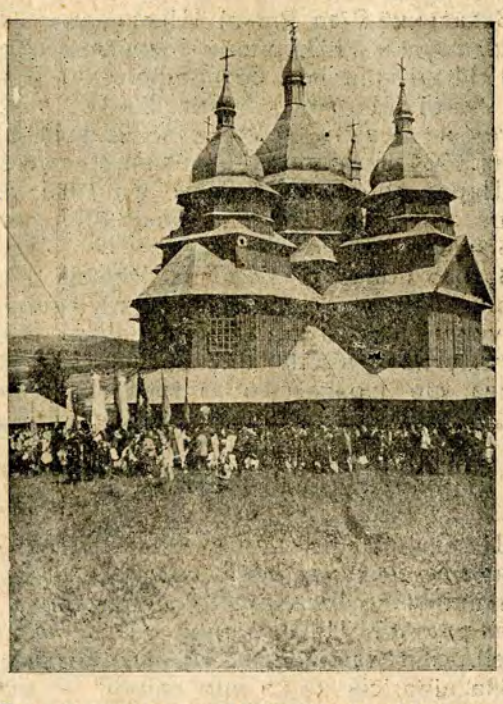
Що тобі залишиться?

Коли могутній султан Салядин поклався на смертну постелю, тоді наявно переконався, які марні всі багатства і яка безвартісна слава й честь у людей. Чи хоче чи не хоче, людина скоро мусить із тим усім попращатися на віки.

От і приказав султан двірському хоруньжому взяти на спис султанську смертну сорочку й високо обносити її вулицями міста та вголос кликати: „Оце все, що могутній Салядин, великий володар сходу і заходу, візьме з собою на той світ!“

А що думають брати з собою ці люди, які тяжкою кривдою та обманом доходять до великих багатств і почестей?!

Наші церкви.

Ось як виглядає гарна, нова деревляна церква в українському селі.

Кардинал і гітлєрівці

Баварський міністр Ессер, який свого часу казав був арештувати в Мінхені Кардинала Фаульгабера, тепер знова на одному політичному зібранню дуже гостро нападав на того Кардинала, закидаючи йому нельояльність супроти нац.-соціялістичної Німеччини.

Крім того преса повідомляє, що до вікон архієпископської палати в Мінхені хтось уже три рази стріляв, — на щастя без успіху. Св. Отець казав вислати до Кардинала Фаульгабера телєграму, в якій висловлює свою радість, що Кардинал щасливо перебув небезпеку.

А гітлєрівська влада, яка старається утримувати приязні взаємини з Апостольською Столицею — одночасно замикає очі на погані прилюдні випади своїх міністрів проти католицьких церковних Достойників.

Згоріли дві старі жінки. В Камінці Волоській пов. Рава Руська трапився страшний випадок. Вночі вибухла пожежа на обійстю Степана Мазура, і полумя обхопило хату так скоро, що 58-літня мати господаря і 60-літня її своячка не вспіли втекти, та згоріли. Пожежа повстала тому, що коло печі залишено на ніч розжарене вугля. Від того вугля занялася рама вікна, а далі комин, і вкінці ціла хата.

Читайте католицьку пресу!

Внутрішня позичка Рідній Школі.

Загальний Зїзд Рідної Школи, що відбувся 25. грудня 1933, рішив розписати в лютому 1934 внутрішню, безпроцентову позичку для Рідної Школи в сумі 250.000 золотих, платну на довжні грамоти по 25 зол. до 31. липня 1934 включно. Цю позичку зверне Рідна Школа впродовж 10 літ від 1936. р. почавши, льосуючи кожного року 10% загального числа позичок.

З того приводу Головна Управа „Рідної Школи" видала окремий заклик, у якому взиває українське громадянство взяти масову участь у позичці. І дійсно, це така важна справа, що конечно її треба підтримати!

Не занедбуймо виховання дітей!

Що важніше при виховуванню дитини? Чи прикмети, з якими вона родилася й які має в спадщині по батьках, чи окруження, в якім виростає? Це питання здавна цікавило людей. „Він такий сам, як його батько; не можна нічогісінько з ним вдіяти" — кажуть нераз люди про дітей. Або: „Він такий розумний, зовсім як тато". Дехто знова певний, що кожна дитина, які не булиб її батьки, починає так само розвиватися, і щойно під впливом окруження виробляється її вдача.

Зайва річ доказувати, чи вроджені прикмети, чи окруження є важніші. Одно й друге має вплив на кожну живу істоту.

Всі добре знаємо, що напр. кукурудза, плекана на доброму ґрунті, себто в доброму окруженню — дає багато більший врожай ніж кукурудза, що росте на дикій землі. Але також на добрій землі врожай залежить від того, якого насіння уживається, тобто від спадковости, яку має за собою кукурудза. Є такі роди, що на відповідній землі дадуть більше як вісім кірців з морга, інші ж на тій самій землі дадуть марний урожай, всього яких два—три кірці з морга.

З вихованням дітей майже те саме. Кожне з них має по батькові й по мамі багато одідичених прикмет чи хиб — але крім того і добрим вихованням можна дуже багато направити, а злим вихованням, навпаки, можна і добру з природи дитину зіпсути. Тому треба дуже дбайливо плекати й виховувати діти, щоби з них виросли добрі сини й дочки своїх батьків та рідного краю.

Атентат на Постишева.

В Харкові мав відбутися недавно **атентат на Постишева** — большевицького диктатора України. Відбувалося це в 11. год. вечером близько парку. Атентатчик кинув ручну ґранату, яка впала в зад автомобіля, одначе не ушкодила його. Не зважаючи на те, що парк і всю околицю негайно обставлено військом, атентатчика не зловили. Факт атентату радянська влада старанно скриває.

о. Осип Годунько.

Про Літургію Преждеосвященних Дарів.

Піст св. Чотиродесятниці є далеко строгіший і довший, ніж другі пости — і тому він називається **великим постом.** В той час ревні християни — по образу Богочоловіка на пустині — усмирюють і покорюють душевного супостата, присвячуючи одну десяту часть року на говіння і обнову душі.

В той час щирого каяття людина стримується від радощів і втіхи, гірко плаче й сумує над своєю грішною душею. А що Служба Божа [1]) є, навпаки, виявом духової радости й торжества, — тому Отці Лаодикейського Собору заборонили відправляти її в часі великого посту, дозволяючи Службу Божу лише в суботу (память сотворення світа) і в неділю (Воскресення) [2]). Цього розумного правила тримається східня Церква до сьогодні. Та щоби через те не позбавити християнської душі небесного корму, тії ж Отці приказали в деякі дні посту правити тзв. **Божественну Літургію Преждеосвященних Дарів,** або коротко: Літургію Преждеосвященних. Її правлять тепер у всі середи й пятниці великого посту, та в понеділок, вівторок і середу Страстного Тижня [3]). Поза тим не вільно її правити ніколи.

А звідкіля ж назва: Прежде-освященних Дарів? Це тому, що **на тій Літургії Св. Дари не освящаються, тільки вже наперед**

[1]) З грецька називається теж: Літургія = всенароднє, загальне діло; тут означає священнодійство Божественної і Тайної Вечері — Службу Божу.

[2]) Тепер у галицькій провінції вільно правити совершенну Службу Божу у всі дні великого посту, крім середи й пятниці.

[3]) Латинники правлять Літургію Преждеосвященних лише один раз в рік, у страстну пятницю, коли в нас зовсім нема Літургії. Співають на ній м. ін. (раз в рік!) „Трисвятоє" і канон Чесному Хресту.

Різдвяні та Йорданські Свята в совітах.

В часі тих Свят — як ми вже згадували— комуністи уладжували прилюдні демонстрації, відчити, вистави і т. п. „змагання“, щоб лише відвернути християн від Бога. В Лєнінграді на чолі протирелігійних виступів станули „професори“ антирелігійних „університетів“, що утворили похід зложений з 10.000 дітей — а голова безбожників Ярославський виголосив безбожницьку промову проти Спасителя. По селах уладжували „безбожницькі вечорі“, — але мало хто на них приходив. Не лише старші, але й молодь ішла громадно до церкви, а коли священики ходили зі свяченою водою, то бідні вірні охоче їх приймали, хоч наражувалися цим на велику небезпеку. Такі там вірні... а у нас хоч нема релігійних переслідувань, є вже деякі села, де мало хто приходить до церкви. І буде нас Господь Бог благословити?

З дня.

Німецька гітлєрівська влада має велику охоту прилучити до Німеччини малу Австрію. Але австрійська держава не хоче йти під владу гітлєрівців — і тому в останніх часах **прийшло між Австрією й Німеччинною до поважних непорозумінь.** Австрійська рада міністрів навіть уповажнила канцлєра Дольфуса шукати оборони Австрії перед гітлєрівською Німеччиною у Союзі Народів.

—о—

В Атенах відбулося дня 9. ц. м. підписання умови про **порозуміння балканських держав** Румунії, Греції, Туреччини і Югославії. Була велика військова парада. В хвилі підписування умови дзвонили дзвони усіх атенських церков.

—о—

В новому, вже третьому з черги **процесі З. Коссака**, у звязку з відомим нападом на почту в Городку, проголошено присуд, яким Коссака засуджено на 5 літ вязниці. Крім того Коссака вже давніше засуджено на 3 роки — за приналежність до ОУН.

Читання для наших господарів.

Передвесняні приготування.

„На Стрітення зима з літом стрічається“.

Каже народня пословиця, що „на Стрітення стрінулася зима з літом“. Так воно є справді. Час подумати про веснування. Перш усього треба тепер докладно обрахувати, які є ще припаси в коморі та в стодолі, чи буде чим прогодувати домашню челядь аж до нового жнива, чи буде чим прокормити худібку до зеленої паші, а врешті, чи є досить власного насіння. Про такі справи, звичайно, не повинно писатися, бо вони самозрозумілі. Добрий господар мусить наперед, заздалегідь все обрахувати і приладити, щоб його господарство працювало немов добре уладжене промислове заведення, де кожна річ добре наперед обдумана та обрахована. Інакше фабрика стає та приносить власникові втрати.

Тоті наші славні переднівки...

Але, на жаль, багато наших селян, особливо бідних, і то навіть письменних, не вміє нічо наперед обрахувати, обдумати. Через те у нас повторяються кожної весни ті славні переднівки. Зачинається той нещасний переднівок від того, що господареві не стає зимової паші для худібки. Тоді господар починає уменшувати пашу та нераз так ходобу виголодить, що вона, нещасна, не годна власними силами зайти на пасовисько, коли вкінці воно зазеленіє. Всякому ясно, що з такої худібки, яка голодує на переднівку, нема ніякого хісна. Нераз має господар дуже добру корову, правдиву молочницю. Та щож з того! Як така молочниця переголоднієе, то тратить свою прикмету молочности. Не буде вже давати

(прежде), **себто в попередню неділю** (на совершенній Службі Божій) **освячені Дари тепер виставляють і дають вірним у св. Причастю.**

В апостольських часах (і пізніше) вірні після Служби Божої справляли спільну вечеру при т. зв. братолюбних трапезах-столах, отже тим самим не постили. В часі великого посту, крім суботи й неділі, не правили Служби Божої, бо їсти можна було лише раз у день [4]). Вірні ж гаряче бажали причащатися Тіла й Крови Господньої, та водночас не хотіли ломити св. посту [5]). Що ж було робити? Вірні в неділю приносили хліб і вино, священики освящали на совершенній Літурґії в Тіло й Кров Господню та зберігали дбайливо на пісні дні. А в пісні дні звечора правили вечірню, приготовлялися до св. Причастя — й врешті причащалися оцих Преждеосвященних Дарів, і так не нарушували ні ладу, ні строгости св. посту. З цього бачимо, що Літурґія Преждеосвященних є дуже старинного, може вже апостольського походження, та що її причиною є сам піст. Очевидна річ, що Літурґія Преждеосвященних переходила в ріжних часах ріжні зміни. Переданя Сходу каже, що теперішній вид дав їй св. Григорій Двоєслов. Коли він приїхав на Схід і побачив, що тут нема Літурґії у великому пості, тоді то й задумав і уложив таку Літурґію. А шо Літурґія Преждеосвященних починається вечірнею, тому розпочинали правити її між 3—4 год. попол.; тепер у нас правлять її між 10—11 год. перед полуднем.

[4]) Натомісць у суботи й неділі можна було їсти двічі; Лазарева субота і цвітна неділя були вилучені з посту, бо ченцям вільно було їсти рибу, а світським мясо. Благовіщення, в який день не випалоб, звільняло від посту.

[5]) Латинники у великому пості щодня правили Службу Божу, що кінчилася десь о 9 год. рано. А що після неї уставав піст, тому Греки часто закидали їм ломання посту.

багато молока, хоча би її опісля годував не знать якою обильною й ситною пашею.

Такеж саме з челядю. Коли вона перегодує переднівок, то потім неодно не годно на весну ні в літі як слід працювати, а ще до того й хирлявіє та хорує.

Або з тим насінням! Його треба заздалегідь приготовити, а не тоді бігти до міста чи до сусіда купувати, коли вже надійшов час садити чи сіяти.

Господарі, не лінуйтеся взяти олівець у руки!

Тепер має ще господар багато вільного часу, але він не повинен лінуватися! Треба взяти до рук олівець та кавалок паперу і докладно списати й обрахувати, чого треба до жнив, себто скільки треба припасів їди для домашньої челяди, скільки ще треба паші до зеленого пасовиська, скільки треба насіння, а вкінці: скільки треба готівки на ріжні видатки аж до хвилі, коли прийдуть приходи з нового жнива, чи може ще й передтим з продажі якої підгодованої свинки або худібки. (Докінчення буде) *Й. Р.*

З останніх двох тижнів.

У Франції були минулого тижня поважні **революційні події**. У Парижі відбулися великі демонстрації та прийшло до кривавих сутичок з поліцією і звійськом. У висліді було **30 осіб убитих і ок. 500 раненнх**.

Уряд Далядієра, який щойно недавно прийшов був до влади, мусів уступити — і на його місці засів **новий уряд б. призидента Франції Думерга.** Є в ньому кілька міністрів, які вже давніше були головами попередніх урядів. Взагалі, кабінети міністрів у Франції за останні часи дуже часто зміняються. Уряд Думерґа є семим французьким урядом за останніх 14 місяців, а четвертим за останніх 3 місяці.

Французькі заворушення і зміни урядів є проявом невдоволення правих організацій владою лівих партій. Відомі шахрайства Ставіского, в які заплуталися були деякі високі французькі політики, дали правим партіям привід до розбудження революційного руху. Праві републиканці та монархісти розворушили цю револьту, а серед бурхливих обставин почали крім того свою роботу ще й комуністи. Дійсними причинами французьких заворушень є господарська криза, невдачі лівого уряду в закордонній політиці та ріжні шахрайства.

—o—

В комісії заграничних справ у варшавському сенаті виголосив міністр (Бек дня 5. ц. **м. промову про заграничну політику Польщі**. Між іншим міністр заявив, що „уряд привязує велику вагу до контакту зі совітським урядом", і що сам міністр Бек „зможе незадовго підтримати цей контакт особисто". І справді появилася вже в часописах вістка, що **міністр закордонних справ Польщі Бек їде дня 13. ц. м. до Москви**, щоби віддати візиту большевицькому урядові. Отже, як бачимо, совітофільська політика Польщі продовжується.

—o—

Буджетова комісія варшавського сойму ухвалила дня 31. м. м. **п елімінар державного буджету і скарбовий закон.**

—o—

Засідання варшавського сойму дня 5. ц. м. і дальші радили про державний буджет. Сойм відкинув більшістю голосів внесок опозиції у справі **недовіря маршалові сойму**, в звязку з недавнім ухваленням конституції.

—o—

На засіданні варшавського сойму дня 6. ц. м. виголосив **довгу промову** голова Українського Клюбу **Др. Дмитро Левицький.** Промовець порушив справу положення українського народу у большевії і в Польщі.

—o—

У Львові минулого тижня мав місце **страшний злочин**, на згадку якого мороз переходить по плечах. Воєнний інвалід, бувший постерунковий поліції (звільнений за напад на свого команданта) а в останніх 10 роках трафікант Цибульскі вбив одну вуличну дівчину, її тіло порубав на дрібні куски і порозкидав по передмістях Львова. Ось вам образ, до яких страхіть докочується безбожне післявоєнне покоління! Поліції вдалося скоро зловити цього страшного злочинця.

Історія осла, який грав на сопілці.

Один убогий, але хитрий Еспанець ніякого не мав майна, крім малого осла. Ось із тою своєю худобиною вибрався він у далеку подорож, і вкінці дійшов до Парижа. Там почав на вулицях виступати зі своїм ослом, який тримав у писку сопілку і... грав сам прегарні пісоньки. Всі глядачі радо давали гріш-два чоловікові, що має осла — музиканта. Скоро запросили його з ослом виступати у великому цирку — і тисячі людей приходили що дня дивитися на осла, який грає на сопілці.

Добре почало поводитися вченому ослові, а ще ліпше його панові.

І все булоб в порядку, коли б не якийсь панок, що одного вечора в пирку закрався до осла саме тоді, коли він грав — і вирвав йому з писка сопілку. Ба сталося диво: хоч осел сопілки вже не мав, грав усе далі. Річ у тім, що його власник не запримітив злосливої штучки панка, і далі сам посвистував неначе сопілка — щоби глядачі думали, що це осел грає. Бо є такі люди, що вміють говорити, співати чи свистати так, що по них нічо не пізнати, а голос виходить немов зі зовсім іншого кута кімнати. Після того невдатного представлення власник цирку вигнав Еспанця разом з його ослом. І знов пішов убогий Еспанець зі своєю худобиною світами, роздумуючи про те, що обманом таки на хліб не можна заробити.

Цікаві дрібнички.

— **Правдивий Ленін, чи жидівський каторжник?** В ґазетах появився недавно здогад, що творець і диктатор большевизму Ленін — не був це дійсний російський революціонер Володимир Ілїч Уляновґ-Ленін, лише жид Цедерблюм. Правдивий Ленін нібито вже давно помер на еміґрації у Швайцарії, а його папери присвоїв собі засуджений за якийсь злочин російський каторжник, жид Цедерблюм. Цей злочинець мав бути дуже подібний до дійсного Леніна, і таким чином мав можливість пімститися на Росії за свої особисті терпіння на каторзі.

Лише не знати, чи це правда, чи лише така собі писанина. Можливо, що деякі приятелі Леніна хочуть таким способом боронити його сплямлену величезним злочином память. У всякому разі, як би там не було, і ким би не був перший большевицький вождь — ясно одно, що він своєю страшною роботою занапастив на довгі роки цілий схід Европи, а головно наш, український нарід.

Поширюйте наш часопис!

Парохіяльна захоронка в Підгайцях.

Творім такі захоронки по наших селах!

Вже від двох літ існує в Підгайцях парохіяльна захоронка під проводом С. Студитки. Відбуваються у тій захоронці теж гарні діточі пописи. При такій нагоді кожний може легко і скоро переконатися, які неоцінимі заслуги у вихованню дітей приносить своя захоронка. Під нинішню пору не повинно бракувати української захоронки в жадній нашій громаді!

Ось напр. в Підгайцях по двох роках праці діти під умілим проводом так повироблялися, що з дива не можна вийти! Навіть найменші деклямують сміливо, провадять діяльоги, дають театральні вистави в кількох діях.

Навіть найбільше дбайлива мати не може відразу дати дитині тих цінностей, які здобуває собі дитина в рідній захоронці, веденій у релігійно-національному дусі. В захоронці дітям неначе виростають крила любови Бога і Батьківщини.

Дав би Бог, щоби українські захоронки вкрили як найгустіше нашу землю, та щоби гарно виховували наших дітей!

Підгаєцький.

В 1934. р. придбали нам нових Передплатників:

Вп. п. Кишакевичева — 20.
Вс. о. Княгиницький — 60.
Парох. Уряд Городенка — 50.
Вс. о. Снігурович — 50.
Парох. Уряд Камінки малі — 10.
Вс. о. Борса — 20.
Вс. о. Жолкевич — 10.
Парох. Уряд Вербів — 16.
Вс. о. Геврич — 10.
Парох. Уряд Перегінсько — 40.
Парох. Уряд Підкамінь — 15.
Вс. о. Свистун — 10.
Вс. о. Катуба — 50.
Парох. Уряд Петриків — 30.
Вс. о. Шулин — 20.
Книг. „Будучність“ Тернопіль — 100.
Вс. о. Стадник — 40.
Парох. Уряд Убинє — 50.
Парох. Уряд Микулинці — 22.
Вс. о. Пришляк — 10.

Хто черговий?

— **Як розпізнати добре полотно?** Щоби розпізнати при закупах, чи купуємо чисте полотно, незмішане з бавовною,— робимо ось що: краплиною оливи звогчуємо кусничок полотна (в ширині); коли полотно є чисте, то пляма є однакова; колиж полотно є змішане, то бавовна прибере ясну, а нитка полотна темну краску, і воно буде виглядати гейби поліноване.

ЄВАНГЕЛІЯ.

Стрітення Господнє.

А як сповнилися дні очищення їх по закону Мойсея, принесли Його в Єрусалим, щоби представити Його Господеви; як написано в законі Господнім: Всяке мужеське, що отвирає утробу, святим Господеви назветься; і щоби дати жертву, по тому, що сказано в законі Господнім, дві синогордиці або двоє голубят. І се був чоловік в Єрусалимі, котрому на ім'я Симеон; і чоловік сей праведний та богобоязний, що ожидав потіхи Ізраіля, і Дух Святий був в нім. І було йому сповіщено Духом Святим, що не побачить смерти, поки перш не оглядатиме Христа Господнього. І прийшов Духом в храм; а коли несли Дитя Ісуса Його родичі, щоби довершити над Ним законного обряду, і він взяв Його на свої руки і благословив Бога і сказав:

Нині відпускаєш слугу Свого, Господи, по слову Твому в мир;
Бо очі мої бачили спасення Твоє,
котре приготовив Єси перед лицем всіх людей;
світло на обявлення поганам і славу Твого народу Ізраіля.

А Його батько і мати дивувалися тому, що говорено про Нього. І благословив їх Симеон і сказав до Марії, ого матери: Се лежить Сей, на упадок і повстання многих в Ізраіли, і на знак, котрому будуть противитися, а Тобі самій душу перейде меч, щоби відкрилися думки многих сердець. І була Анна пророчиця, донька Фануїла, з покоління Асирового; та зістарілась у многих днях, провівши зі своім мужем сім літ від свого дівництва; і та вдова аж до літ вісімдесять і чотири, що не відходила від храму і постом та молитвою служила ніч і день. І та в ту годину надійшла і славила Господа і говорила про Нього всім, що ожидали спасення Єрусалиму.

А як скінчилося все по закону Господньому, вернули в Галилею, в своє місто Назарет.

Дитя ж росло і кріпилося, повне мудрости; і ласка Божа була на Нім. (Лука, гл. 2, ст. 22—40).

Неділя Сиропустна.

Бо коли відпустите людям їх провини, відпустить і вам Отець ваш небесний; а коли не відпустите людям, то й ваш Отець не відпустить вам ваших провин. Колиж постите, не будьте як лицеміри сумними; бо вони опоганюють свої лиця, щоби показатися людям, що постять. Істинно говорю вам, що вони одержують свою нагороду. А ти, коли постиш, намасти твою голову і умий твоє лице, щоби не люди бачили тебе, коли постиш, а твій Отець, що в тайні; а твій Отець, що бачить в тайні, заплатить тобі.

Не збирайте собі скарбів на землі, де ржа і міль нищить, і де злодії підкопують, та крадуть. Збирайте ж собі скарби на небі, де ані ржа ані міль не нищить, і де злодії не підкопують, ані крадуть; бо де є скарб твій, там буде й серце твоє.

(Матей, гл. 6. ст. 14—21).

І. Неділя Посту.

Другого дня хотів відійти до Галилеї; і найшов Филипа і сказав йому Ісус: Іди за мною. А був Филип з Витсаіди, з міста Андреєвого й Петрового. Знайшов Филип Натанаїла і сказав йому: Того, що про Нього писав Мойсей в законі і пророки, ми знайшли, Ісуса сина Йосифа, що з Назарету. І сказав йому Натанаїл: З Назарету може бути що доброго? Сказав йому Филип: Прийди й поливися. Побачив Ісус Натанаїла, як ішов до Нього, і сказав про нього: Се справді Ізраілитянин, в котрім нема облуди. Сказав йому Натанаїл: Звідки мене знаєш? Відповів Ісус і сказав йому: Перш, чим покликав тебе Филип, як був єси під смоковницею, Я бачив тебе. Відповів Йому Натанаїл і сказав: Равві, Ти єси Син Божий, Ти єси Цар Ізраіля. Відповів Ісус і сказав йому: Тому, що я тобі сказав: (Що) Я бачив тебе під смоковницею, ти віруєш; більш від сього побачиш. І сказав йому: Істинно, істинно кажу вам, (від тепер) побачите небо отворене, і ангелів Божих, що входять і сходять на Сина Чоловічого. (Йоан, гл. 1, ст. 43—51).

З далеких країв.

Хижак спочиває на дереві.

Місяць лютий — це протиалкогольний місяць!

Алькоголь — це страшний ворог людини. Він нищить здоровля і марнує важко запрацьований гріш. Здавалосяб, що підчас теперішньої нужди менше повинно бути пяниць, ніж у інших часах -- бож горівка дорога. Але в дійсності так не є. Горівка дорога, але піяцтво не перевелося. Вкорінений наліг нелегко вилічити, і бідніші верстви населення, а переважно селянство, заступають горівку денатурованим спіртом. Читаємо часто у часописах, що хтось осліп, або десь там на весіллю потруїлися гості.

Ось усе це і є наслідки страшенної отрути, якою безперечно є всякі алькоголеві напитки. Тому кожний розумний чоловік повинен вже раз занехати пиття горівки, вина, пива і інших подібних напитків.

Другий дуже шкідливий для здоровля і для кишені наліг — це курення тютюну.

—+—

— Прокурив десять тисяч. Один старший громадянин прийшов на старші літа до розуму, і розпрощався з люлькою. А варто було її кинути, бо впродовж 30 літ він прокурив — як сам точніско обчислив — **десятьтисяч золотих.**

Ог, звідки береться криза! Колиб ми зірвали з нашими найбільшими ворогами: горівкою і тютюном — то напевно наш нарід не потапав би у матеріяльній і моральній нужді, а його положення булоб далеко відрадніше і здоровіше.

— Розбився большевицький бальон. Вибралися три большевицькі летуни недавно бальоном „Осоавіяхім" у воздушні простори, щоби вилетіти по можливості найвище вгору. І дійсно вдалося їм долетіти до висоти понад 20 кільометрів — але коли злітали назад на землю, з невідомих причин відірвалася від бальона та куля, в якій вони сиділи замкнені — злетіла на землю і розбилася, так що всі три летуни згинули.

Чи алькоголь загріває?

Як хто випє келишок горівки, то зараз чує, що йому стає тепло. Тому то люди думають, що алькоголь розгріває тіло і що добре його вживати головно в зимі. Однак лікарі вже давно доказали, що алькоголь зовсім не загріває людського тіла, а почуття милого тепла після келишка горівки — це шахрайство, якого вживає горівка, щоби зєднати собі людину. Бо це лише так здається людині, що алькоголь дає їй приємне тепло. В дійсності горівка не лише що не розгріває тіла, але навпаки, охолоджує його. Після першого, фальшивого почуття тепла приходить велике зимно, яке нераз доводить до того, що підпита людина замерзає і на не дуже великому морозі, який ніколи не ставби причиною смерти тверезого чоловіка. Якщо хочемо направду розігрітися — то до того вживаймо гарячого молока, чаю, або теплого ліжка — а ніколи горівки!

Садівничо-огородничий і пасічничий курс.

В господарсько - садівничій школі Т-ва „Просвіта" в Милуванню відбудеться в часі від 15-го квітня до 15 липня 1934 р. садівничо-огородничий і пасічничий курс.

На курс приймається мужчин у віці від 15—24 літ, що покінчили найменше народню школу. За науку і цілковите удержання в інтернаті платять ученики по 130 зол. за цілий курс, а саме 50 зол. при зголошенню, а 80 зл. з початком другого місяця курсу.

— Кожному по заслузі. „Ілюстрований Курієр Цодзєнний" відомий усім з усяких нездорових сензацій і зі своїх напастей на Українців. В останньому часі краківський Епископ строго заборонив своїм священикам дописувати до цього щоденника, а то й не дозволяє на ніяку співпрацю з „Курієрком". А коли і наші деякі люди перестануть його читати?

Ченстоховська Консисторія заявила прилюдно, що тижневик „Сьогодні і Завтра", треба вважати за протирелігійний, бо він виступає проти Церкви й моралі.

З научової робітні.

Природник серед улюбленої праці.

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1·20 ЗОЛ., РІЧНО 2·40 ЗОЛ.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56.

Видає „Мета", Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові.

Редагує Колєгія.
Відповідальний редактор: Петро Козіцький.

Друкарня „Бібльос", Львів, Японська 7. Тел.. 14-78.

Nal. poczt. opł. ryczałtem. Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

ЛЬВІВ Ч. 5. (29) 4. БЕРЕЗНЯ 1934.

АНДРЕЙ, МИТРОПОЛИТ.

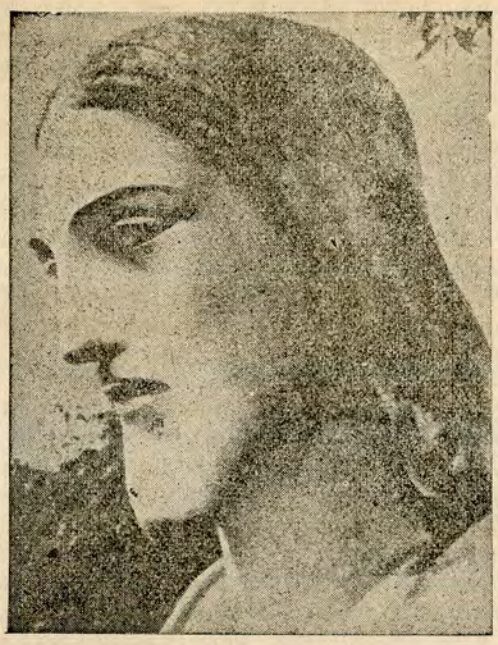
Матеріялізм і матеріялістична наука.

I.

Коли хочемо бодай у загальних рисах представити християнсько-католицький світогляд, мусимо передусім відкинути й осудити фальшиві світогляди, яких не приймаємо. А між ними перший є матеріялістичний світогляд. Християни-католики є ідеалісти, а не матеріялісти.

Щож означають ці слова? Матерія — слово чуже, взяте з латини. Слово матерія означає все те, що око може бачити й чого може рука діткнутися. Від того слова походять слова уживані вже і в українській мові, як ось матеріял, що означає річ, з якої люди щось мають робити, напр. матеріял на будову церкви чи дому, камінь, цегли, дерево. Це значіння до себе подібні, і з них, чи з корінного латинського слова, утворене то друге слово: матеріяліст, себто чоловік, що лише на матерію звертає увагу, її одну цінить. А з цього матеріялізм — це така наука, що каже уважати лише на матерію і цінити лише те, що є з матерії. Очевидно, є ріжні ступні матеріялізму: один більше, другий менше уважає в житті лише на матерію. Один так, що ніколи не подумає нічо вищого, ніколи нічо вищого не спостереже, і то не лише в практиці. Та ще гірше, коли хто так і про світ судить, так думає, що поза матерією нічого нема.

Матеріяліст це чоловік, для якого найважнішою справою є те, що зїсть, що випє. Для нього гроші важніші від усього в житті. Він у кожній справі думає лише про те,

Христос Спаситель.

щоби щось придбати, а менше про те, яким це способом зробити. Він у родинному житті так само ставить на першому місці матеріяльні справи. Він дітей своїх учить уже самим прикладом, а до того й словами, що в житті одно важне: здобути маєток, посаду, то що. Він хвалить людей, що вміють про себе добре подбати і здобути маєтки, хвалить силу, могутність, значіння, що їх чоловікові дає матеріяльне положення. Про обовязок, про любов до людей, про милосердя, про любов батьківщини, про релігію, про жертвенну працю—навіть і не згадає. Бо про ті всі річи або ніколи не думає, або дуже рідко. Вони йому цілком чужі. Матеріяліст буде все самолюбом. Самолюбство це лиш

ЛБ АН УРСР

інша сторінка душевної недуги чи сліпоти матеріяліста. Такий матеріяліст може й іноді мати десь укриту в серці віру. Віра в нього мертва, бо не проявляється добрими вчинками християнського життя. Але й мертва віра ще багато вартує — вона є ще цінним Божим даром. Вона може ще розбудитися, і тоді грішник може над своїми гріхами, над марним, грішним життям своїм гірко заплакати, — може здобутися на поправу.

Однак матеріялізм може бути не лише самолюбним способом життя і способом думання. Він може бути й світоглядом, теорією, наукою. Недавно ще майже у всіх школах і університетах цілої Европи були вчителі, професори, часом навіть славні, що признавалися до матеріялізму як науки і той матеріялізм передавали у викладах, чи науках, своїм слухачам та учням. Чогож та наука вчила? Вона вчила, що поза тим, що око бачить, а чого рука доторкається — або краще сказати, поза тим, що око може бачити і чого рука може діткнутися — нічого нема. Вона вчила, що на світі істнує лише матерія, що в ній є якісь сили, які тою матерією порушують, зміняють, притягають, — а поза тим видимим світом іншого ніякого нема. Що передусім тому людина не має безсмертної душі, бо як хірург чи лікар стане ножем краяти людське тіло, не знайде нічого, про що міг би сказати: ось душа! А коли нема душі, то нема і ніякого життя поза гробом, зі смертю все кінчається, — у людей, подібно як у звірят. Людина, мовляв, — не що іншого тільки звірина. Що правда, найвища, найделікатніша зі всіх звірят — але у всім до звірят подібна: не тільки тілом, але цілим єством: так подібна, що аж сказати можна, що чоловік повстав з малпи. Ось малпа трохи переродилася, трохи чогось навчилася — і зродила діти, які стали людьми.

Про цю науку, що люди від малпи походять, — про науку Дарвіна, прийдеться нам ще говорити. Вона вийшла з матеріялізму, тому про неї сьогодні споминаємо.

Яким же способом могли люди дійти до такої односторонної і плиткої науки? Дійшли до неї на підставі засади, яка видавалася мудрою, однак була великою пересадою і великою помилкою. Ця засада така: ми можемо знати лиш те, чого руками дотикаємося і що очима бачимо. Це одно є певне. А розумний чоловік може за правду приймати лише те, що певне.

На те ми ось хоч би так відповімо: чи та засада, та підстава цілого матеріялізму є така, що можна її руками діткнутися й очима бачити? Здається, що коли людина говорить про те, що певно знає, то має на думці не щось матеріяльне, але щось духове: знання, певність знання. Чи можна цього діткнутися руками? Ніяким способом! Тільки духом можна зрозуміти, що є духове пізнання, духове знання, духова певність.

Колись один учений професор на великому університеті в Німеччині, — бо там передусім та наука розвивалася, — закінчуючи свій виклад сказав так: „Головна підстава, на якій опирається ціла наука людства, є та, що не можна за правду приймати нічого поза тим, що дасться вислідити мікроскопом і ножем хірурґа". Один з учеників-католиків прислухувався цілій науці і по викладі чемненько спитав: „Чи вільно, пане професоре, одно запитатися?"

— „Питайте, радо відповім".

— „Чи можна робити під мікроскопом досліди над тою головною підставою наукової творчости людства, про яку Ви згадували? Чи можна її бачити та ножем на частини покраяти?" На те вчений професор, трохи змішаний, відповів: — „Ваше питання трудне. Далеко завела би нас дискусія над науковими методами наших дослідів, — тому вибачте, що сьогодні не відповім. Може найдемо колись нагоду на цю розмову". Студент усміхнувся, чемно поклонився і вертав домів з тою потіхою, що простим питанням завдав болючий удар однобічному вченому, який всупереч власному твердженню приймав **методи научних дослідів,** яких не міг ані оком бачити ані рукою діткнутися...

II

Ми християни-католики є ідеалістами. Бо й наука Ісуса Христа є найідеальніша. Це ж Божа наука, а ціль нашого життя — Боже Царство. Середники до тої цілі: освящаюча Божа Благодать і захованнє Божого Закону любови Бога й любови ближнього. Суть християнства є вище цінити Божу Правду над усі добра цього світу.

Нераз, на жаль, неміч людської природи й тіснота людського ума і людські пристрасти не дають нам успішно прямувати до тих ідеалів. І неодин християнин-католик залізе в житті в багно матеріялізму; неодин забуде на Бога, на совість, на правду й справедливість, та радше вибирає марноту цього світа, чим Божу Благодать. У практиці життя і християнин-католик може стати матеріялістом. Та не в теорії науки, — бо наука матеріялізму противиться прямо науці Ісуса Христа, — але в практичному недоцінюванні Ідеалу Христа, і переціновані того, що видається добром, бо схліблює пристрастям. Але й тоді совість з Божою ласкою показує на небезпеку недуги і перестеріг є перед обманом багацтва і пристрасного самолюбства. Колиж відзивається совість, тоді є можлива поправа. І навернений християнин бється в груди, бажаючи щиро навернутися до Господа Бога та після ради Христа шукати передусім Божого Царства і Божої Правди, а з рук Божих вичікувати всього чого потреба. Ось так Божа Благодать помагає йому вирватися з пут матеріялізму.

В день Кобзаря.

(* 9/III 1814 — † 10/III 1861.)

Тарас Шевченко.

Різьба арт. Литвиненка.

Сімдесять три роки минають від дня, коли помер Тарас Шевченко. І рік річно поминаємо його, як поминають діти свого доброго батька.

Історія життя Шевченка — це історія мук і страждань, поривів і надій цілого українського народу.

Тарас Шевченко вийшов із народу і відчував так, як увесь нарід.

І тому оцінили Шевченка ще за його життя. Ще за життя славили й величали його, ще за життя полюбили. А коли його не стало в живих, день його уродин і його смерти стали в нашому народі великими національними річницями. Такої почести не діждався відай ніодин поет іншого народу.

Та саме ця слава, ця велика любов до поета каже й ворогам нашого народу робити з Тараса свого... прихильника. Таке роблять тепер теж большевики. Кажуть: „Шевченко — співець робітництва, ворог панів, а навіть виступав проти Бога; він безбожник, він комуніст!"

Але хто добре знає твори нашого Кобзаря, скаже відразу: ні! Шевченко не знав суспільних кляс, знав тільки один великий український нарід. І був ворогом усякої кривди. А що такою великою кривдою було тоді заведене московським царатом кріпацтво, і між кривдниками були й поміщики Українці, то Шевченко докоряв їм, остерігав їх. Але ніколи не кликав, як большевики: „Бий буржуїв", або: „Грабуй награблене!" — тільки взивав інтелігенцію:

„Обніміте, брати мої,
Найменшого брата,
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати".

Бо знав він, що нарід без інтелігенції — все одно що вівці без пастуха. До такого народу легкий доступ всяким двоногим вовкам.

Знав Шевченко також, що нарід без віри в Бога — не нарід, а купа хижих звірів. Сам він був віруючий, побожний, і тому кликав за псальмоспівцем:

„Пребезумний в серці скаже,
Що Бога немає..."

І колиб Шевченко жив тепер, напевно не кидав би громових слів своїх на інтелігенцію — лише саме на большевицьких володарів та їх помічників на Україні. Виступив би проти нового червоного кріпацтва так само, як виступав проти кріпацтва за царату. І даремні зусилля большевиків зробити з нашого Тараса червоного співця. Він був, є і буде ворогом усякої кривди, чи вона йшлаб від білих царів, чи від червоних.

Таким остане він на все в серцях рідного народу.

о. С. Ковалів

Увага! Увага!

Хто приєднає для нашого часопису 10 нових передплатників і за них пришле цілорічну передплату, отримуватиме наш часопис через цілий рік даром. А хто пришле піврічну передплату за 10 нових передплатників, буде мати пів року наш часопис даром.

Приєднуйте передплатників!

Гроші на передплату присилати почтовою складанкою Ч. 101.338.

Крім того розльосуємо між усіх, хто приєднає нам найменше по 10 нових передплатників, кількадесять прецікавих книжок.

Придбали нових передплатників у 1934. р.:

о. Ст. Оробець — 167.
о. Ю. Микитин — 80.
Парох. Уряд Ладанці — 12.
„ „ Пикуловичі — 30.
п. Л. Янюк — 12.
п. О. Слободян — 12.
Читальня „Просвіти" Борки — 12.

Хто черговий?

Апостольська Адміністрація на Лемківщині.

Апостольська Столиця іменувала о. М. Нагорянського першим **Апостольським Адміністратором для Лемківщини.** Отже, як бачимо, хоч не справдилися чутки про утворення нової лемківської дієцезії — то все таки Лемківщина одержала залежного просто від Риму високого церковного Достойника, який буде мати резиденцію в Риманові. Апостольський Адміністратор о. Нагорянський був досі гр.-катол. військовим деканом при польській армії.

Найменший нарід на світі

в боротьбі за свої права.

В Саксонії, в самій середині німецької території, живе найменший словянський нарід. Це Лужичани, або, як їх також називають, лужицькі Серби. Всіх їх 150 тисяч; живуть вони серед 65 міліонової маси Німців, і, хоч від тисячі років відірвані від решти словянського світа, мов маленький остров серед безмежного океану, не западаються у німецьке море. Навпаки, вони зуміли заховати свою мову, національну свідомість, та витворити свою власну культуру. Підчас світової війни, може бути, що було би їм навіть удалося видвигнути свою справу на паризькій Мировій Раді. Та щож? Політично розбиті і незорганізовані, не зуміли витворити одноцілого політичного проводу, який би один інтереси цього малесенького народу заступав. І так, Мирова Рада покінчила свої наради без ніякої користи для Лужичан. Щось подібного сталося і з нами, Українцями. І ми не вспіли вислати одної Делєгації, і наше розбиття було головною причиною нашої дипльоматичної невдачі на Мировій Конференції у Парижі. Та коли Лужичан є 150 тисяч, то нас 40 міліонів!... Більший встид, але й більша наука, що розбивання національної єдности провідних верств гірко мститься на цілому народові.

Сьогодні Лужичани не мають своїх шкіл, навіть не мають своїх священиків. Кожну, навіть культурну діяльність лужицьких патріотів німецький уряд карає, як державну зраду або нельояльність. Та мимо цього Лужичани боронять своїх прав завзято далі, як боронили досі впродовж 1000 років. І надіються побідити! Бо національна свідомість і воля до власного життя це сила, якої не знищить ніяка чужа міць. Треба лише єдности й організованости!

Новий китайський священик.

Бувший голова китайської ради міністрів Келєстин Лю-Тсенґ-Тсіянґ приняв св. Тайну священства в монастирі ОО. Бенедиктинів у Льофем-лє-Боіґ, у Бельґії. Той монастир має власну місію в Апостольськім Вікаріяті Шункінґ, у Китаю.

Як відносяться большевики до селян.

Італійський письменник Папіні написав книжку, в якій переповідає свою розмову з головним большевицьким діячем Лєніном. На питання Папінія про відношення большевизму до селян дав Лєнін таку відповідь: „Ненавиджу селян, бо вони є представниками того, чого я не можу стерпіти: вони тримаються минувшини, віри, релігійного божевілля та ручної праці. Я їх терплю і гладжу, але при цьому їх ненавиджу. Маю надію, що незадовго наші хемічні фабрики вже вмітимуть витворювати штучну страву. Тоді мужицька маса стане нам непотрібна і ми її знищимо. Один елєктротехнік варт для мене більше, як сто тисяч селян-хліборобів. Я хотів би, щоби вони вимерли всі до одного. Селяни або мусять стати фабричними робітниками, або подохнуть.

„Затямте собі,—говорить дальше Лєнін,— що большевизм провадить жорстоку війну міста зі селом".

Все те, що діється в большевії, є доказом, що большевики сліпо і докладно виконують наведені засади Лєніна. Вони відібрали селянам землю і перемінили їх у нещасних невільників. Вони загнали господарів неначе худобу до „колхозів", і люди там масово вимирають з голоду та хоріб. Всіх тих, що не хотіли коритися червоним панам, вивезли у далекі північні багна і ліси на тяжкі роботи, серед нелюдських знущань. Вигинула вже ціла третина українського селянства!

Молім Господа Бога за ласку милосердя для вигибаючого, замучуваного українського селянства. *Й. Р.*

Смерть короля на прогульці в горах.

Дня 17. м. м. нагло згинув король Бельґійців Альберт I, у віку 58 літ. Вечером виїхав король автом зі столиці в гори Ардени, на прогульку. В одному селі перебрався у туристичний одяг, залишив слугу з автом, і самітно пішов у гори. О 2-ій годині вночі знайшли на дні глибокого яру тіло короля з розбитим черепом.

Смерть бельґійського короля викликала глибоке співчуття в цілому краю, а також і за границею. Король Альберт I. був зразком володаря, перенятого духом лицарства. Підчас світової війни особисто прочадив військо на найнебезпечніших відтинках фронту, а в часі миру старався послідовно переводити в життя ідеї справедливости.

Европейські уряди поспішили з висловами сердечного співчуття з приводу смерти короля Альберта. В похороні, який відбувся минулого четверга, взяли участь королі й президенти багатьох держав. Новим королем став Леопольд III.

Про причини смерти короля Альберта говорять ріжно. Одні кажуть, що це був нещасливий випадок — а другі вбачають тут якусь неясну політичну справу. І справа мабуть так і залишиться невияснена.

Поширюйте наш часопис!

Читання для наших господарів.

Передвесняні приготування

(Докінчення).

Нема встиду — робити рахунки!

Наші люди на селі, правда, сміються з такого, що провадить рахунки зі свого господарства, — бо кажуть, що добрий господар має всі рахунки в голові. Воно справді так є, що кожний господар, мовляв, журиться та обмірковує у своїй журливій голові, — але зовсім інакше вийде, коли він цю свою господарську журу візьме на папір. Тоді жура стає ясним числом. Господар побачить на власні очі докладно, чого йому треба.

А це не є те саме, що „журба в голові". Бо коли господар запише собі, напр.: що до нового жниватреба на їду для домашньої челяди найменше стільки-то кільограмів муки, круп, сала та бульби, коли вичислить, що на прокормлення худібки треба до зеленої паші ще стільки-то метричних сотнарів сіна, соломи, буряків та грису, а накінець, коли вичислить, що на обсів та обсадження поля треба стільки-то насіння — тоді він з конечности мусить себе спитати: чи має ті припаси, чи може треба їх буде купити?

У бідніших господарів звичайно показує передвесняний обрахунок, що цього і того нема в господарстві, що треба це і те закупити. Коли обрахунок викаже, що напр. не вистане їди, чи паші для худоби, чи насіння, — то конечно треба докупити. Тоді треба дивитися, чи будуть на час купна готові гроші? Як обрахунок покаже, що не буде власної готівки, тоді треба заздалегідь постаратися про позичку в котрійсь нашій кооперативній касі, в місцевій райфайзенці, чи в повітовім Українбанку. Хто так не поступає, хто з недбальства і лінивства чекає, аж вже прийде сама хвилина остаточної потреби, той котиться неминуче в пропасть злиднів, бо стає жертвою лихварів.

„Яке насіння, таке і жниво".

Тепер надійшов час подумати про насіння. Треба подумати, чи насіння, яке у нас є, є відповідне?

Німці кажуть: „І найліпше насіння є лише добре". Це значить, що насіння мусить мати найкращі прикмети, бо від них залежить урожай. Господар повинен добре знати прикмети того насіння, яке він сіє в землю. „Яке сіяння, таке жниво" — каже наша пословиця. Як нема власного найкращого насіння, то треба завчасу його придбати, чи через заміну, чи через купно.

Сійте конюшину без канянки!

Найчастіше бракує нашим селянам власного насіння конюшини, бо їм не вистарчає поля під насінну конюшину. Насіння конюшини є дороге, і не так легко купити в найближчім містечку добре і певне насіння, вільне від перстенцю (канянки). Тому повинні господарі власне тепер, в часі сходин в читальні чи в кооперативі, обрахувати, скільки котрому треба буде насіння, і замовити його гуртом або таки у власній сільській кооперативі, або у своїм Повітовім Союзі. Тоді зможуть ті установи доставити не лише найдешевше, але й зовсім певне, добірне насіння конюшини, зі запорукою, що в ньому нема перстенцю (канянки). А то у нас ще й досі так водиться, що кожний господар зосібна купує для себе насіння у містечкового купчика-жидка. Дістає звичайно насіння дороге, та ще в додатку занечищене. Тому у нас бувають такі околиці, де просто нема ані одного загінця селянської конюшини, у якій би не було перстенцю (канянки). З того мають селяни шкоду, яка йде в десятки тисяч. *М. Р.*

Паломництво до Риму.

Довідуємося, що Генеральний Інститут Католицької Акції Гр.-Катол. Галицької Церковної Провінції приготовляє з нагоди закінчення Святого Року, під Високим Протекторатом усіх Греко-Католицьких Владик Провінції, паломництво до Риму в днях від 26. III. — 7. IV. 1934.

Приблизні кошти виноситимуть з паспортом, харчем та мешканням, ок. 450 зол.

Тому, що час дуже короткий, проситься П. Т. рефлєктантів негайно подати свою точну адресу, щоби можна приступити до практичного переведення всіх формальних справ, звязаних з паломництвом.

Листування слати на адресу: Гр. Катол. Консисторія, Львів, Площа св. Юра (для Генерального Інституту Католицької Акції).

В справі пільгових паспортів (по ціні 20 зол.) очікує Генеральний Інститут К. А. прихильної відповіди від Міністерства Скарбу у Варшаві. По одержанню відповіди появиться інструкція в справі поробления негайних старань о паспорти у дотичної влади. До дня 20 березня мусять всі паспорти бути надіслані до Генер. Інституту К. А. у Львові пл. св. Юра ч. 5. (Митроп. Консисторія) в ціли одержання віз. Враз з посилкою паспорту треба на ту саму адресу прислати квоту 400. — (чотириста) зол. на закупно білєтів і замовлення пансіонів і додати квоту 20 зол. на адміністраційні видатки Генер. Інституту, звязані з організацією паломництва.

Страшне явище.

По селах Яворівщини масово шириться пиття денатурованого спірту, що його переважно жиди потайки продають селянам. Повстають по селах тайні шинки, розпіячують людей і сіють деморалізацію. На це повинні звернути бачну увагу всі культурно-освітні організації, духовенство і яворівська філія „Відродження".

Історія одного дзвона.

В селі Лучинцях, коло Рогатина, на дзвінниці висить дзвін 300 кг. вагою. Хоч він собою не дуже великий, але голос його поважний, сильний, несеться на 8 кільометрів довкруги. На тім дзвоні є вилита постать св. О. Николая, Патрона місцевої церкви, рік 1778 і назвисько фундатора: о. Стефан Базилевич, парох Лучинський. Цей достойний фундатор помер в р. 1791 у 94-ім році життя.

Аж до 1915-го року могутній голос цього дзвона, разом з трьома меншими, зливався в гармонійну мельодію і кликав вірних на хвалу Божу. Аж ненадійно дня 26. червня 1915 вечером явилося шість кремезних московських вояків під дзвінницею зі шнурами і сокирами, та взялися здіймати дзвони. Не помогли мої благання; грозили навіть Сибірем. З важкою думою я повертав до хати. Попри мене перейшла громадка саперів, — усі були з Волині, — що укріпляли окопи за селом. З тої задуми збудив мене голос одного сапера, який до мене сказав: „Святощі вам забирають!"

Я опамятався і вернув до дзвонів. Вояки накладали їх уже на дві фіри, та приказали зараз везти на залізничий двірець до Підвисокого; самі подалися до других сіл по дзвони. А вже не дуже далеко від села гармати гриміли, літаки пливали у воздусі. З церковного горбка видно було утікаюче московське військо, чути крики жовнірів, плач жінок і дітей за зрабованими коровами; усе це зливалося в одну пекольну суматоху.

Майже півсвідомо приступив я до мого парохіянина Гриця Ромаха, 70-літнього господаря, та до інших господарів, і кажу їм чимскорше скидати дзвони з фіри, а самим вертати полями поза село до своїх хат. Це вони і зробили без надуми.

Три дні тривали завзяті бої в селі, яке в трьох четвертинах спалено; Москалі утекли, а вслід за цим прийшла австрійська влада.

У вересні 1915 приїхав тягаровим автом австрійський офіцир з кількома вояками; він вилєгітимувався мені, і заявив, що мусить забрати дзвони. Не помогли мої пояснення, що один дзвін є вільний від реквізиції, бо він має архаїчно-артистичну вартість; офіцир заступався приказом згори. В дальшій розмові я пізнався ближче з цим офіциром і відтак ми знайшли спільних знайомих; заговорили приязно і по людськи, — але він від своєї постанови не відступав. Вкінці я прийшов на щасливу думку, що до повного числа дзвонів я дам йому малий дзвінок, що висів при стіні в церкві просто головного

о. Осип Годунько. 2)

Про Літургію Преждеосвященних Дарів.

Приготування св. Дарів до Преждеосвященної.

Як відомо, на Літургії Преждеосвященних нема Освячення, а є св. Причастя. Отже св. Дари вже наперед мусять бути приготовані-освячені. Цього **попереднього Освячення дорогоцінних св. Дарів довершує священик** — від неділі сиропустної до цвітної — **кожної неділі на совершенній Службі Божій.** В таку неділю священик на проскомидії-приношенні не бере — як звичайно — один хліб, але три. На самому Освяченні він освячує їх водночас, а на „Воньмім, Святая Святим" роздроблює, як завжди, лише один св. Агнець, а два [1]) залишає в кивоті на середу й пятницю, коли відправляється Преждеосвященна. Ясна річ, що на цій совершенній Літургії оті три Агнці становлять тільки **одну жертву**, й тому священик усі три Агнці приносить Богові в жертву лише **в одному** наміренні. Самозрозуміло, що **Літургію Преждеосвященну не можна приносити в жертву** (брати стипендію), **бо на ній не довершується жертва, лише св. Дари вже освячені і в жертву принесені — тепер виставляються до почитання вірних і до св. Причастя.**

[1]) На Сході ті два Агнці напоюється тоді хрестообразно св. Кровю і через те вірні на Преждеосвященній причащаються під двома видами. У латинників цього напоювання нема, і в тім лежить сутня ріжниця між нашою і їх Преждеосвященною.

Як правлять Преждеосвященну.

Наперед правиться — як і в давнину бувало — **вечірня**, відмінна в дечому від звичайної.

Священик, зодягнений у всі священичі ризи, відчиняє царські врата, по нашому звичаю обкаджує все, як на совершенній Літургії, стає перед св. трапезою і проголошує літургічне:

„Благословенне будь Царство Отця і Сина, і Святого Духа тепер і завжди, і на віки вічні!"

— „Амінь" — кінчає хор оце ісповідання і славословія Триєдиного Бога — і після „Прийдіте поклонімся" читає *псалом 103*: „Благослови Господа, душе моя"!

Підчас того псальму священик читає вечірні молитви, крім трьох перших. Сам псалом представляє сотворення світа, кадження ж означає Благодать Святого Духа: „Божий Дух уносився над водами". Це щасливі часи, коли Бог ласкаво дивився на світ і на людей; але не довго... через гріх Адама людина втратила рай; тому **священик, після псальма і єктенії мирної, зачиняє царські врата...** райські двері після гріха теж зачинили... Та чоловіколюбний Бог не відкинув людину на віки, а ще в раю обіцяв

вівтаря. Тим дався він переконати, і полишив великий дзвін. Іще тої самої ночі при помочі двох зобовязаних тайною людей закопано цей дзвін у землю.

Три роки не чути було голосу дзвонів; селяни тужили за ним. Паламарі били довбеньками в дошку, привязану до двох стовпців. Аж як прийшов памятний місяць листопад 1918, мої парохіяни просили конче, щоби на свято Введення Пресв. Богородиці (4. грудня) задзвонити великим дзвоном. День наперед уміщено цей дзвін на дзвіниці на своїм місці. О девятій годині рано в свято Введення в храм Пресв. Богородиці посеред тишини ненадійно рознісся могутній голос дзвону по цілій сколиці. Такої утіхи, такого одушевлення і вдовілля, з яким витали люди цей голос дзвона, я ще ніколи не бачив; я зі сльозами радости глядів, як старі і діти вибігали з хат на дорогу; дехто руки неначе до молитви складав, другі до гори підносили, та всі спішили до церкви, на поклик свого дзвона.

о. Осип Яворський

Господарські роботи у початках місяця березня.

Прийшов місяць березень — а з ним перші весняні роботи. До них уже час приготовитися.

Вже останній час, щоби кооператива замовила для всіх господарів **штучні погної.**

Худоба вже зачала на добре лінитися. **Треба щодня чесати.** Тоді вона веселіша, бо здоровіша і насікомі їй не докучають.

Не забувайте **додавати до паші дещо соли та пашного вапна чи меленої крейди.**

Вважаймо, котрі **кури** добре несуться; малонесливі випродаймо, бо шкода для них поживи.

Далі, слід приготовити **на квасні ґрунти вапно,** та розсівати. Вапно вигубить кваси, а тоді солодкі трави займуть місце квасних.

Обійти поля і де є **ледяна поволока,** треба її порозбивати, а де застоюється вода, **поспускати рівцями.**

Вже час **обчищувати дерева** та проріджувати корони. Помастити дерева, головно молоді, **вапном.**

Хто ще не **вивіз** зимою **гною** на далекі поля, хай спішить, поки ще можна вивезти, бо **прийдуть** розтопи, тоді вже годі буде, тай часу не стане. Гній складати на великі купи і накрити землею.

Не забувайте й на **пасіку.** Порозкидайте сніг, щоби скорше топився. Коли показується вже тепліше сонце, треба **затінювати в пнях очка,** бо сонце заглядаючи крізь очко може будити бжолу і виваблювати. Подивитися, чи бжоли ще мають поживу, і в потребі **піддати цукру.**

Кружок **Сільського Господаря** скликує членів, щоби **порадитися над господарськими справами.** Треба, щоби кружок чи кооператива подбали за **всяке приладдя і аптичку** для лічення худоби, бо з переходом зими до весни часто бувають з худобою всякі випадки.

А може ще нема при кружку **годівельної секції?** Треба зараз заложити. Попросіть **повітового агронома,** щоби приїхав, спробуйте перейти з ним по полях, садах, по стайнях.

———

Спасителя з неволі гріха; в каятті та молитвах очікували Його з тугою праведники Старого Завіта. На памятку цієї туги за втраченим раєм **чтець читає** тепер з псалтиря **перший антифон** вісімнацятої катизми:

„До Господа покликав я в тісноті моїй,
і Він вислухав мене. Очі мої підношу на
гору, звідки поміч моя прийде... і. т. д.

Цю молитву — яку з глибини серця й нам слід би повторяти — **кінчає малим словословієм і трикратним Алилуя, слава Тобі Боже** — при чому **тричі покланяється.**

Підчас читання першого антифона, **священик** читає тихо молитву першого антифона, а потім є мала єктенія, закінчена возгласом. Таким самим способом читає другий антифон катизми, — а врешті третій антифон, мала єктенія закінчена возгласом.

Зараз потім співається псалом 140:

„Господи, кличу до Тебе, — вислухай мене! Вислухай мене Господи! Господи, кличу до Тебе, — вислухай мене! Почуй голосу моління мого, коли до Тебе я кликатиму! Вислухай мене, Господи! Нехай стане молитва моя, як кадіння перед Тобою; підношення рук моїх — як жертва вечірняя! Вислухай мене, Господи!

В той мент, на зразок старозавітнього обряду, священик або діякон кадить св. престол і церкву. Він представляє нам оних св. пророків, що підтримували віру в будучого Месію, — саме ж кадження є пригадкою старозавітніх жертв, що були **образом** новозавітньої, звершеної жертви. Далі співається **десять стихир** [2]); на Сході в тому часі священик переносить Преждеосвященний Хліб на місце предложения [3]) і там кладе Його побожно на св. дискос, вливає до чаші вино і воду, і після кадження звізди і покровців покриває все, як це робить звичайно на проскомидії. В часі Богородичної стихири священик відчиняє царські двері. Це знак, що вже відчиняються райські ворота, зачинені після упадку Адама... священик робить вхід... Месія надходить! І справді! Його попереджає свіченосець, що наче Йоан Хреститель приготовляє „путь Господню"...

„Премудрість! Стіймо пристойно!" — чуємо зазив — знак, щоб співати високу, святу вечірню пісню про Христа і Його діла: **„Світе тихий".**

Після цього знаного всім, величавого, чудового гимну [4]) є прокимен і **читання з Книги Битія;** вона говорить про сотворення та упадок Адама. Після читання співають другий прокимен. Тепер наступає одна з найкращих, найбільш зворушливих церемоній.

(Дальше буде)

---

[2]) В середу пятої неділі посту двацять девять стихир. Стихира є це довша пісня, долучена до стиха; стих є коротка пісня, вибрана з псальма, положена перед стихирою.

[3]) Місце вступного приносу хліба і вина і приготування їх до священнодійства і Літургії; звершений принос і освячення відбувається на престолі. Місце предложения (деколи звуть жертвенник) знаходиться у північній части святилища.

[4]) Деколи приписує устав і вхід з Євангелієм, а то й читання Євангелія.

Домова війна в Австрії.

Нещасна телеґрама. — Робітничий страйк. — Гармати на вулицях Відня.—Тисячі вбитих і ранених. — Наглі суди.

В днях 12. — 16. м. м. відіграли ся в Австрії, а головно в столичному місті Відні, поважні революційні події. Почалося від того, що поліція в місті Лінцу перехопила телеґраму, адресовану до провідника тамошніх соціялістів.

Телеґрама була такого змісту: „Ернест і Анна занедужали. Підприняття відложити". Телеґрама видалася підозрілою владі, наслідком чого переведено ревізію в робітничому домі. Коли поліція прийшла до робітничого дому, зачали відразу стріляти до неї. Так розпочалася домова війна в Австрії.

Проти соціялістів виступило військо і почалися бої.

На вістку про події в Лінцу вибух у Відні великий робітничий страйк. Узброєні соціялісти почали обстрілювати військо, а далі укріпилися на робітничих передмістях — і почалася війна на добре. У боях брали участь великі частини війська, багато скорострілів — а навіть державна артилерія почала безпощадно обстрілювати укріплені робітничі доми. Цілі частини міста перемінилися в руїни, а серед тих руїн знайшло смерть більше ніж тисяча людей. Було теж кілька тисяч ранених.

Крім цеї військової акції, уряд запровадив теж наглі суди і засудив багато соціялістичних провідників на смерть.

Дня 16. м. м. вкінці запанував у Відні повний спокій. Урядові чинники перевели великі репресії соціялістів. Порозвязувано всі соціялістичні товариства, скасовано соціялістичну пресу, відібрано мандати послам-соціялістам і т. д. Всеж таки соціялістичні боєві організації не перестали працювати. Недавно трапилися у Відні нові випадки обстрілу поліції. Соціялісти, мовляв, будуть боротися далі — лише вже не фронтовим способом, але по партизанськи.

З віденських воєнних подій бачимо, до яких страшних наслідків може довести розкладова пропаганда соціялістів, партійна заїлість і нерозвага.

Цікаві дрібнички.

— **Скільки є католицьких лічниць і доглядачок хорих на світі?** Тепер є на всій землі 21 тисяч діяльних католицьких лічнниць; у них працює більше як 206 тисяч сестер доглядачок. Крім цього католицькі доглядачки хорих є заняті в 96 тисячах ріжних католицьких амбуляторій. Оце діяльна любов ближнього, — оце могутня, хоча тиха армія жертвенних душ.

— **Українці на „Зеленому Клині".** Може й мало кому з наших читачів відомо, що в далекій Азії, аж під Японією, на т. зв. Зеленому Клині мешкає 750 тисяч Українців. У суцільній масі вони замешкують простори на північ від Амуру і простір від Благовіщенська до Владивостоку. Багато Українців мешкає теж у Харбіні. Зелений Клин це земля, яка відіграє велику ролю у майбутньому совітсько-японському конфлікті. Тому з великою увагою мусимо стежити за тим, як живуть там наші браття.

—**„Любі" гості.** 1) Часописи повідомляють, що головна управа „Союзу Ізраїля" („Агудас Ізраель") переїде незабаром до Варшави. Вона спершу була в Німеччині, потім у Відні — але що там стало їй тісно, то приїздить на нове місце. 2) Літом приїде до Польщі прогулька червоних інжинірів; вони оглянуть копальні на Горішньому Шлезьку і всякі фабрики заліза.

— **Байбелникам не везе.** Пруський міністр внутрішніх справ розвязав у себе міжнароднє товариство „дослідників" св. Письма, та й всі їх орґанізації. Байбелників уважають там шкідниками народу. А як у нас?

— **Де найменше розводів?** Розводи — це нещастя родин і народів. Німці зробили обчислення у цій справі. Виявилося ось що: Найбільше розводів є у Злучених Державах півн. Америки, де на сто тисяч мешканців припадає аж 145 розводів. За Америкою „стрибає" маленька Австрія: 100 розводів на 100.000 осіб. У Франції на те саме число мешканців припадає 51 розводів, у Німеччині 65, у Швайцарії 71, на Литві 75, в Японії 78, — зате в Англії на 100 тисяч людей є тільки 10 розводів, а в Канаді — 6. Польщі у цьому списку нема.

— **Чого йому найбільше було треба.** Один маленький банковий урядовець виграв кілька тисяч на льотерії. Коли власник колєктури прибіг до нього раненько, щоби йому цю радісну вістку сказати, урядовець спав. Довідавшися про свою виграну, обернувся на другий бік у ліжку і пробурмотів: „Нарешті можу виспатися і не піду до бюра..."

— **Знаки зимна і морозу.** 1. Як сонце при сході або заході брунатно-бліде, або зелено-жовте — буде зимно. 2. Як зимою сонце червоніше і ясніше ніж звичайно, а до того вітер віє від сходу або півночі — буде гострий мороз. 3 Як місяць у три дні по нові або по повні покажеться темний або брунатний, буде гостра зима. *Вітри будуть:* 1. Як довкола сонця або місяця показуються червоні круги. 2. Як сонце має на собі всякі краски і з хмар розпускає багряні проміння. 3. Як повстають темні стовпи пороху і соломи і йдуть на захід, буде воздушна труба. 4. Як зорі занадто миготять — будуть великі вітри. 5. Як вітер не вспокоїться по заході сонця, то буде довго тривати. 6. Східній вітер триває тільки до вечора. 7. Південний вітер найчастіше віє при зрівнанню дня з ніччю. 8. Около дня 20. серпня бувають звичайно вітри при сході сонця.

— **На випадок пожежі** добре мати на поготівлі розвішені в означених місцях пляшки з тонкого скла, наповнені такою мішаниною: на 12 літрів води додати 9 фунтів звичайної кухонної соли і 5 фунтів сальміяку. Все те добре вимішати, не пригріваючи. Як лиш вибухне пожежа, пляшку з тою мішаниною треба кинути в горіюче місце так сильно, щоб вона на шматки розбилася і щоби мішанина розлилася по горіючих частинах будинку. В першій хвилині вибуху пожежі вистане одна така пляшка мішанини. Само собою розуміється, що пляшки з тою мішаниною треба добре закоркувати, а корок зверху і довкруги шийки облити стеариною або воском.

— **Початки залізниці.** Першою державою в Европі, що завела в себе залізницю, була Франція. В 1828. р. мала вона вже залізничий шлях, довгий на 18 кільометрів. Злучені Держави півн. Америки слідуючого року мали свою парову залізницю на лінії Болтимор-Елікотс. В 1835. р. Бельгія і Німеччина, а два роки пізніше і острів Куба попробували завести в себе цей новий винахід. Рік опісля Росія збудувала маленьку залізницю з Петербурга до Царського Села. В 1839. р. Голяндія й Італія завели у себе залізниці. В 1864. р. заведено перші залізниці в Галичині.

— **Величезного вовка** застрілили недавно на терені Яворника. Це був величезний самець, якого довжина від кінця носа до задніх пазурів виносила 2 метри 10 цм. З таким здибатися...

— **Маленька як пчілка.** Це не комашка, а пташинка, яку недавно відкрили на Гаїті. Вона замітна не лише своїм ростом, а й там, що вона дуже відважна і боєва. Вона залюбки вискакує з гнізда й нападає на сильніші й більші птиці.

Нові воєнні винаходи. Хоч яка біда на світі, то всі держави далі навипередки видають щороку міліярди на військо і на удосконалення ріжних родів оружа. І так, у 1933. році винайшли вчені інжиніри порох, який при вибуху не дає взагалі ніякого диму ані вогню. Таким чином не можна буде вже переконатися оком, звідки саме стріляє артилерія, або де вибухають бомби. А ці бомби — стають що-

раз більші. Виробляються вже бомби, які важать по 2 тони (2000 кільограмів) кожна. Можна собі уявити, яке страшне знищення поширить така великанська бомба, скинена з літака на місто. Винайшли минулого року також особливі гармати, до яких не треба людської обслуги, — бо можна ладувати, міряти і стріляти при помочі електрики. Один механік може обслужити рівночасно кількинадцять таких гармат. І все це винаходять та будують люди на це — щоби нищити других людей...

Котре звання найбільш небезпечне? Всі знаємо, що не кожна праця наражує людину на однакову небезпеку. Є такі звання, в яких майже не трапляються нещасливі випадки, — і є, навпаки, інші роботи, при яких людина все наражена на велику небезпеку. І так, із обрахунків видно, що найнебезпечніші заняття є ось які: будова шибів і штолень у копальнях, верчення нафтових шибів, копання піску, ломання кременя, каменоломи, будування глибоких фундаментів, копання керниць, розбирання старих будинків, і ін. В обсягу **сільської господарки** на найбільшу небезпеку наражуються люди при рубанню і обробляванню дерева в лісі. Також праця в млинах є доволі небезпечна. — Дуже небезпечна ч теж праця акторів цирку. Зате дуже мало нещасних випадків трапляється при праці в канцеляріях, у школах та в реставраціях. Цікава річ, що такі заняття, як праця в фабриках вибухового матеріялу, або вогнева сторожа — зовсім не належать до дуже небезпечних занять, бо нещасливих випадків при такій праці не трапляється дуже багато.

— Снідання Наполеона. Було це в тих часах, коли Наполеон будував свою колюмну на площі Vendome. Бажаючи переконатися, як далеко поступила робота, вийшов раз раннім ранком перебраний, щоби його ніхто не пізнав, в товаристві свого прибічника. Оглядаючи роботи Наполеон зголоднів. З трудом знайшов одну молочарню, яка вже була отворена,— бо інші ресторани були ще позачинювані.

По добрім сніданню Наполеон станув у дверах молочарні, заложив своїм звичаєм руку взад і сказав до прибічника: — Заплатіть!

Тоді адютант з острахом замітив, що був без грошей. Підійшов отже до власниці молочарні і каже:

— Ласкава пані, ми є офіцирами французької армії. Ми забули взяти з собою гроші, будьте ласкаві зборгувати нам.

— Ах, це кожний може таке говорити; мене вже нераз в цей спосіб обдурили! — відповіла власниця.

А прислужник молочарні, чуючи цю розмову, сказав: — Я за цих панів ручу, вони не скривдять бідного прислужника.

Цісар постановив за це прислужника нагородити. Якийсь час по цій пригоді прийшов до молочарні вистроєний прибічник цісаря і каже:

— Чи тут знаходиться цей прислужник, котрий заплатив за цісаря снідання?

Власниця молочарні мало не зомліла зі страху. Прислужник одержав нагороду у висоті 50 дукатів. Цісар приняв його до своєї особистої служби.

— Реферат Марка Твена. Відомого на весь світ американського гумориста Марка Твена запросили раз у Чікаго виголосити відчит в користь пропаганди проти алькоголю. Твен — гарний промовець — згодився радо і в означенім часі та місці почав свій відчит. Та тільки він отворив уста і промовив перші слова, численно зібрана публика зареготала сердечним сміхом. Твен, який і на думці не мав говорити щось смішного, перервав відчит і попросив слухачів поважним голосом, щоби не сміялися. Та тут — новий регіт. Тепер Твен почав уже хвилюватися та просто ганьбити слухачів — але щож? Чим гнівливіше він гукав, то слухачі аж клалися від сміху, думаючи очевидно, що весь його відчит та гнів і його обурення — це ніщо інше, тільки сміховини зложеної ним заздалегідь гумористичної програми. Колиж Твен вкінці гнівно крикнув: „З дурними не говорю!" — захоплені слухачі взяли його на руки і з тріюмфом винесли з салі.

Будова нової церкви у Львові починається!

За кілька місяців приступаємо до будови нової церкви СС. Василіянок у Львові. Праця Комітету будови знайшла живий відгомін серед нашого громадянства. Коли переглянемо листу жертводавців, найдемо там теж імена незаможних міщан та передміщан. В працях Комітету брали живу участь, побіч кількох інтеліґентів, теж робітники. Не згадуємо вже про невсипущу працю СС. Василіянок.

За 20 місяців праці Комітету призбирано досі понад 20 тисяч зол. За половину тих грошей закуплено та звезено на церковну площу 120 тисяч цегол, 100 возів піску, 3 вагони вапна, 1 вагон деревного матеріялу.

Митрополичий Ординаріят уже прирік, що при новій церкві постане філія Архикатедральної парохії св. Юра, а СС. Василіянки допоможуть удержати постійного священика.

На провесні відбудеться посвячення площі, а в травні приступаємо до закладання фундаментів під нову церкву.

Громадяни! Поможіть начате діло довести як найскорше до кінця! Зокрема Комітет звертається до старших бездітних людей, яким по смерті може не буде кому душу помянути. Хто вплатить одноразово або ратами 500 зол. на будову церкви, буде втягнений в помяник ктиторів, за яких душі що місяця буде відправлятися одна Служба Божа по всі часи, доки істнуватиме монастир.

Жертви просимо слати на конто П. К. О. ч. 413.341, Комітет будови церкви СС. Василіянок у Львові.

До П. Т. Українських Видавництв.

Брати в Боснії віднеслися до нас з проханням прислати їм книжок до читання. Вони відчувають велику недостачу популярних видань для себе і своїх дітей — тому звернулися до нас. Помогти їм — це наш обовязок, тим більше, що вони живуть в обставинах, в котрих більше наражені на винародовлення ніж ми. Тому звертаємося до наших Видавництв в краю і у Львові, щоби зволили пожертвувати якусь скількість своїх популярних видань для парохіяльних бібліотек наших переселенців у Боснії.

Книжки просимо слати на адресу:

Канцелярія гр. катол. Митрополичої Консисторії, Львів пл. св. Юра ч. 5.

Короткі вістки.

Скарбова комісія варшавського сойму обговорювала минулого тижня проект **нового кооперативного закону**, який сильно обмежує дотеперішні права ревізійних союзів та загрожує українську кооперацію. В нарадах забирав голос, від української кооперації, пос. О. Луцький.

———

Варшавський сойм ухвалив **буджет** у третьому читанні. Таким чином не є виключене, що скоро сесія скінчиться. Український Клюб устами пос. С. Хруцького зложив дня 14. м. м. **заяву**, в якій подано в перегляді факти про відношення польського сойму до української репрезентації.

———

Має бути продовжений **польсько-совітський пакт неагресії** з 5 до 10 літ. Водночас має бути створений окремий комітет, що матиме завдання слідкувати за взаєминами обох країн те довести їх до співпраці...

———

В Еспанії відбулися нові **робітничі страйки і заворушення**. В Мадриті були бомбові замахи і перестрілки демонстрантів з поліцією.

Як жиди використовують селянську темноту.

У Львові почався дня 19. м. м. великий судовий процес у справі несовісних шахрайств, якими шайка жидів-гешефтярів виковистовувала темних українських селян.

З акту обвинувачення довідуємося м. ін. про ось які махінації жидівських гешефтярів:

В 1928. році господар Данило Морикішка зі Звенигороду, пов. Бібрка, позичив у Мехля Парнеса **300 дол. на 40 проц. річно** і на це підписав векслевий блянкет. По році Парнес **зажадав звороту позиченої готівки разом 800 дол.** Не бажаючи платити дальше таких великих відсотків, Морикішка **відступив Парнесові на уморення свого довгу в сумі 800 дол. грунт з правом відкуплення до 6-ох місяців за 1000 дол.** По 6-ох місяцях Морикішка спізнився **на один день і мусів ще доплатити 100 дол.** Дав жидові 850 дол. у готівці, а на решту, себто 250 дол., дав 3 векслі, зобовязуючись викупити їх до 3-ох місяців.

Коли Морикішка не міг викупити векслів, Парнес зложив їх у адвокатів у Львові, які зажадали від Морикішки заплати за них 315 дол. Морикішка дав адвокатам за поквітування 75 дол., а згодом ще 115 дол., але ті поквітування забрав від нього Парнес. Потім Парнес відібрав векслі від львівських адвокатів, виповнив їх на суму 337 дол. і переніс до адвоката в Бібрці. Тут заскаржив Морикішку, а цей, не бажаючи процесуватися, не зробив векслевих замітів, тим більше, що вже виплатив на борг 190 дол. Накази стали правосильні і Морикішка заплатив адвокатові за поквітуванням борг з коштами разом у сумі 289 дол. і 365·30 зол.

Потім жінка Морикішки задумала віддати його під курателю. Парнес обіцяв дати Морикішці адвоката, який оборонить його перед курателею. За це казав собі підписати вексель на 100 дол. Морикішка дав вексель та ще доплатив готівкою 20 дол. В міжчасі Морикішка погодився з жінкою і зажадав звороту векселя. Але жиди запевнили, що вже дали адвокатові гроші, а щоби не процесуватися, Морикішка погодився з ними, а саме дав їм грунт вартости 200 дол.

Або знова друга історія:

Марія Андрушко дістала в 1927 р. від Магди Ониськів 3 морги поля і частину дому з обовязком удержувати даруючу до смерти. По якомусь часі Ониськів заскаржила Андрушко в уневажненні даровизни. На це навинувся жид Аліфанц і предложив Марії Андрушко за відповідну винагороду перевести й оплатити процес.

М. Андрушко виграла процес, а коли дістала від адвоката рахунок коштів лише на 53 зол., дала переконатися, що ті кошти були 250 дол. І на ту суму виставила Аліфанцові вексель На уморення цеї суми Аліфанц зажадав пів морга поля, і ще вексель на суму 164 дол. Коли вона діставала накази заплати, Аліфанц запевнював її, що це тільки така судова формальність, і відбирав того самого дня накази. Потім зліцитував грунт М. Андрушко і на ліцитації купив частину обійстя і біля пів морга землі.

Потім жиди сказали Марії Андрушко, що повновласник Марії й Анни Ониськів має заскаржити її до суду з причини покривдження при поділі Ониського грунту. Вони обіцяли боронити її і вести за неї процес, який на їх думку мав би коштувати 100 дол. За це, за їх намовою, М. Андрушко записала їм чверть морга ниви „Загумінки" і пів морга ниви „Стег". Мало того, вони заскаржили Марію Андрушко до полюбовного суду за 275 дол., які вона ніби-то завинила їм за процесові кошти.

По тих усіх комбінаціях **Марії Андрушко залишилася вже сама лиш хата без грунту.**

Ось таким способом збогачувалися обвинувачені жиди, використовуючи безпросвітну темноту пошкодованих селян. При цьому на суді обвинувачені жиди складають свої зізнання з самопевністю і згори заперечують усі твердження акту обвинувачення. **Селяни потверджують кожний заміт акту обвинувачення проти Парнеса і його товаришів.** На жаль, наші люди, як всюди, так і в цій справі не мають точних записок. Не все добре памятають дати, цифри, а надто ще й тепер слідно у них якийсь таємний страх перед тими жидами.

Про вислід процесу своєчасно повідомимо.

Василь Кутний виграв справу!

Державна Прокураторія оскаржила Василя Кутного з Янчина за те, що в листопаді 1932. р., збираючи від батьків шкільні декларації **за введенням** української мови навчання в народній школі в Янчині, наклонив деяких громадян до підписання тих декларацій. Окружний суд в Бережанах засудив В. Кутного за це на 6 місяців тюрми. Проти того засуду вніс В. Кутний відклик до Апеляційного Суду у Львові. На розправі дня 18. грудня 1933. р. Апеляційний Суд ухилив засуд бережанського Окружного Суду й уневинив В. Кутного.

Це один доказ більше, що українські батьки не повинні лякатися, але в обороні українського характеру шкіл повинні боротися непохитно через усі можливі інстанції.

—o—

За 1·90 дістанете даром 65 нім. журналів, вартости 91 зол. —

Це преріжні ілюстровані тижневики й місячники, віденські, берлінські і ін. Деякі з них з чудовими **багатоколіровими картинами** і т. п. Цілий рік матимете що читати й оглядати. Цікаві для кожного. Також **пожиточкі.** Напр. для **лікарів** — як матеріял для ждальні, **малярів** — своїми преріжними мотивами, для **кожного інтелігента,** як **жива** наука нім. мови, словом для всіх!

Ви абсолютно нічим не вяжетеся. Супроти жидів. бойкоту Німці радо висилають для пропаганди показові числа, не зобовязуючи Вас до нічого. При їх величезних накладах, кількасот а то й тисяч прим. не грає ролі.

Купони на журнали є в книжці **Лясевича „Практичний Радіоаматор".** — **Не** для радія, а для самих **журналів** купіть негайно книжку в найближчій книгарні (за 1·90) або вишліть (як друк тільки за 5 сот.)

КУПОН до „Українрадія" Львів, вул. Городзіцких ч. 1, II. пов. (Ринок, напр. окр. аптики).
Вишліть мені книжку Лясевича „Практичний Радіоаматор" з купонами на журнали:
Імя й назв.: .....
Докл. адр.: .....

ЄВАНГЕЛІЯ.

II. Неділя Посту.

І коли після якогось часу увійшов знов у Капернаум, розійшлася вістка, що Він в домі.

І зараз зібралося стільки, що не могли зміститися навіть при дверях; і говорив до них слово. І прийшли до Нього і принесли розслабленого, котрого двигало чотирьох. А не могучи дотиснутися до Нього задля натовпу, відкрили стелю, де був, і відкрив и, спустили ліжко,на котрім лежав розслаблений.А Ісус побачивши їх віру, сказав розслабленому: Сину, відпускаються тобі твої гріхи. А були там деякі з книжників, що сиділи і думали в своїх серцях: Що сей так говорить? Він хулить. Хто може відпускати гріхи, як не один Бог? А Ісус, зрозумівши зараз Своїм духом, що так собі думали, сказав їм: На що таке думаєте в ваших серцях? Що є лекше: сказати розслабленому: Відпускаються тобі гріхи, чи сказати: Встань, візьми своє ліжко, і йди? Та щоби ви знали, що Син Чоловічий має власть на землі відпускати гріхи, каже розслабленому: Кажу тобі: встань, візьми своє ліжко, і йди до свого дому. А він зараз встав, і взявши ліжко, вийшов перед усіми так, що дивувалися всі і славили Бога, кажучи: Ніколи такого ми не бачили.

(Марко, гл. 2, ст. 1—12).

Я є дверми; коли хто через Мене ввійде, спасеться, і ввійде і вийде і пашу знайде. Злодій не приходить, тільки щоби красти і убивнти й погубляти. Я прийшов, щоби життя мали і надто мали. Я Пастир добрий; пастир добрий кладе свою душу за свої вівці;а наємник, і хто не є пастирем, для котрого вівці не є свої, бачить, що йде вовк і покидає вівці і втікає; а вовк поривае їх і розганяє. А наємник утікає і не дбає про вівці. Я Пастир добрий і знаю мої, і мої знаютьМене. Як знає Мене Отець і я знаю Отця, і свою душу кладу за вівці. І інші вівці маю, що не є із сеї кошари, і ті маю привести, і Мого голосу слухатимуть, і буде одно стадо і один Пастир.

(Йоан, гл. 10, ст. 10—16).

III. Неділя Посту.

І покликавши нарід зі Своїми учениками, сказав їм: Коли хто хоче за Мною йти, нехай відречеться себе і візьме свій хрест і за Мною йде. Бо хто хоче свою душу спасти, погубить її, а хто погубить свою душу задля Мене і Євангелія,спасе її. Бо що за хосен для чоловіка позискати увесь світ, а занапастити свою душу? Або що дасть чоловік в заміну за свою душу? Бо хто повстидається Мене і моїх слів в сім чужоложнім і грішнім роді, і Син Чоловічий повстидається його, як прийде в славі Свого Отця зі святими ангелами.

(Марко гл. 8, ст. 34—38).

До членів Апостольства Молитви.

Для заспокоєння душевних потреб наших читачів-членів Апостольства Молитви поміщуємо місячне намірення Апостольства Молитви, потверджене Св. Отцем Піем XI.

Місячне намірення на березень.
За цих, що через важкі господарські обставини є без праці.

Всі добре знаємо, скільки тисяч і міліонів людей у останні роки опинилося без праці, без заробку, в крайній біді. Загальна ця подарська скрута потворила в кожному краю цілі армії нуждарів, які не зі своєї вини утратили працю і пішли з торбами. І ось серед цього моря біди й занепаду зявляються

Наші церкви.

Стара деревляна церковця в українському селі.

вовки в овечій шкірі, щоби розбурхувати та бунтувати всіх проти всіх. На такому тлі виростає хабаз комунізму та всяких інших безбожницьких ложних наук. Людство стоїть безрадне, потапає у розбурханих филях життя.

І в такий грізний час Один лише Господь Бог веде нас до кращого майбутнього, даючи людям приказ, щоби вони шукали рятунку не в скасуванні приватної власности і не в ніяких соціялізмах, лише у великій, чудовій християнській любові ближнього. Хто має багато, повинен своїм добром орудувати справедливо — і творити по змозі добро своїм меншим братам; зноваж бідніші нехай не завидують другим добра, — хай несуть свій хрест терпеливо. Всі мусять мати на оці історію багача і Лазаря! Тоді життя багатих і вбогих ішлоб куди кращою, християнською дорогою.

Особливо тепер, в час св. Посту повинні громадно поплисти молитви до Бога за поліпшення морального і матеріяльного життя безробітних.

Щоденна молитва.

Божественне Серце Ісуса! В злуці з тим намірення, яким Ти на землі віддавав славу Богові й тепер кожного часу віддаєш у Пресвятій Тайні Евхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви всі свої молитви, діла, слова, думки й терпіння нинішнього дня в нагороду за всі обиди, яких Ти дотепер дізнав. Жертвую їх особливо за Святішого Отця, Папу римського, за св. Церкву, за навернення грішників і за всі наміренння Апостольства Молитви, визначені на цей місяць і нинішній день.

Відпуст 100 днів раз на день, Папа Лев XIII. 19. 7. 1883.

Передплачуйте часопис „Христос наша Сила“!

Вісти з парохій.

Стрий. Місто Стрий вже довгий час остає без свого духового провідника і ревного громадянського діяча о. Р. Височанського, який важко занедужав. На щастя стан здоровля о. Височанського вже поправляється; громадянство Стрия бажає о. Р. Височанському якнайскоршого повороту до повного здоровля і просить о це Всевишнього.

Стрияни.

Чернихівці, пов. Збараж. Від ряду літ іде в парохії невпинна праця на народній ниві. Доказом цього є гарний розвиток читальні „Просвіти“ та кооперативи „Рідна Хата“. Оба ці Товариства приміщені у недавно збудованій гарній домівці. Вони гуртують біля себе сотки членів — свідомих громадян Українців. Чимало театральних вистав, концертів, ріжних анкет та вітчитів відбувається в тім домі під проводом місцевої інтеліґенції.

В парі з розвитком вище наведених установ іде також тиха праця духової обнови. Відбулися недавно реколєкції, а відтак велика Місія під проводом ОО. Редемптористів. Братства Апостольства Молитви і Неустаючої Помочі Матери Божої, як також і новоосноване Український Католицький Союз, проявляють живу діяльність.

Основні Збори У. К. С. відбулися дня 20. січня ц. р. в домі місцевої Читальні „Просвіти“ при участі численних слухачів, до яких промовляв запрошений з Лубенок низ. о. Гр. Яструбецький. До організації У. К. С. приступило на разі 70 членів, котрі вибрали зпоміж себе Місцеву Раду, в склад якої увійшли: о. парох В. Стадник, п. О. Гірка, б управитель місц. школи, п. мґр. прав М. Топорович, І. Рудий, К. Волянюк, А. Кернична, В Шинкар і Д. Мазуренко. Особовий склад Ради дає запоруку успішної праці місцевої організації У. К. С. біля скріплення Церкви і обєднання духових сил парохії для слави Божої і добра Українського Народу.

До Батьків та Опікунів шкільної молоді.

Час здавати іспити до ґімназії нового типу вже недалеко. У цьому шкільному році всі учні та учениці 6-тої і 7-мої кляси нар. шкіл, що хотять продовжувати науку в ґімназії, мусять вже у першій половині червня зголоситися до іспиту. Бажаючи дати всім дітям найліпшу фахову й совісну підготовку до цього іспиту, Філія Учительської Громади (станова організація вчителів середніх шкіл) у Львові влаштовує спеціяльні лекції для цієї молоді. Товариство пропонує і радить В Ш. Батькам та Опікунам скористати з цієї нагоди й присилати дітей на ці лекції. Прийматиметься у першу чергу учнів 6-тої та 7-ої кляси — але може бути принята також молодь з ріжною доцьогочасною підготовкою, оскільки вона викажеться відповідним знанням.

Зголошення приймає до дня 8. березня книгарня „Рідної Школи“, Львів, вул. Сикстуська ч. 20.

Передплачуйте

католицьку пресу.

З далеких країв.

Китайський вельможа.

Радіо у нас і на чужині.

У нас нема своєї радіостації. Лише деколи можна почути у львівському радіо нашу Службу Божу й церковні пісні (коляди), — а поза тим вступу до львівського радія майже не маємо. Зате частіше доводиться чути в радіо фальшиві інформації про нас. Зновуж на радянщині у радіо всевладно панує насильство і безупинно ведеться аґітація за большевицьким „раєм“ без Бога, без віри і без моралі, та проти „мазепинства“.

У Франції радіо було до недавна в приватних руках. Іноді католики мали в ньому виступи і боронили Божої справи, подавали людям правду, нескаламучену соціялістичними теревенями. Тепер французьке радіо є в руках держави — католики не мають голосу, за те поприходили до слова здебільша байдужі до Церкви, або і безбожні люди.

Інакше воно є в **Австрії**. Від 1934-го року віденське радіо надає що неділі Службу Божу, і так недужі вірні зазнають духовної потіхи, а байдужі люди, порушені словом Божим, поправляються і учащають особисто, як годиться, на Службу Божу. Першу Службу Божу в австрійському радіо правив Екс. Кардинал Інніцер, великий приятель Українців.

В **Голяндії** є своя католицька радієва організація і вона начисляє поверх 150 000 членів.

В **Бельгії** держава починає накладати свої руки на радіо, але гарно зорганізовані католики борються мужно, і вибороли собі окремі години, де надають Службу Божу, свої відчити, концерти і т. п. Те саме з **Флямандцями**; їх засадою є: ми, католики, платимо податки й всякі драчки, тому нам належаться наші радієві виступи.

В **Бразилії** основується товариство з ціллю заложити католицьку радіостацію.

І нам, Українцям треба організуватися в наше радієве товариство, щоби виборотн слушні права в радію для нашої Церкви і Нації.

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1·20 ЗОЛ., РІЧНО 2·40 ЗОЛ.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56.

Видає „Мета“, Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові. Редагує Колегія. Відповідальний редактор: Петро Козіцький.

Друкарня „Бібльос“, Львів, Японська 7. Тел.. 14-78.

Nal. poczt. opł. ryczałtem. Ціна 10 сот.

Христос Наша Сила

ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОГЛИБЛЕННЮ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

ЛЬВІВ Ч. 6. (30) 18. БЕРЕЗНЯ 1934.

АНДРЕЙ, МИТРОПОЛИТ.

ПРО ПАНТЕЇЗМ.

Є люди, яким дуже немила є думка про Всевишнього Передвічного Особового Бога, Сотворителя неба й землі і Законодавця та Судді людської совісти. Чи то зі страху перед тим судом, чи ізза більше або менше укритих викидів совісти, чи з гордости, яка не хоче признати над собою Всемогутнього Пана, — досить, що є такі люди, які будь-як-будь хотять втекти перед признанням Бога. Одні перед Богом утікають у матеріялізм, інші у пантеїзм. Матеріялізм заперечує всяку духову істоту — тому й заперечує Бога. Ми про матеріялізм дещо вже й написали. Не розправилися ми з ним, бо його наука така пуста, що й невчена людина, навіть неписьменна, ясно бачить пустоту тієї науки: вона пригадує то гостре слово пророка Давида: Сказав нерозумний у своєму серці: нема Бога. (Пс. 51, стих 1).

Може бути, що ще й до матеріялізму прийдеться нам колись вернути, щоби й так уже очевидну пустоту матеріялізму зробити ще більш очевидною. Та сьогодні скажемо кілька слів про пантеїзм.

І з ним не будемо розправлятися, лише коротко представимо, яка це наука. Вже з цього покажеться, що й вона пуста. В цю науку пхає людей — як ми це згадали — чи то гордість, чи страх перед Богом. Ті, що не хотять Бога і видять, як недоречна є наука матеріялістів, — видвигнули зі старого ще поганства ось яку науку: все є богом, ціла природа з усіми її силами й прикметами, зі зоряним небом й сонцем і місяцем, — все те богом. Відсіль і назва пантеїзм. Бо „пан“, з грецької мови, означає, „все“, а „теос“ говорять Греки місто слова „Бог“.

Усе — богом. Усе, що в природі велике, безмірне, таємне, незбагнене для людського розуму. І ті сили, що порушують астральним світом, світом звізд на небі, й ті сили, що доводять до відродження всього з весною та видають плоди землі осеню і завмирають зимою, і те, що в ростинах розвивається, у звірятах рухається, а в людях думає — все те бог. Не розправляючися з доказами пантеїзму, запитаємо: чи той бог має свідомість себе, чи її не має? Чи ті кулі, що на небі котяться одна довкола другої від віків і від віків усе тим самим рухом, чи вони свідомі себе, чи знають про себе, що вони саме роблять? Чи свідомі вони цілі, для якої так роблять? І ростина, яка зі землі виростає, щоби бути кормом звірят, і вода, що з вершків гір кидається у пропасти моря, і соловій, що в тихому гаю солодкі пісні виспівує — чи вони свідомі того, що роблять і чому? Всі майже пантеїсти відповідають: божество стає свідоме себе в людському розумі та в людській свідомості. Виходить, що вершком божества є людська душа. Тільки, яким чином той бог є одним єством і яким чином усією вселенною рядять однакові закони, коли свідомість людей єдна суперечна другій, та у взаїмній боротьбі людина нищить людину? Як же бог сам собі противний, бог в одних душах благородний, взнеслий, добрий, а в других низький, мерзкий, глупий? І як витолкувати, що божество росте зглядно розвивається? Так як та деревина — кажуть — але з якого насіння та деревина? І як може хтось розумний думати, що коли на цій деревині зігниє листочок, то з того бога щось пропаде!? Коли жаба в во-

ЛБ АН УРСР

ді згине — з бога щось заникне?!

Добре старий пророк св. Ілля сміявся з фальшивих пророків Ваала: Кричіть голосніше, боги ваші заснули. Подібно можна би й до пантеїстів казати: боги ваші нічого не розуміють, нічого не знають, сплять, — а якщо до свідомости доходять у вашій душі й у ваших головах, то ваші боги — чи ваш бог стає дивною потворою: ноги опирає об землю, руками обертає кулі небесних звізд, а голова в того бога малесенька — як маківка. Такого бога відай непотрібно вам боятися. Він не буде вас судити, бо в ваших головах признав вас наймудрішими.

Однак пантеїзм не розвязує ніодної загадки буття вселенної. Навпаки, він усе мусить так чудернацьким способом вияснювати, чи толкувати, так безупинно мусить признаватися до незнання, що по суті пантеїзм можемо признати правдивим атеїзмом (безбожністю).

Хто хоче цілу природу — твір Божих рук — зробити богом, тим самим заперечує Бога - Творця природи, Пана неба й землі, Передвічного, Безконечного, Єдиного в Тройці. Пантеїст є лише укритим атеїстом. Зате ми християни-католики відкидаємо й осуджуємо фальшиву, єретичну науку пантеїзму, і віримо та визнаємо, що Бог Єдиний у Тройці є ріжний від світу, який сотворив Всемогучим Своїм Словом. Ми віримо, що Бог волею світ сотворив, сотворив його, бо хотів, і тоді, коли хотів, і таким, яким хотів! Бо з природи один лише Бог є таким, яким є, і не може бути іншим, яким є. Він є Абсолютом. А діл рук Його, цілий світ, безупинно зміняється, плине як ріка, і саме тою своєю змінливістю про себе говорить, що не є Богом — лише твором Божих рук.

Ціла природа, від звізд на небі до найменшого хробачка на землі, й усі закони природні, їх єдність та їх гармонія у великих рисах і найменших подробицях, ціла природа голосно оповідає Божу славу: „Небеса повідають Божу славу. А твердь — земля голосить, що є твором рук Його".

Колись фарисеї, занепокоєні могутнім Божим посланництвом св. Йоана Хрестителя, з острахом подумали, що він може є Месією-Христом. Вони послали до Нього посланців і питали Його: „Чи Ти не є Христос, чи Ти не пророк, чи Ти не Ілля"? А св. Йоан у відповідь сказав їм: „Я не Христос, я не пророк, я не Ілля — я лише голос, що кричить у пустині: Приготовлюйте путі Господеві, бо за мною іде Той, що є більший від мене"...

І хай пантеїсти запитають того, що його богом узнають. Тоді від нього почують: „Я не Бог, але я голос, що дає свідоцтво про Бога". Цей голос повторить їм і пільний цвіток і могутня гора, і велика ріка і дрібна мушка і ціла землиця і сонце й місяць і ціла природа. Все те не є Богом, але все це є на те, шоби людський ум завести до Бога, що би людському умові голосити ту правду, що є Бог—Творець неба й землі, Законодавець природи і духових істот. Хто має вуха слухати — хай слухає!

— —

Що оповідає селянин, який саме вернувся з большевицького „раю".

18 літ на Кубані.—Праця в сільських комунах.— Нема з чого жити. — Голод. — Чоловік, що 10 літ не був у церкві.

Один галицький селянин, який ще у 1916. році дістався як австрійський вояк у російський полон, цілі довгі роки проживав на Кубані як хліборобський робітник. У 1931. році одержав вкінці польський паспорт — і дня 10. лютого ц. р., як чужинець, виїхав з Кубані, та по довгій подорожі вкінці прибув через Шепетівку—Здолбунів до Львова. І з цим власне чоловіком зараз по його приїзді мали ми нагоду говорити.

Селянин цей своїм виглядом дуже відбиває навіть від тутешніх бідаків. Убраний у стареньку шкіряну куртку і шапку, у високих чоботях, куплених ще в 1928. році. Говорить ломаною мовою, в якій більше московських ніж українських слів.

Про свою працю оповідає ось що: доки ще селяни на Кубані вели самостійні господарства, працював він у багатших хліборобів, і велося йому несогірше. Але в останніх роках самостійні господарства на Кубані перестали зовсім істнувати — і він пристав до робітників, що наймаються по комунах на працю. Час праці у таких збірних господарствах необмежений — працює кожний до повної утрати сил — а за це одержує місячно 65 рублів і 16 кг. муки для себе, і по 6 кг. муки для нездатних до праці членів родини. Вижити з такої платні зовсім неможливо, бо доріжня страшна. Напр. чоботи коштують 250 руб. — отже на них треба видати відразу цілу 4-місячну платню. Загалом життя дуже важке, люди перепрацьовані і страшенно виголоднілі. Зате большевицьке начальство живе достатно.

Голоду цієї зими покищо на Кубані нема, бо урожай був гарний; ще дотепер лежать на степу запаси минулорічного збіжа — і гниють. Ось це гниюче збіжа — це вся надія селян. Ним вони думають пережити до нового. Зате минулої зими 1932/33 панував страшенний голод: люди по селах мерли як мухи. Причиною голоду було те, що мимо великого неврожаю большевицька влада безоглядно вивезла все збіжа зі сіл у Московщину. Цього року большевики теж забирали всі запаси зібраного і вимолоченого збіжа — але врожай був великий і на щастя вони не вспіли звезти зі степу всього збіжа, так що тепер ще вистарчає для місцевого населення.

Життя по селах дуже важке і сумне. Церкви і священики ще по деяких селах є — але большевики накладають на них велитенські податки. Чи люди до церкви ходять — цро це наш інформатор не знає, бо сам уже десять років у церкві ніколи не був. Большевики нібито твердять, що релігія це справа кожної одиниці—але все таки переслідують віруючих. Церковних шлюбів і по селах ніхто вже не бере — от живуть люди, розходяться і знова сходяться, як звірята. На Різдво і Великдень усюди кипить буденна праця. Також у неділі частина робітників працює — бо тижневий відпочинок не припадає для всіх у один день, лише чергуються.

■ ■ ■

Наші церкви.

Гарний взірець українського церковного будівництва, старенька церковця з села Кривки пов. Турка, що її перенесено до Львова. Про цю церкву ми вже свого часу писали.

Дезертири з Христового фронту.

Страшні часи переживали жовняри на фронтах під кінець світової війни. Учасники тої війни ще добре тямлять і до смерти не забудуть, яких ріжних способів хапалися армії, щоби тільки знищити одна другу.

Крім звичайного воєнного оружа — хто вичислить усі ті карабінові гранати, вибухові рури, кулі „дум-дум", „вовчі ями", підмінованні поля, дротяні запори получені з проводами смертоносної електричної струї, огнемети, що під їх струями земля й каміння горіло, газомети, що від їх смертоносного чаду люди падали покотом, як необачні мотилі серед відцвітаючих конопель?

Але замало було ще й тої фізичної загради. Бо ось літаки стали засипувати боєвий фронт ще страшнішим оружам, яке грозило війську моральною загладою. Почала поширюватися агітаційна преса.

І жовняр читав тії з ворожого літака скинені, а в рідній його мові писані летючки — та наражувався тим на затроєння зневірою в побіду, сумнівом у слушність справи, за яку воював, нехіттю до кривавих трудів на фронті, жахом перед каліцтвом та смертю, бунтом супроти старшини.

„Спасайте життя, кидайте фронт, утікайте до нас" — це був увесь зміст, уся суть тої трійливої, ворожою рукою киданої преси.

Кожному було ясно, що та сама рука, яка одного дня скидала на голови бомби, другого дня нічого ліпшого від бомб кидати не могла. Та всеж таки знаходилися слабодухи, які всупереч здоровому розумові й совісті слухали підшептів летючок і нічю перекрадалися на ворожий бік, зрадивши свій прапор.

* * *

Такі то воєнні спогади виринають у моїй памяті на вістку про поширювання ворогами Христа між Його вірними погубних, трійливих кличів, що взивають до зради Христа, до виступлення з Його святої Церкви, до дезерції з Христового фронту на ворожий, безбожницькй чи сектантський бік.

А такі кличі так часто лунають сьогодні серед українського народу!

Кожному ясно, що лише ворогові українського народу залежить на цьому, щоби в тім народі зрушити фундаменти його наймогутнішої народньої твердині—св. греко-католицької Церкви, щоби розбити його релігійну єдність і завести в ньому ще й релігійну сварню.

Та мимо того трапляються, на жаль, в українськім народі нещасні дезертири з Христової Церкви.

Що їх приводить до зради Христового прапора?

Вони переходять на ворожий бік ізза гордости, роздмуханої в них сектантськими агітаторами; бож ці агітатори вмовляють в них, що самі, без помочі Учительського Уряду Христової Церкви, зуміють зглибити всі правди Божі, при помочі довільного толкування самого лише св. Письма.

Вони не знають основних правд Христової науки і не хочуть їх навчитися у Христовій Церкві, якою погорджують, уповаючи надмірно на свій, людський розум.

Забувають, що й перший гріх — це був гріх гордости, яким згрішив сатана в небі, бунтуючися проти Господа, яким згрішили прародичі в раю, що забажали, за підшептом лихого, „бути мудрі як Бог".

Знайдеться між тими нещасними дезертирами й такий, що зрадив Христову Церкву й „пристав" до сектантів, бо запалав страшним гнівом до „старшого брата" в своїй церкві за якусь дрібницю.

Ще інший здезертирує з Церкви до „варшавського православя", „щоби свому єгомосцеві показати за те, що йому тим разом не винаймив церковного поля"...

Або якийсь бідак (це головно по містах) ходить до сектантів, бо там дістав лахи для дітей, часом дістане трохи поживи, а навіть „обіцяли" дати пару долярів — лиш коби ще кого там привів.

Погубна гордість, гнів і лакімство на матеріяльні користи затемнили, захмарили здоровий розум нещасного дезертира так, що не завагався відректися прабатьківської віри, зрадити Христа, перейти до Його ворогів.

Жаль серце стискає на вид такого засліплення тих наших заблуканих братів, тих дезертирів нещасних, що ще вчера разом з нами „єдиним серцем і єдиними устами" славу приносили Богові в Його святому храмі, а сьогодні „штундують" по сектантських зборищах і слухають безглуздих та богохульних перекручувань св. Письма ріжними неуками.

(Кінець буде).

о. В. Яценків.

о. Осип Годунько. 3)

Про Літургію Преждеосвященних Дарів.

(Докінчення)

Священик бере в обі руки кадильницю і запалену свічку, та обернений до престола робить святий хрест і на заклик „Повеліте"!— завзиває: „Премудрість! Уважаймо!"— Тепер обертається до народу і виголошує: **„Світло Христове просвічує всіх!"** Тоді всі роблять 3 глибокі поклони до землі, а чтець читає: „Причтей чтеніе" — і по завзиві: „Уважаймо" читає причту Соломона, а священик теж тричі поклоняється й **зачиняє царські ворота.** А що значать оці церемонії? Книга Битія говорить про упадок Адама і ту темряву душі, нанесену гріхом. Соломонові ж причти поясняють нам прихід на землю „Світла світа" — Христа Спасителя. Він засвічує в серцях наших нетлінне світло Божого пізнання, Він відчиняє очі наші душевні на зрозуміння євангельської проповіди Своєї. Він вливає в нас страх перед святими заповідями Своїми, щоб ми відкинули з погордою всі тілесні бажання, а повели духовне життя, та думали та чинили все Йому до вподоби. Він же Просвітителем душ і тіл наших! Причти Соломона називають Христа Премудрістю, що побудувала собі дім, цебто Пресвяте Тіло Своє, і в тім домі утвердила сім столпів—сім Дарів Св. Духа; та Премудрість кормить нас і напуває хлібом Тіла і чашею Крови Своєї і є Світлом, що все просвічує. Тому якраз священик перед оцим читанням **в образі світла свічки показує нам самого Христа.** Те „Світло тихе" не прийшло на землю зараз після сотворення світа, а наче під вечір — після довгих століть прийшло просвітити нас, що сиділи в тьмі і тіні смертній...! Хтож із нас не полюбить цього лагідного Світла, хто не забажає, щоб Його ясне проміння освітило й огріло наше кволе, наболіле серце?!

Ще одно: в первісній Церкві оглашені [1]) після сугубої єктенії мусіли вийти з церкви; одначе перед тим священик запаленою свічкою представляв їм, що вони пізніше, у св. Хрещенні, приймуть правдиве Світло, і через це розпалював у них гаряче бажання прияти правдиве світло Христової віри; сьогодні — в час святого говіння — розбуджує в нас щирі почування митаревого каяття й покори. От тому то тепер царські двері зачинені. Розпочинається глибоко потрясаючий обряд. Чтець [2]) на переміну з хором співає вибрані стихи зі 140. псальма:

„Нехай стане молитва моя,
як кадіння перед Тобою... Господи,
кличу до Тебе, вислухай мене..." і т. д.

В часі цього дуже зворушливого й тужливого співання обкаджується престіл із чотирьох сторін; після відспівання стихів священик відчиняє царські двері і всі як один роблять три глибокі поклони. Цим кінчається вечірня частина, **а розпочинається літургічна, від слів сугубої єктенії:** Промовмо всі з цілої душі... [3]) Після гарних єктеній за оглашених і двох молитов вірних наступає торжественна хвиля перенесення і предложення Преждеосвященних Дарів. Отже кадиться, як звичайно, престіл і церкву, а

---

[1]) Ті, що готовилися до Хрещення-просвічення

[2]) У нас священик; тоді ті, що співають, стоять, а ті, що слухають — стоять навколішках.

[3]) Від тепер аж до отпусту співається все особливим, сумним напівом.

Цікаві дрібнички.

До лику Святих дня 8. грудня 1933 причислено Марію Бернарду Субіру, якій у 1859 р. дня 11. лютого обявилася Мати Божа в Людрах.

Дня 19. березня 1934 причислять у ряди Святих блаженну Тересу Маргариту Реді і бл. Помпілія Піроті.

В Англії у 1933 р. вернуло до католицтва понад дванацять тисяч осіб; між ними є багато визначних осіб, пасторів, редакторів і т. п.

Кіно. В Ню-Йорку висвітлюють прегарну католицьку фільму „Через століття". В цій фільмі змальована історія християнства від життя Ісуса Христа аж по наші часи.

Таке кіно напевно лишає добрі почування в серці християнина.

Тиф пятнистий поширюється в наших гірських околицях. Дуже часто винні самі люди, бо в їхніх хатах панує велика нехарність, бруд і всяке плюгавство. Коли нарешті пізнаємо, що чиста, виметена, охарена, провітрювана хата є найбільшим ворогом усяких недуг? Кажуть також, що недугу приносять зі собою всякі волоцюги, які швиндаються по селах за легким і добрим хлібом.

Найвищий час спинити цей наступ мийського шумовиння на наші села!

Зелений дощ. В італійському місті Неаполі йшов пів години зелений дощ. Зелені сліди залишилися на землі й на дахах камяниць. Здогадуються, що це вітер наніс ростинні частинки з полудневої Італії, де саме є рання весна.

Клюб присуджених на смерть. Дежби — як не в Америці? Там у славній тюрмі Сінґ-Сінґ завязався клюб, якого членом може бути тільки той, кого присудили на смерть — а потім уласкавили. „Засідання" клюбу відбуваються, за згодою вязничної влади, без участи дозорців. „Голова" дістав від заряду вязниці старе, неуживане вже електричне крісло, в якому проводить засіданнями. Відомо, що в Америці злочинців убивають на електричному кріслі.

„Новочасна" розмова. На вязничному подвірі стрічаються два вязні. Між ними завязується розмова: „Скільки?" „Пять літ." „За що?" „Я обрабував Господарський Банк". „А ти?" „Я десять". „За що?" „А я саме той банк оснував і так його добре провадив..."

Статистика воєн обраховує, що в останньому тисячлітті поодинокі держави провадили ось скільки воєн: Франція 185, Англія 176, Росія 151, Австрія 131, Еспанія 75. Остання світова війна потягнула за собою вісім разів стільки жертв, що всі війни за останнє тисячліття разом.

Дивачні завіщання. Недавно помер у Шікаго богач Мільфорд. Він усе своє майно записав університетові в Гавард — але під незвичайною умовиною: анатомічний інститут цього університету має з його скіри зробити бубон. Той бубон мають потім

замісць херувимської співається навколішках чудову пісню:

„Сьогодні небесні сили з нами невидимо служать; це ж входить Цар слави; цю Жертву тайну звершену зі славою провожають; з вірою і любовю приступім, щоб стати причасниками вічного життя. Алилуя, алилуя, алилуя".

В той час священик у набожній мовчанці переносить Преждеосвященні Дари на престіл кадить їх, і всі роблять 3 поклони. Після предложення преждеосвяченого Агнця не береться єктеній і молитов, що відносяться до Освячення, бож св. Дари вже освячені. Тепер береться ті молитви, що приготовляють до св. Причастя; тому співається відразу єктенію:

„Доповнімо вечірню молитву нашу Господеві!
За принесені і напередосвячені дорогоцінні Дари
Господу помолімся!"

Дальші єктенії і молитви, а то й св. Причастя є доволі подібні до совершенної Літургії.

Після завзиву: „Виходім у мирі.
Господу помолімся!"

Єрей читає заамвонну молитву: „Владико Вседержителю..." Він молить Бога, щоб ми у св. Пості очистили свою душу і тіло від усякого гріха, і як новий Ізраїль побороли невидимого ворога і так діждалися світлого Воскресення. Хор кінчає: Амінь! Нехай буде Імя Господнє благословенне, і читає псалом 33, благодарний:

„Хвалитиму Господа повсякчасно,
Спробуйте і побачте, який добрий Господь!
Прийдіть, діти, послухайте мене; страху Господньому
навчу вас. Ухиляйся від злого і чини добре,
шукай спокою і прямуй до Нього Визволить
Господь душі слуг Своїх і не загинуть ті,
що надію покладають на Нього".

Після закінчення 33. псальма і роздачі антідора [4]), священик виголошує: „Благословення Господнє нехай зійде на вас..." і благословить вірних по прикладу і на продовження Христового Благословення, що в день Вознесення „піднявши Свої руки, благословив їх".

Воно повинно впасти на ниву нашого серця й принести стократний плід: „бо земля, що пє падаючий на неї дощ, і родить ростину пожиточну, приймає благословення від Бога". Нехай же ж не буде серце наше нещасною землею, „котра приносить терня і будяки, непотрібна і близька прокляття — а кінець її спалення" (Євр, 6, 7—8). Врешті священик висказує в „отпусті" гаряче бажання, найважніше для християнина: помилування і спасення від Ісуса Христа за молитвами Пречистої Матери, св. Григорія Богослова і всіх Святих, бож і сам Він Добротливий і Чоловіколюбний [5]).

---

[4]) Тим, що не приступали до св. Причастя, дається поблагословлену, а не освячену часть просфори, з якої священик брав часть на св. Агнець.

[5]) Використана література:

Др. Ш. Пелеш: Літургіка, Відень 1876; Архіеп. Велямин: Новая Скрижаль С. П. 1859. М. О. Попель: Літургіка, Львів, 1862. Записки з викладів о. С. Рудя, проф. Богосл. Акад. у Львові.

Кінець.

дати клюбові старих парубків і голова того клюбу — в асисті членів — мав би щороку 17. І. йти на гору Bunker і вигравати там на бубні американський гимн. Причина цього заповіту лежить у великому патріотизмі Мільфорда. Саме на горі Bunker 17. І. 1775 Американці побідили Анґлійців і визволили Америку з під анґлійського ярма.

З решти скіри приказав зробити окладинку до альбому, в якому на пергамені мали золотими буквами вибити декларацію американської незалежности...

Рівнож в Шікаго померла якась любителька звірят і свою 12-поверхову камяницю та 100.000 долярів записала своєму песикові і 2 попугаям.

Товариство охорони звірят збудувало за ті гроші шпиталь для хорих псів — а з решти мають запевнити песикові і папугам приємне життя. — Ось дивні „забави“ в тестаменти. Скільки бо горя можна було зате безробітним облегчити...

Табори праці. Зорганізовано в Дрогобичі табор праці, до якого спрямовують всіх молодих безробітних. Табор міститься у військових касарнях; безробітні дістають одностріи, мешкання і воякький харч. За те обовязує їх військова дисципліна, 6-годинна праця і 2-годині вправи. Крім харчу мають діставати по 1 зол. на день, з того 50 сот. на руку і 50 сот. на щадничу книжечку.

Клятва на святотатників. В Лодзі відбулася розправа проти 8 злодіїв, що вкрали з тамошнього костела Найсв. Серця Ісусового золоті чаші, порозбивали пушки і зневажили Найсв. Тайни. Коли на розправі проти них зізнавав парох згаданого костела, відчитав він церковну клятву, що виключає цих злодіїв з церковної громади. Клятва, виголошена в судовій салі, викликала на приявних глибоко потрясаюче враження. Суд засудив головного підсудного на 5 літ, інших на 4 роки до 6 місяців вязниці.

Жидівські маневри. В літі ц. р. відбудуться в околиці Заліщик перші маневри жидівської орґанізації „Бетар“, що вишколює своїх членів на військовий лад. В маневрах мають взяти участь бетарівці з 15 держав. Ще того нам треба!

Посвячення лещетарської домівки.

Минулої неділі відбулося посвячення гарної домівки українського Карпатського Лещетарського Клюбу в Славську.

Перед лещетарською домівкою уставлено полевий вівтар, при якому о 9. год. станув до Архієрейської Служби Божої Преосв. Іван у асисті шести дооколичних священиків.

По Службі Божій Преосв. Іван посвятив домівку і побажав українським лещетарям найкращих успіхів.

Перша українська лещетарська домівка у Славську, поставлена заходом К. Л. К. і при значній грошевій допомозі пос. Дра Д. Левицького, стане напевно важним українським спортовим осередком у наших горах.

Після Богослуження відбулися змагання, у яких взяли участь змагуни зі Львова, Стрия, Сколя, Гребенова, Ворохти, Славська, Волосянки і Сенечова, опісля розділ нагород. Приємно вражала велика скількість місцевих учасників-Бойків. Нагороди здобули верховинці: годинник, жертвуваний ред. „Діла“, дістав Гриць Мочерняк, Гуцул, голова філії К. Л. К. у Ворохті, а місцевий верховинець Юрко Шимін зі Славська добув годинник, подарований „Нар. Справою“. Славський хлопець Федь Граб дістав у нагороду лещета, якими дуже зрадів, бо досі їздив на дошках власного виробу... Крім цих нагород роздано книжки на спомин.

Читання для наших господарів.

Худоба бідного чоловіка.

Крілика називають Німці „худобою бідного чоловіка“. Хто з вас був у західній Европі на заробковій еміґрації, або ще навіть на світовій війні — той знає, що там годують кріликів в кожнім господарстві.

Кріляче мясо, приправлюване ріжними способами, є на Заході щоденною стравою не лише вбогого, але й найбагатшого тамошнього громадянина. Особливо Французи і Бельґійці дуже люблять кріляче мясо. Тамошні лікарі узнали кріляче мясо стравнішим навіть від курятини, і тому по всіх французьких лічницях годують хорих кріликами.

Знов жеж шкіра та футро з крілика є нині важним кушнірським матеріялом. Гарні вироби зі шкіри та цінні футра, які продаються під ріжними шумними назвами, — є зроблені з кріличих шкір.

Удержання кріликів обходиться дуже дешево, особливо на селі. Крілик зїдає всякі кухонні відпадки, а також всяку хопту, останки з огороцини і листя та галузки дерев і кущів. На Заході діти бідніших людей збирають по всіх усюдах для своїх кролів хопту. Частину хопти згодовують на свіжо, а частину сушать як зимовий запас паші.

Отак став крілик на Заході необхідним домашнім звірятем, подібно як у нас курка, гуска або безрога — з тою лише ріжницею, що корилення інших домашніх звірят доволі коштовне — а крілика можна прокормити зовсім даром.

Але у нас, на превелике диво, загал селянського населення майже не знає крілика. Тут і там дехто ховає кріликів, — але не має з них такого пожитку, як за границею. Хов кріликів у нас уважають неначе за забавку для малих дітей. Наші люди відносяться до крілячого мяса з упередженням. Не вміють також обходитися з крілячими шкірками. У нас тримають крілів не в осібних клітках, лише позволяють їм свобідно жити в норах по стайнях, хлівах, курниках, або і в хаті. Між крілями, що жиють по норах, часто вибухають ріжні зарази, і вони нагло, масово вигибають. Зрештою крілі, що жиють по норах, скоро зводяться, миршавіють і нидіють. Такий хов справді не може дати ніякого хісна.

Коли хто хоче мати з кріликів справжній пожиток, то перш усього мусить зладити для них відповідні клітки, далі придбати відповідну, пожиточну расу кріликів, і вигодовувати їх у клітках. Розумного хову і годівлі кріликів можна у нас легко навчитися з книжечок про кріликів, виданих Товариством Сільський Господар і Просвітою.

Найліпше буде, коли батько чи мати віддасть кріликів під опіку дітям школярям. Треба помогти дітям змайструвати клітки, купити пару расових кріликів і книжечку про годівлю кріликів. Діти будуть напевно працювати зі замилуванням, — бо це для них також забава.

Для потреб одної родини вистане тримати дві самиці. Вони уродять впродовж весни і літа приблизно по 30—50 молодих, так що за рік від двох кріличь можна мати до забитя, на юшку і печеню около 60—80 молодих крілів. Один молодий крілик, залежно від раси, важить $^1/_2$—3 клґр.

В подробиці тої справи тут не можемо входити, однак просимо наших читачів обдумати це поважно і основно, без упереджень. Зближається весна. Це є найвідповідніша пора розпочати „кріляче“ господарство.

Й. Р.

ЄВАНГЕЛІЯ.

IV. Неділя Посту.

А один з народу відповів йому: Учителю, я привів до Тебе свого сина, що має німого духа. І денебудь нападе його, рве його, і піниться і скрегоче зубами і сохне; і я казав Твоїм ученикам, щоби вигнали його, і не змогли. А Він у відповідь сказав їм: О роде невірний, доки з вами буду, доки вас терпітиму? Принесіть його до Мене. І принесли його. І як його побачив, зараз дух затряс ним, і впавши на землю, перевертався і запінився. І спитав батька його: Від як давна се йому сталося? А він сказав: Від дитинства. І часто в огонь кидав його і в воду, щоб його погубити; та коли що можеш, поможи нам, умилосердившися над нами. А Ісус сказав йому: Коли можеш, все можливе віруючому. І зараз заголосив батько дитини і крізь сльози сказав: Вірю, Господи, поможи моєму невірству. А Ісус побачивши, що збігається нарід, загрозив духові нечистому, кажучи йому: Духу німий, і глухий, Я тобі розказую, вийди з нього, і більше не входи в нього. І закричавши та сильно потрясши, вийшов, і став як мертвий так, що многі говорили, що вмер. А Ісус взяв його за руку, підніс його, і встав. І як увійшов в дім, ученики питали Його на самоті: Чому ми не змогли його вигнати? І сказав їм: сей рід ніяк не може вийти, тільки молитвою і постом.

І звідси вийшовши, перейшли через Галилею; і не хотів, щоби хто знав. Бо навчав Своїх учеників і говорив їм: Що Син Чоловічий буде виданий в руки людей, убють Його, і убитий третього дня воскресне. Вони ж не розуміли слова і боялись Його спитати. (Марко гл. 9, ст. 17—32).

І ішло за ним багато народу з Галилеї і Десятигородя і з Єрусалиму і з Юдеї і зза Йордану.

А побачивши товпи, вийшов на гору; і як усів, приступили до Нього Його ученики. І отворив Свої уста і навчав їх, кажучи:

Блаженні убогі духом, бо їх є царство небесне.

Блаженні плачучі, бо вони будуть потішені.

Блаженні тихі, бо вони наслідять землю.

Блаженні голодні й жадні правди, бо вони наситяться.

Блаженні милосердні, бо вони милосердя доступлять.

Блаженні чисті серцем, бо вони Бога оглядатимуть.

Блаженні миротворці, бо синами Божими назвуться.

Блаженні переслідувані за правду, бо їх є царство небесне.

Блаженні ви, коли вас ганьбитимуть і переслідуватимуть і злословитимуть ізза Мене.

Радуйтеся й веселіться, бо ваша нагорода велика на небі; бо так переслідували пророків, що були перед вами.

Ви єсьте сіль землі; колиж сіль звітріє, чим осолиться? Нінащо більш не придасться, тільки щоби висипати геть, на потоптання людям. Ви єсьте світло світа. Не може укритися місто положене нагорі. Ані не засвічують світильника і не ставлять його під посудину, а на свічнику, і світить усім, хто в хаті. Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоби бачили ваші добрі діла і прославляли вашого Отця, що на небесах.

(Матей гл. 4 ст. 25, гл. 5, ст. 1—13).

V. Неділя Посту.

І були в дорозі ідучи в Єрусалим: а Ісус ішов перед ними, і дивувалися, і йдучи за Ним, боялися. І взяв знов дванайцятьох та почав їм говорити, що має з Ним статися. Се входимо в Єрусалим і Син Чоловік буде виданий первосвященикам і книжникам, і засудять Його на смерть і видадуть Його поганам; і ругатимуть з Нього і оплюють Його і бичуватимуть Його і убють Його, і після трьох днів воскресне.

І приступають до Нього Яків і Йоан, сини Зеведеєві, кажучи Йому: Учителю, хочемо, щоби Ти учинив нам те, чого попросимо. А Він сказав їм: Що бажаєте, щоб Я вам учинив? Вони ж сказали Йому: Дай нам, щоб один по правиці в Тебе, а другий по лівиці в Тебе сиділи ми в Твоїй славі. Та Ісус сказав їм: Не знаєте, чого просите: Чи можете пити чашу, котру Я пю і хрещеням, котрим Я хрещуся, хреститися? А вони сказали (Йому): Можемо. Ісус же сказав їм: Чашу, котру Я пю, пити меге, і хрещенням, котрим Я хрещуся, будете хреститися, та сидіти по Моїй правиці, або по Моїй лівиці, не моя річ вам дати, а кому приготовано. І почувши десять, почали негодувати на Якова й Йоана. Ісус же покликав їх і сказав їм: Ви знаєте, що ті, котрі уважають себе князями народів, панують над ними і князі їх володіють ними. Та не так є між вами, але хто схоче бути більший, нехай буде вам слугою; і хто схоче у вас бути перший, нехай буде рабом усіх. Бо й Син Чоловічий не прийшов, щоби служили йому, але служити і дати Свою душу як викуп за многих. (Марко гл. 10, ст. 32—45).

І просив Його один з фарисеїв, щоби їв з ним; і увійшовши в дім фарисея, сів до стола. І се жінка, що була в місті грішницею, довідавшися, що сидить за столом в домі фарисея, принесла алябастрову посудину мира, і станула з заду біля Його ніг і ридаючи, почала сльзми зливати Його ноги і волосям своєї голови обтирала і цілувала Його ноги і мастила миром. А фарисей, що запросив Його, побачивши, сказав сам в собі, кажучи: Коли би сей був пророк, знав би, хто і яка се жінка, що дотикається його, і що вона є грішниця. А Ісус у відповідь сказав до нього: Симоне, маю тобі щось сказати. А він сказав: Учителю, скажи. Двох довжників було в одного вірителя; один був винен пятьсот динарів, а другий пятьдесять. А коли не мали звідки віддати, обом дарував. Котрий отже з них, скажи, більш його любить? А Симон у відповідь сказав: Думаю, що той, кому більш дарував. А він сказав йому: Добре розсудив єси. І обернувшися до жінки, сказав Симонові: Чи бачиш сю жінку? Я увійшов в твій дім, води на мої ноги не дав єси; а вона слізми змила Мої ноги і своїм волосям обтерла. Поцілунку мені не дав єси: а вона, від коли Я увійшов, не перестала цілувати Моїх ніг. Оливою Моєї голови не намастив єси; а вона миром намастила мої ноги. Длятого кажу тобі: Відпускається їй много гріхів, бо много полюбила; а кому мало прощається, мало любить. І сказав їй: Відпускаються тобі гріхи. І почали ті, що сиділи разом за столом, говорити між собою: Хто сей, що й гріхи відпускає? І сказав до жінки: Віра твоя спасла тебе: іди в мирі.

(Лука, гл. 7, ст. 36—50).

Вісти з парохій.

УБИНЄ, пов. **Камінка Струмилова.** Недалекі ми, бо всего 32км. віддалені від рідного города Львова,— а ледви чи хто про нас чував, чи пак читав у рідній, українській католицькій пресі.

Обнова села зачалася від славного Свята У.М.Х. з 7. травня 1933 у Львові. Тяжкий був це початок. Всякі поголоски, а то і явна агітація ворогів Христа і Його Царства на землі, відбирали нашій молоді охоту не то до самої поїздки, але і до вступних вправ перед виступом у многотисячній Христовій армії у Львові. Та прийшов день побіди Христа Царя над ворогами, і убинська молодь в числі 40 осіб, висповідана місцевим душпастирем, серед побожних співів виїхала ніччу з села на релігійну маніфестацію до Львова. Через весь час поїздки, маршів і побуту на площі Сокола Батька панував у відділі взірцевий порядок і карність. Перед св. Причастям усі зложили присягу на вірність Христові. По повороті домів село відновилося в католицькім дусі, бо Христос взяв його в Свою особливу опіку.

З рідного краю.

Тип Бойка — українського мешканця наших гір.

З останніх двох тижнів.

У Франції ще не покінчили **судового слідства** у справі великих шахрайств Ставіського, про які ми вже писали. Хтось убив суддю Пренса, який мав зложити важні зізнання в цій справі. Слідство проволікається. Виходить таке, що деякі люди, замотані у справу Ставіського, не хочуть допустити до вияснення справи. Ціла та історія має теж велике політичне значіння для цілої Франції.

———

Появилася в газетах знова чутка, що **в Австрії буде цісар.** Австр йські міністри це заперечують— але все таки чутки про відновлення цісарства в Австрії не вмовкають.

———

У Китаю **затонув пароплав**, що мав на покладі близько 500 осіб. Всі вони мабуть потопилися. На березі зложили досі трупів 350 втоплених, а товпи жінок і дітей мандрують здовж лави трупів, шукаючи серед них своїх близьких.

———

Наслідком таяння снігів **виступили з берегів** води Прута і Берладі на території Румунії. Великі простори стоять під водою. Вода залила багато сіл, з яких мешканці повтікали.

———

У варшавському сенаті при буджетових нарадах виголосив від Українців довшу промову сен. Др. А. Горбачевський.

Зноваж підчас нарад над буджетом міністерства рільництва й земельних справ промовляв сен. інж. Ю. Павликовський про господарське положення українського народу.

М. ін. промовець сказав:

Українське дрібне рільництво становить 1/3 часть дрібного рільництва в державі, супроти чого займає дуже поважне становище. В імя цього становища й значіння продукції українського хліборобства має українське хліборобство право не лише у власному інтересі, але й в інтересі державних конечностей жадати від уряду більше опіки, а принайменше перестерігання позитивного права, рівного для всіх, має право домагатися, щоби не перешкаджати самодопомоговій акції українського народу. Українське хліборобство має право жадати заспокоєння духових потреб свого середовища, фахового шкільництва, бо досі нема на нашій території ні одної державної рільничої школи з українською мовою навчання. Має також право жадати заспокоєння матеріяльних потреб та конечностей в першу чергу звязаних з демократизацією землі, з поправою нездорового — та заогненого до білого— аґрарного устрою українського села.

———

Перед львівським судом присяглих станув по друге Степан **Нич**, якого засудили були на 8 літ вязниці за спробу атентату на поліційного комісаря, — але Найвищий Суд зніс цей вирок. Після другої розправи Нича знова засудили на 8 літ. Крім того за приналежність до ОУН Нича засуджено на 3 роки. Суд вимірив йому разом 10 літ вязниці.

———

Перед лавою присяглих в окружному суді самбірському відбулася недавно низка політичних процесів. Дня 21. лютого ц. р. засіли на лаві обвинувачених чотири молоді хлопці, а саме Мих. Зарицький з Тустанович, Ілько Пристай з Трускавця, Василь Мороз зі Стебника і Ярослав Римар зі Сільця коло Дрогобича. Всім їм закидав акт обвинувачення приналежність до ОУН. Трибунал засудив першого обвинуваченого на 4 роки вязниці, другого і третього по 3 роки, а четвертого звільнив від вини й кари. ———

У т. зв. звенигородському процесі **проти жидівськнх шахраїв**, що про него ми вже обширно писали, вже видано засуд. Суд признав вину обвинуваченим жидів і позасуджував їх на кару вязниці по кілька місяців, а то й літ.

——

Рада міністрів рішила **скасувати наглі суди** в Польщі.

Хто хоче дістати добрі, здорові і добірні городові насіння, хай звернеться зі замовленням до католицької фірми

ЕДМУНД РІДЛЬ
у Л Ь В О В І
вул. Рутовського ч. 3.

На жадання висилається безплатно ц і н н и к.
1—3

ПЕРЕДПЛАТА ПІВРІЧНО 1·20 ЗОЛ., РІЧНО 2·40 ЗОЛ.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, вул. Японська 7. II. пов. — Тел. 94-56.

Видає „Мета", Видавнича Кооператива з відповідальністю уділами у Львові.
Редагує Колегія.
Відповідальний редактор: Петро Козіцький

Друкарня „Бібльос", Львів, Японська 7. Тел.. 14-78.